

Csordás János

Arnyékos oldalon

TARTALOM

A fehér porcelánszobor titka

Végzetes mosoly

A Keresztény Nő Sírja

Holt idény

A csomag

Rémálom

Égi jel

Az a kedves idős hölgy

Ágyon át a munkahelyre

Elátkozottak

A légycsapó

Gavotti akciója

A szökevény

A szekrény

Meghalsz, detektív!

Villamosszékben

*„Hiszek a nevetés és a sírás erejében,
mint a gyűlölet és az elnyomás ellenmérgeiben.”*

Charles Chaplin

*„Az írás kemény férfimunka,
de inkább mulatságnak kellene lennie - számomra mindig is az volt.”*

William Faulkner

*„És ekkor kipattant a szikra. Hirtelen, máig sem tudom,
honnan, eszembe jutott az ötlet... Éreztem, ahogy a gondolat
csak úgy lebegett a fejemben körbe-körbe, s egy szót se szóltam,
hagytam, hadd lebegjen tovább. Jóformán még észre se vettem, mi
történik, már meg is született az egész nagyszerű, pompázatos terv...”*

Roald Dahl

A fehér porcelánszobor titka

A rejtélyes história egy augusztusi napon kezdődött Rimaszombat piacán. Az egyik asztalnál különféle szobrokat és kerámiákat árult egy orosz férfi, aki arra kért, vásároljak tőle, ezzel is hozzásegíteném a létminimumához szükséges pénz megszerzéséhez. Vettem tőle egy fehér porcelánszobrot, amely, bárhogy néztem, nem ábrázolt sem élőlényt, sem ismert tárgyat; leginkább egy háromkarú ágaskodó kövér poliphoz hasonlított. Dolgozószobám könyvszekrényének polcára helyeztem, sokáig nem törődtem vele.

Egy napon könyveim rendezgetése közben véletlenül lelöktem a szobrot, s az a szőnyegpadlón darabokra tört. Bosszúsán felkiáltottam, de a torkomon akadt a szó. A porceláncserepek között megbarnult papírtekercset fedeztem fel. Miután vigyázva, nehogy megsértem, szétteregettem, kézzel írt angol szövegre bukkantam. Meglepett a dátum: 1965, az írás keletkezési helye: *Moszkva*, és a név: *lord Maycroft Broderick Crafford*. Ez valahonnan ismerősnek tűnt, úgy rémlett, mintha már találkoztam volna vele.

Az elkövetkezendő napokban, minthogy szabadságot vettem ki, megszállottként fogtam hozzá a szótárból való, szavankénti fordításhoz, keveset aludtam, soha annyi akaraterőm nem volt, mint akkor. Midőn a szöveg végéhez értem, s érthetővé vált számomra a történet, rádöbbenem, világgraszoló szenzáció birtokosa vagyok. Nem merült fel kétség aziránt, hogy a kézirat, amelyet sikerült lefordítanom, ne lenne hiteles. Lázasan ellenőriztem az idevonatkozó adatokat, s megdermedve tapasztaltam, olyasvalamit fedeztem fel, amiért a KGB¹ azonnal likvidálna. Megszédültem attól a tudattól, hogy fényt deríthetek a földkerekség egyik legnagyobb politikai szélhámosságára.

A kézirat megfogalmazójáról, lord Maycroft Broderick Craffordról aprólékos kutatómunkával kiderítettem a következőket: számos közép-afrikai útleírást és vadászbeszámolót adott ki, ezek egyikének magyarra lefordított változatában találtam meg rövid életrajzát. 1942 óta diplomataként különböző fekete-afrikai országokban teljesített szolgálatot, 1960-ban nevezték ki Anglia ghánai nagykövetének. 1961-ben repülőgép-szerencsétlenség áldozata lett.

Lássuk a kézirat szövegét:

Nincs sok időm arra, hogy részletesen leírjam az eseményeket, ezért igyekszem lényegretörően fogalmazni.

1960 szeptemberében érkeztem meg nagykövetségként Ghána fővárosába, Accrába. Kwame Nkrumah köztársasági elnöknel megejtettem bemutatkozó látogatásomat, s elfoglaltam rezidenciámat. Az angol diplomáciai képviselő épülete igen kellemes környezetben található, távol a város zajától, ellátva a szükséges kényelemmel.

1961 februárjának elején értesültem arról, hogy tíznapos afrikai körútja során Ghánába érkezik Leonyid Iljics Brezsnyev, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának az elnöke. A fogadást követő estélyen tolmács segítségével néhány szót váltottam Brezsnyevvel. Energikus, harsány és határozott ember benyomását keltette bennem.

A szovjet delegáció afrikai látogatásának utolsó napján Brezsnyev tiszteletére a ghánaiak szafarit rendeztek, amelyre külön meghívást kaptam. A fővárosból az elnöki repülőgépen utaztunk a dzsungelövezet határára. Annak ellenére, hogy a Ghánai Köztársaság biztonsági szolgálata és a hadsereg alaposan előkészítette a terepet, a szovjet küldöttség vezetője körül nyüzsgöttek a KGB emberei. Brezsnyev láthatóan jól

¹ Komitet Goszudarsztvennoj Bezopásznosztyi - a szovjet Állambiztonsági Bizottság

érezte magát, fáradhatatlannak bizonyult, s minduntalan elküldte maga mellől személyi testőreit. Oroszlánt szeretett volna löni, amit leplezetlenül hangoztatott. A vendéglátók idejében felkészültek erre: egy csoport néger csak arra várt, hogy parancsra kiengedjék az egyik terepjáróra helyezett ketrecből az elkábított him oroszlánt; a lesben álló mesterlövész pedig majd egyidejűleg lő a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnökével... Legyen teljes Brezsnyev diadala!

A protokoll azonban felborult; minden másként történt, mint ahogy azt a szervezők szeretnék volna. Váratlanul vad bennszülöttek támadtak ránk a dzsungel mélyéről. Ilyesmire senki se számított, még azok a katonák sem, akik biztosították a terepet. A KGB és a ghánai biztonsági szolgálat emberei megzavarodva lövöldöztek. Az összecsapás nem tartott két-három percnél tovább, a bennszülöttek gyorsan visszavonultak. A bekövetkezett nyomasztó csönd rosszat sejtetett. Tizenhét halott feküdt szerteszét, legtöbbször a támadók közül, hat a testőrség soraiból. A KGB és a ghánai biztonsági szolgálat emberei a zűrzavarban egymásra is tüzeltek.

Legnagyobb megdöbbenésünkre Brezsnyevnek nyoma veszett. A hír villámcsapásként terjedt, kitört a pánik. Többen látni vélték, amint a bennszülöttek elvonszolják a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnökét, de nem mertek megesküdni rá. Kwame Nkrumah magatartása észrevehetően megváltozott, fölöttébb idegessé vált. Ismernie kellett a törzset, melyhez tartoztak, állítólag maga is erről a vidékről származott. Azonnyomban intézkedett: utasította a testőrség parancsnokát, kutassák fel Brezsnyevet. A KGB három embere csatlakozott az expedícióhoz, míg a többiek elvonultak tanácskozni; valószínűleg különbizottságot alakítottak az ügy kivizsgálására. A hadsereget mozgósították: egységek indultak a környék körülfárására, helikopterek emelkedtek a magasba.

Az expedíciós csapat tagjai estére tértek vissza, piszkosak és szokatlanul letörtek voltak. A néger vezető beszámolt az elnöknek akciójuk eredményéről. Hosszan és izgatottan beszélt az anyanyelvén, tekintete félelmet fejezett ki, koromfekete bőre olykor elszürkült az arcán. Kwame Nkrumah hirtelen térdre ereszkedett, homlokát a földhöz verdeste, miközben sipító hangon jajgatott, s kiserkent vére vörösre festett egy tenyérnyi területet a megkeményedett talajon. A körülötte állók rémülten hátrahőköltek: bizonyára megértették e rituális megnyilvánulás okát.

Sokkoló hatású jelenet volt, még most, évek múltán is borzongok tőle, ha rá gondolok. De ami ezek után történt, arról legszívesebben nem írnék, mert az maga a borzalom...

Észrevettem, hogy a KGB emberei egy fekete nejlonzsák köré csoportosulnak; az expedíciós csapattal visszatért társuk hozott benne valamit. Sorra levették a fejükről tányérsapkájukat illetve parafakalapjukat. Az egész úgy hatott, mintha gyászszertartás zajlana. E fura jelenet lejátszódása alatt Kwame Nkrumah magához hívatott, hogy tájékoztasson. Még most is igen élénken emlékszem arra, amit remegő hangon mondott nekem: - Szégyenfolt esett az országomon, Maycroft! Leonyid Iljics Brezsnyev elvtársat, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnökét, leendő jótevőnket megették a mbawango bennszülöttek...

Áramütésszerűen ért e szörnyű hír. A nejlonzsákra meredtem; ahogy elnéztem, nem sok maradhatott Brezsnyevből.

Ha jobban megfigyelem a támadókat, előbb rájöhettek volna, hogy ők azok a hírhedt őserdei emberevők, akikről annak idején könyveimben említést tettem! Legutoljára 1947-ben hallattak magukról: abban az évben tűnt el nyomtalanul a határvidéken Francia-Nyugat-Afrika kormányzójának a lánya újdonsült férjével. A mbawangók azután egyáltalán nem mutatkoztak, már-már teljesen feledésbe merültek. Kiszívárogatott

hírforrások szerint kiirtotta őket az Idegenlégió kommandós alakulata. Mindazonáltal 1961-ben beigazolódott: léteznek és elevenek!

A sötétedés beállta előtt kezdődött el a szovjetek ámokfutása. A történeteket nem lehet másként nevezni, noha ez a kifejezés sem megfelelő.

Kwame Nkrumah nem tehetett semmit, együttműködésre kényszeredett. - Legyen erős, Maycroft - mondta megtörten -, fel kell készülnünk a lehető legrosszabbra, azt hiszem, nincs egyéb választásunk, itt most akármi előfordulhat. Még a legvalószínűtlenebb események is! - Elbúcsúztunk egymástól. A Ghánai Köztársaság elnöke sokáig szorongatta a kezemet.

Minekutána a KGB átvette az irányítást, betuszkoltak egy katonai repülőgépbe. Nyomatékosan az értésemre adták, semmit ne kérdezzek, senkihez ne szóljak. Tiltakozásom ellenére lefogtak, elvették tőlem az irattárcám, az órát és a pipám. Nyilvánvalóvá vált: fogoly lettem! Követeltem a gép parancsnokától, haladéktalanul teremtsen telefonösszeköttetést az accrai angol nagykövetséggel, tegye lehetővé, hogy beszélhessek a katonai attaséval. De ő a szemembe nevetett. Megvallom őszintén, ilyen mélységesen primitív és ellenséges viselkedéssel még nem találkoztam pályafutásom során. Tulajdonképpen ekkor értettem meg: alighanem soha többé nem leszek szabad ember, nem látom már sem Accrát, sem Londont...

Mialatt gépünk a magasba emelkedett, nagyerejű robbanásokat hallottam és vakító fényözönyt láttam. Azonnal megértettem: gyújtóbombát dobtak le. Távobabb megpillantottam az elnöki repülőgépet; katonai vadászbombázók követték. Ezüstös fényük gyorsan beleveszett a messzeségbe.

Hosszantartó repülőutat tettünk meg, tisztán emlékszem az utazás részleteire. Egy fiatal katonatiszt ügyelt rám és törődött velem a kapott utasítások alapján. Félénken tekintgetett felém, nem mert a szemembe nézni. Lándoláskor életem legborzalmasabb perceit éltem át. E sorok írásakor remeg a kezemben a toll, nem találok eléggé kifejező szavakat megaláztatásom és meghurcoltatásom megelevenítésére. A minősíthetetlen bánásmód idegen érzéseket váltott ki bennem, nem szívesen idézem fel, szeretném elfeledni. Mégis le kell írnom, közzé kell tennem: a Szovjetunió területére kerültem, elhurcolt lettem!

Hónapokig elzárva tartottak a külvilágtól, félév elteltével helyeztek át egy számomra ismeretlen helyen levő munkatáborba. A táborkomplexum némileg emlékeztetett az egykori francia-nyugat-afrikai fegyenctelepre, s mivel koncentrációs tábor csupán filmhíradóból láttam, nem állt módomban a kettőt összehasonlítani. Fakitermelés folyt kézi erővel, napjában tizenkét órát dolgoztattak szigorú felügyelet mellett. Négy évig sínylődtem köztörvényes bűnözők társaságában embertelen körülmények közt. Ítélet nélkül és büntelenül. Elsajátítottam a feltétlenül szükséges itteni szokásokat, szakállat növesztettem, s elfogadhatóan megtanultam oroszul. A sors rákényszerített e számomra barbár nyelv beszélésére, amennyiben szót akartam érteni azokkal a szerencsétlenekkel, akik nem beszéltek semmilyen idegen kultúrnyelvet.

1965 tavaszán a KGB emberei Moszkvába vittek. Állandóan félhomályos cellákban tartottak, s a Secret Intelligence Service, vagyis az MI-6² tevékenységéről vallattak. Az egyik napon lehetőséget kaptam arra, hogy rendbe tegyem elhanyagolt külsőmet; zuhanyozhattam, megborotválkozhattam, tiszta és új öltönyt vehettem fel. Végre hosszú idő elteltével normális emberként mutatkozhattam! Egy irodaszerű helyiségbe irányítottak,

² A brit Titkos Hírszerző Szolgálat.

ahol rögtön a falon függő arcképre vetődött a tekintetem. A rajta levő nevet, hála csekély orosz tudásomnak, kibetűztem: Leonyid Iljics Brezsnyev, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának a főtitkára. A mogorva ábrázatú valaki határozottan ellenszenvesnek bizonyult. - De hisz ez nem Brezsnyev! - kiáltottam fel akaratomon kívül.

A férfi, ki mögöttem állt, kifogástalan angolsággal válaszolt: - Ez a szintizta igazság, Sir! De már csak hárman tudjuk! Kwame Nkrumah erről hallgatni fog, amíg köztársasági elnök marad... Akit a fényképen lát, az valójában Jegor Ivanovics Kosztolec, novoszibirszi kolhoztag, a szerfölött sajnálatos körülmények folytán megboldogult Brezsnyev elvtárs hű hasonmása. Igen rövid időn belül kerítettük elő, nehogy kitudódjon a ghánai „baleset”. Egyedül Hruscsov elvtárs gyanakodott, azonban a Központi Bizottságnak sikerült őt félreállítani. Egyébként el kell árulnom valamit, Sir, ami bizonyára érzékenyen fogja érinteni: ön már négy éve halott, repülőgép-szerencsétlenség áldozatává vált Afrika partjai fölött. Halálhíre megjelent az angol és francia lapokban, nekrológok emlékeztek meg becses személyéről. Önt Londonban temették el 1961. február 27-én, temetésén a Szovjetunió is képviseltette magát, s még ugyanebben az évben a Francia Akadémia posztumusz irodalmi díjjal jutalmazta írói munkásságáért. Engedje meg, hogy gratuláljak a kitüntetéshez! - Az ismeretlen a vállamra helyezte a kezét. - Nos, Sir, ön már bizonyíthatóan nem létezik a Nyugat számára, ön kizárólagosan a miénk! Szovjétszkaja szóbsztvennoszty!³

Nem kaptam levegőt, rosszul lettem, elájultam. Napokig ágyban feküdtem, lázálmok gyötörtek, félrebeszéltem. Tisztában voltam azzal, hogy abban az órában, amikor a KGB számára fölöslegessé válok, kimondják a halálos ítéletemet és kivégeznek. Eldöntöttem, papírra vetem hihetetlen történetemet...

Az idő sürget, ám ezen az éjszakán nyugalmam van őrzőimtől; eleddig nem zavart senki. Lényegében már megírtam mindent. Ezt a beszámolót - feszes göngyöleggé sodorván a noteszlapokat - minél előbb elrejttem valahová, egyszer majdcsak ráakad valaki... Sikerült magamhoz vennem a borotvát, mellyel reggel megborotválkoztam, itt lapul zakóm zsebében. Elhatározásom szilárd, nincs számomra semmilyen más kivezető út. Nem akarom, hogy a szovjetek végezzenek velem... A hold még ragyog, de a napot nemigen látom meg. Imádkozom, hogy legyen elég bátorságom.

*Lord Maycroft Broderick Crafford
1965. június (?)
Moszkva*

Nos, ez az a kézirat, amelyet lord Maycroft Broderick Crafford a fehér porcelánszoborba rejtett. Az illetékesek nehezen járultak hozzá, hogy a nyilvánosság elé kerüljön, attól féltek, kiagyalt tréfáról van szó. Ennek ellenére meg vagyok győződve arról, hogy lord Maycroft Broderick Crafford utolsó éveiről és Leonyid Iljics Brezsnyev személycseréjéről a porcelánszoborban talált feljegyzés az egyetlen hiteles beszámoló. Meg vagyok győződve arról is, hogy ha a valódi Brezsnyevet nem eszik meg a mbawangók, talán másként alakul Közép-Kelet-Európa sorsa 1968 után.

³ Szovjet tulajdon.

Végzetes mosoly

Felfigyeltem kolléganőm mosolyára. Amint rám vetette tekintetét, végigfutkosott a hátamon a hideg. Tudhat valamit, villant át az agyamon. Az osztályon hárman dolgozunk, idő előtt rájöhet a tettemre. Megvan hozzá a képzelőereje, efelől nincs kétségem. Kollégámról ilyesmit nehezen tételezek fel, sok szempontból tájékozatlan még. Csak kettőjük közül jöhet rá valamelyikük arra, hogy jelentős összeget sikkasztottam.

Igyekeztem nem törődni kolléganőm mosolyával. Eleinte zavart, később már idegesített. Hamar ingerültté váltam, jelentéktelen apróságok felzaklattak, gyakran türtőztetnem kellett magamat. Kollégám egyszer megérdeklődte, mi történt velem. Már nem emlékszem pontosan a feleletre, talán meg is bántottam őt. Ettől kezdve nem kérdezősködött, végezte a dolgát.

Egyik délután kettesben maradtam kolléganőmmel. Megkért, szakítsak rá félórát a munkaidő után, bizalmasan szeretne velem beszélni egy fontos dologról. Kissé megrémültem. Amennyiben rájött sikkasztásomra, előhozakodik vele, gondoltam. Az esetleges következmények őt is érintik, s bizonyára szeretné elkerülni az ezzel járó kellemetlenségeket. Nem voltam kellőképpen felkészülve, ezért azt javasoltam, halasszuk el máskorra a beszélgetést. Itt követtem el életem legnagyobb ballépését: nem mertem szembenézni a tényekkel.

Azon az éjszakán alig aludtam, fel-alá járkáltam a lakásban, töprengtem, kerestem a hibákat. Másnap, szombat lévén, vonatra ültem, korán elutaztam, csapongtam egy kicsit. Környezet-változásra volt szükségem.

Néhány napig nem történt semmilyen figyelemreméltó esemény, igyekeztem elmélyülni a munkámban. Az eltelt hetekben sokat hanyagoltam, reméltem, hamarosan bepótolom lemaradásomat, mindamellet elrendezhetem dolgaimat. Kolléganőm elhidegült tőlem, tekintete ridegséget fejezett ki, mosolya kierőltetettnek hatott. Beszélgetést sem kezdeményezett, viszont időnként lopva tekintgetett felém. Ilyenkor különös fény csillogott a szemében. Egyáltalán nem voltam tisztában a helyzettel, kételkedni kezdtem. Kollégám néha fütyült vagy dúdolt, s olykor, ha nem akadt sürgős munkája, a mennyezetet nézte. Én pedig majdnem szétrobbantam dühömben és bizonytalanságomban.

A következő hónap elején kaptam meg az első névtelen levelet. Feladója - újságból kivágott szavakat ragasztva a papírra - értesített, hogy tud a sikkasztásról, bizonyítékai vannak ellenem.

Egy ideig titokban figyeltem kolléganőmet. Mindig, midőn rámnézett, piciny mosoly jelent meg a szája szögletében. Rendszeresen üzte velem ezt a játékot, s ebből arra következtethettem, hogy ő a levél feladója. Kétségeim halványultak, kezdtem megbizonyosodni mesterkedéseiről.

Egy hét elteltével érkezett a második levél. Zsarolómnak negyven százalékot követelt, s azzal fenyegetett meg, hogy amennyiben az általa megadott határidőn belül nem kapja meg a kért összeget, feljelenti. Úgy véltem, zsarolási szándékkal nemigen fogja megtenni, hanem megkeresi annak módját, hogy célt érhesse, semmint hogy lebuktasson. Nem várhattam tovább, elsőnek kellett lépnem.

Nyomozni kezdtem. Kiderítettem, hogy az újságkivágások olyan magazinokból származnak, mint amilyeneket kolléganőm is vásárol. A jellegzetes betűtípusok egyértelműen alátámasztották az azonosságot. Ráadásul az egyik példányból, amelyet a fiókjában tartott, két különböző helyen kitépték a lapokat. Velem szembeni viselkedése szintén azt sejtette, nála található a helyzet kulcsa; a hátam mögött leghamarabb ő juthatott hozzá. Gyanúm egyre erősödött, bár terhelő bizonyítékot nem szereztem.

Hosszan törtem a fejemet azon, mit tegyek. Rádöbbsentem, ilyen körülmények között nincs egyéb választásom, ártalmatlanná kell tennem őt. Számomra ez az egyetlen kivezető út. Aztán, ahogy azt a kezdetben elterveztem, meglépek a pénzzel. Senkim sincs ebben a városban, kevesen ismernek.

Egy hajnalon kipattant az agyamból a megoldás. Egyszerűnek látszott, örömben felkiáltottam.

A harmadik levélben zsarolóm pontokba foglalta, miként és hol adjam át neki a pénzösszeget. El kellett ismernem, ügyesen megtervezte.

Eljött az én időm. Azon a bizonyos csütörtöki napon nem esett jól se étel, se ital, idegességemben nem bírtam egyhelyben maradni, kénytelen voltam járkálni. Kolléganőm három óra tájt megitta délutáni kávéadagját. Szokásához híven csészéjét nem öblítette ki, ugyanis az irodában nincs vízcsap. Az elkövetkező nap reggelén, akárcsak legtöbbször, a friss kávé majd ráönti a cukorüledékre. A csészét általában pénteken a takarítónő mossa el.

Homlokomon izzadságcseppek gyöngyöztek, nem győztem kivárni a munkaidő végét. Magamra maradván hirtelen szorongás fogott el, s adódott egy gyöngy pillanatom, amikor legszívesebben visszarendeztem volna azt az egész örültséget. De nem tehettem meg; számomra már nem létezett visszaút: elindultam lefelé a lejtőn, s félúton még soha nem álltam meg. Ha most nem váltom valóra elhatározásomat, céljaimnak befellegzett. Egyáltalán nem szándékoztam eleget tenni zsarolóm akaratának, szükségem volt az összes pénzre. Ezt az alkalmat nem hagyhattam ki. Tervem tökéletes, még a gyanú árnyékába se keveredhetek. Aprólékosan átgondoltam valamennyi mozzanatot. És biztosítani fogom magamat!

Gumikesztyűt húztam, elővettem az üvegecskét, lecsavartam a tetejét, s egy keveset a folyadékból belecsöppentettem a csésze aljára maradt üledékbe.

Izgatottan mentem el a munkahelyemről, az utcán jött rám a remegés. A nekem szánt harmadik névtelen levelet egy félreeső helyen levő postaládába dobtam be, azt csupán kétszer ürítik hetente.

Pénteken percre pontosan érkeztem az irodába, ügyelvén arra, ne legyek az első. Kollégám újságot olvasott, kolléganőm már kávézott. Átböngésztem a napi sajtót, s munkához láttam. Kolléganőm délben lett rosszul, gyomorgörcsökre panaszkodott. Megkértem kollégámat, vigye haza az autóján.

Hétfőn korábban mentem be. Első dolgom az volt, hogy megnézzem a csészét. Belseje ragyogott a tisztaságtól; a takarítónő eltüntette a bizonyítékot.

Kollégám késve érkezett, köszönés nélkül leült a székére, s felém fordult. - Kolléganőnket szombat reggel halva találták a lakásában - mondta. - Az orvosok szerint cianid tartalmú rovarirtó okozta a halálát. Mivel tegnap nem tartózkodtál otthonodban, hozzám jöttek el a nyomozók, s kihallgattak. Azt állítottam, kolléganőnk valószínűleg átmeneti elmezavarásban mérgezhette meg magát... ha tényleg öngyilkosságot követett el. Sokan beszélnek, hogy huzamosabb ideje nem élt a férjével és ráadásul gyakorta megcsalta... Egyébiránt szerelmes volt beléd, de te nem vetted észre... Rá se hederítettél! Nos... a történetek után a negyven százalék már korántsem méltányos... Fele-fele arányban nyugodtan osztozhatunk az összegben!

Nem jutottam szóhoz.

+ + +

Sikerült letelepednem egy másik városban, újfent egy cég pénzügyi osztályán dolgozom. Évek teltek el az eset óta, mely annak idején nagy visszhangot keltett. Egykori kollégámat sikkasztás és előre megfontolt szándékú emberölés vádjával huszonnégy évre ítélték el, most tölti büntetésének kezdeti szakaszát.

Néha magam előtt látom a szerencsétlent, amint azon az emlékezetes hétfői délutánon, minekutána kihallgattak, hihetetlenül szemléli, ahogyan a rendőrök munkahelyi dolgozóasztalának legalsó fiókjában, melyet ritkán használt, rábukkannak a kis üvegre, benne a méreggel. Azonnyomban letartóztatták gyilkosság gyanújával. Így hát megvolt a bizonyíték és megvolt a tettes. Lakásának postaládájában később felfedezték a névtelen levelet. Általa már nyilvánvalóvá vált a gyilkosság indítéka is. Zsarolójának nem akart fizetni, inkább eltette őt láb alól. Alátámasztotta ezt a tényt még az is, hogy kolléganőnk halála előtti napon kettesben látták őket; abba a lakásba mentek fel, ahonnan egyikük már nem jött ki élve. Persze ilyen végeredményhez valakinek bogarat kellett ültetnie a nyomozók fülébe...

A sikkasztást és az előre megfontolt szándékú emberölést könnyűszerrel rábizonyították. A bíróságon hiába hangoztatta folyton a szintiszta igazságot, senki sem hitt egy gyilkosnak.

Azóta minden évben egyetlen alkalommal templomba megyek, hogy imát mondjak egykori kollégám lelki üdvéért, és tíz szál virágot helyezek el annak a nőnek a sírjára, ki belém szeretett.

A Keresztény Nő Sírja

Anyagi helyzetem megváltozásával megterveztem észak-afrikai utamat. Kapóra jött a Rimtour iroda kínálata, olyan útvonalat ajánlott, amely megfelelt elvárásaimnak. Áttanulmányoztam az összes elérhető útleírást Algériáról, lázas izgalommal készülődtem, alig bírtam kivárni az indulás napját. Az otthon eltöltött utolsó éjszakán keveset aludtam, ébren forgo-lódtam ágyamban.

A Rimtour által bérelt Mercedes típusú túraautóbusz megfelelő kényelmet biztosított a hosszú útra, belső felszerelése fölülmúlta elképzeléseimet. Nem kellett hozzá sok idő, megismerkedtem néhány útitársammal. Meglepett, hogy némelyikük ugyanolyan elfogultsággal beszél a Szahara rejtelméről vagy a Tasszili-hegység sziklarajzairól, mint jómagam.

Már messzire jártunk Rimaszombattól, amikor megérdeklődtem a körülöttem ülőktől, ismerik-e a Keresztény Nő Sírjának a legendáját. Kérdő tekintettel néztek rám, ezért elmondtam a történetet:

„A Keresztény Nő Sírja (Koubbar Rumija) Tipasa közelében található Algériában. Az oszlopokból álló monumentális építménynek ma már csak a maradványai láthatók: a törökök uralma idején a sír egy részét a szultán bosszúból leromboltatta. A mohamedán lakosság körében számos legenda kering eme létesítményről. Ezek egyike szerint a spanyolok annak idején foglyul ejtettek egy Ben Kasszem nevű kereskedőt, kit rab-szolgaként Kasztíliaába hurcoltak. Egy öreg tudós vásárolta meg, nem bánt vele rosszul, mindent megadott neki. Hónapok múltán Ben Kasszem elpanaszolta, hazavágyódik a családjához. A tudós, jólelkű ember lévén, megszánta, szabaddá tette, s megengedte, hogy hazamenjen. Búcsúzáskor egy papírlapra rejtélyes sorokat írt fel, s azt átadván Ben Kasszemnek meghagyta: hajózzon egyenesen Algírba, keresse fel a Keresztény Nő Sírját, ott égesse el a papirost, majd jól figyelje meg, mi történik. Ben Kasszem szót fogadott. Minekutána fellobbant a papírból a láng, megnyílt a Keresztény Nő Sírja. A gödör mélyén rengeteg arany fénylett, ám a ragyogás rövid ideig tartott, sötétség borult a tájra, s a kincs felemelkedett. Ben Kasszem levette burnuszát, rádobta az aranyakra, ezáltal egy vékányit sikerült megszereznie. A kincs java része azonban elszállt a tenger irányába, a keresztények lakhelye felé.”

Elmeséltem a többieknek Konrad Kilian esetét is. Végül ez a téma kimerült, a szó másra terelődött. Közben városokon és országokon át robogott velünk az autóbusz, kevés helyen álltunk meg hosszabb időre. Marseille-ben félnapot töltöttünk el városnézéssel, elem tárult mindaz, amit különböző leírásokból már úgy-ahogy ismertem. Nem győztem cserélni a filmet a fényképezőgépemben.

A Földközi-tengeren komphajón keltünk át, sokan először láttunk tengert. A fedélzeten tartózkodva egyik útitársam hozzám lépett. Homlokán izzadságcseppek gördültek le, cigarettáját kapkodva szívta, testsúlyát egyik lábáról a másikra helyezgette. Nehezére esett közölnie velem az elhatározását, lényegtelen dolgokról fecsegett, kerülte a tekintetemet. Hirtelen kért meg, beszéljek neki a Keresztény Nő Sírjáról. Nem lepott meg az óhaja, bár kissé furcsálltam módfeletti érdeklődését. Midőn arról ejtettem szót, akadnak még napjainkban is kincskeresők és kalandorok, kik ásatásokat folytatnak a sír területén, észrevettem, sajátos fény villan fel a szemében. Kis előadásomat befejezván elégedetten megszorongatta a jobbomat, s merengve elnézett a vállam felett. Megtudtam, Zamálek a neve, valamiféle vállalkozó.

Algírban három napig tartózkodtunk, a Hotel Alettiben szállásoltak el bennünket. A városközpontban, a boulevard Zirout Youssefen épült régimódi és fölöttébb előkelő szálloda kielégítette az igényeseket is sokrétű szolgáltatásaival. Szobánkból, amelyet két útitársammal osztottam meg, remek kilátás nyílt a halászkikötőre, alkalomadtán az erkélyről hosszan gyönyörködtem a panorámában. Felvételeket készítettem az éjszakai fényben mutatkozó mólókról, lencsevégre kaptam Omar Sharifot, éppen egy sötét színű limuzinba szállt be.

A továbbindulás előtti napon, a késő esti órákban véletlenül szemtanúja lehettem, amint Zamálek a parkoló autóbuszunk felé igyekszik. Kezében csákányt, ásót és lapátot szorongatott, azokat helyezte el a jármű külső csomagterébe ide-oda forogva, nem figyelik-e valahonnan. Teljesen nyilvánvalóvá vált számomra, mire készül.

Zsúfolt napok vártak ránk, megfeledeztem az éjszaka folyamán látottakról.

Visszatérőben a szaharai területről az idegenvezető változtatott az eredeti útvonalon, beiktatta Tipasa városának érintését is. Akaratomon kívül Zamálekra vettem a tekintetemet; az autóbusz ellenkező oldalán foglalt helyet, négy sorral előbbre. Verejtékező arcán önelégült mosoly tükröződött, mozdulataiból ítélve dörzsölte a tenyerét. Most értettem meg: az idegenvezetőben szövetségesre talált. Engem csöppet sem zavart a kitérő, az viszont nyugtalanított, hogy előbb vagy utóbb kellemetlenségben lehet részünk.

Tipasa előtt váratlanul elromlott az autóbuszunk, meg kellett állni. Ebből arra következtettem, Zamálek a sofőrt is bevonta. Nélküle nehezen valószínűsíthető volna meg a tervét. Erősen kételkedtem abban, hogy a Mercedes motorja valóban felmondta a szolgálatot. Az idegenvezető sajnálkozva kijelentette, legalább két órát igényel a javítás, kényszerpihenőt kell tartanunk. Az utasok nyugodtan fogadták a hírt. Sokan szétszéledtek, a nők az útmenti pálmaliget fái alatt kerestek menedéket a perzselő napsugarak elől, a férfiak egy része szűkebb társaságba verődve csoportosult, előkerült néhány üveg bor is. Zamálek a busz körül forgolódott, igyekezett a sofőrnek segítségére lenni.

Legelőször is megállapítottam, hol tartózkodunk. Marseille-ben jutányos áron hozzájutottam egy igen részletes térképhez Algériáról, ezáltal két forrásból meríthettem. Kiderült, az otthonról hozott útikönyvem térképei kevésbé megbízhatók. Autóbuszunk a Tipasa felé vezető útvonalon akadt el, a város fél kilométerre feküdt előttünk. A Keresztény Nő Sírja innen körülbelül öt-hat kilométerre található. Gyanítottam, a három ember valamiben mesterkedik, az utasokat szeretnék eltávolítani az autóbusz közeléből - a jelek erre utaltak.

Elsétáltam a pálmaligetbe, szoba elegyedtem a hölgyekkel. Kisvártatva szólított bennünket az idegenvezető. Újfent sajnálkozva az értésünkre adta, hogy az autóbusz motorhiba miatt nem indul el, pótalkatrész kell hozzá. Kezét tördelve indítványozta, gyalogosan menjünk Tipasába, ahol vacsorát és éjszakai szállást biztosít. Néhányan morogtak, de senkinek sem akadt kifogása a félkilométernyi távolság megtétele ellen. Felszedelőzködtünk, s nekivágtunk az útnak. Zamálek nem tartott velünk, ottmaradt a buszsofőrrel. Egy hatalmas kockás zsebkendővel integetett utánunk.

Ezzel elkezdődött kirándulásunk kellemetlen szakasza, amely tragédiába torkollott.

Tipasában a Tafna nevű szállodában helyeztek el minket. Egy frissítő zuhanyozást követően mérlegeltem teendőimet. Zamálek és társai túl messzire merészkedtek, mindenképp meg kell őket akadályozni tervük megvalósításában, veszélyt hoznak ránk is. Tennem kellett valamit, nem maradhattam tétlen. A három ember könnyedén szembekerülhet a helyi hatósággal, aminek kínos következményei lehetnek diplomáciai szinten is. Esetleg balul üthet ki a dolog... Nem töprengtem, inkább cselekedtem.

Kisurrantam a szállodából, s a parkon keresztülvágva rátértem arra az útra, amelyen jöttünk. A félkilométernyi távot különösebb feltűnés nélkül tettem meg.

Az autóbusz ugyanazon a helyen vesztegelt, körülötte nem fedeztem fel mozgolódást. A pálmák mögé húzódtam, óvatosan haladtam, nehogy észrevegyenek. Megkerülvén a helyet, az ellenkező irányból közelítem meg a járművet. Nagy ívben eltávolodtam az úttól, s félkörben osontam a bokrok között. Az egyik lombpálma mögé húzódva tekintetemmel kerestem a két embert. Az autóbusz belsejében tartózkodtak, az idegenvezetőt várták. Nekem se maradt egyéb dolgom, mint hogy bevárjam az érkezését.

A hold magányos vándorként ragyogott az égen, enyhe szellő fújdogált, megsusogtatta a pálmaágakat. Egyszeriben ismerős hangokra és mozgolódásra lettem figyelmes. Az idegenvezető jött meg, teljessé vált a csapat. Megnéztem az órát: háromnegyed tízet mutatott. Ösztönöm azt súgta, ne lépjek még közbe, korai volna elrontani vállalkozó kedvű útítársaim tervét. Megtornásztattam végtagjaimat, s az autóbusz mögé lopakodtam. Szerencsémre a hátsó ajtó mindvégig nyitva maradt, így vigyázva, nehogy zajt csapjak, beszálltam. Lekuporodtam az ülések közé, igyekeztem levegővé válni. Nemsokára a Mercedes motorja felpörgött, nyoma sem volt már meghibásodásnak.

A Keresztény Nő Sírja a leírások szerint gyönyörű környezetben, egy dombon található. Őszintén sajnáltam, hogy titokban és éjszaka közelítjük meg a helyet, nappal feledhetetlen élmény lett volna számomra. Megpróbáltam az útikönyvek fotói alapján magam elé képzelni a hatvan ioni oszlopból álló építményt és azt a hatalmas szobrot is, amelyik egykoron valahol középtájt helyezkedett el...

Az autóbusz fékezett, s én bevertem a fejemet. Előlről Zamálek szitkozódását hallottam. Kilestem az ülések közül; az úton, a reflektorok fényében egyenruhás alakok tűntek fel gépfegyverrel a kezükben, lehettek talán húszan. Rögvest ráhibáztam: ezek se nem rendőrök, se nem katonák - ezek iszlám fundamentalisták! Az utóbbi időben tetteikről rengeteget írt a sajtó. A sofőr kinyitotta az elülső ajtót, s bekapcsolta a belső világítást. Két egyenruhás beugrott a buszba, azt hitték, tele van utasokkal.

Pontosan nem emlékszem arra, mire gondoltam. Félelemmel vegyes érzések kavalkádja dúlt bennem, mérges voltam, amiért olyan ügybe avatkoztam bele, amelyhez lényegében semmi közöm se volt. Maradhattam volna a szállodai szobámban... Abban reménykedtem, hogy a támadók nem alkalmaznak durva erőszakot, valahogy megússzuk ezt a kalandot. A siker érdekében az embernek elsősorban mindig saját magára kell ügyelnie, ily módon talán segíthet másokon is. Csupa bizakodás áradt szerte bennem, észre se vettem, hogy remeg a lábam.

Az idegenvezető magyarázatot kért az események kapcsán. Zamálek, mivel anyanyelvén kívül nemigen beszélt más nyelvet, megszólalt oroszul. Kijelentette, ő kommunista, ezért barátnak tekinthető, s letavárisozta az idegeneket. Ekkor fedeztek fel engem. Kiráncigáltak az ülések közül, karomat hátracsavarva előre lökdöstek. Útitársaim zavarodottan bámultak rám, meglátszott rajtuk, fogalmuk sincs arról, miként kerültem közéjük. Az események rémálomszerűvé váltak. Valamennyiünket kituszkoltak az autóbuszból, borszíjjal hátrakötözték a kezünket, egy nyitott terepjáróba ültettek be. Három fegyveres ügyelt ránk, a többiek az autóbusz közelében maradtak. A terepjáró azonnal elindult, s pár kilométer megtétele után rátért egy földútra. Az egyenruhások szóttanul hajtották végre az akciót, nem először csinálhattak ilyesmit. Kezdett nagyon nem tetszeni a helyzet, melegem lett, a portól viszketett a tarkóm. A fák elmaradtak mögöttünk, sík területre értünk. Korántsem sejtettem, minő sorsot szánnak nekünk őrzőink. Nehéz lett volna megjósolni, tűszok leszünk-e vagy áldozatok.

A terepjáró megállt, s az egyenruhások leütöttek minket.

Arra eszméltem, hogy vízben fekszem. Feketeség ölelt körül, koponyámba éles fájdalom hasított bele, felnyögtem. Úgy éreztem, mintha több tonna súly nehezedne rám, testem elgémberedett, végtagjaim érzéktelenedtek, a bőrszíjak a húsomba hatoltak. Szemem fokozatosan szokta meg a sötétséget. Szabályos gödörszerű mélyedésben hevertem, amelybe feltehetően a hullámozás ritmusával egyre több víz áramlott a tengerből. Erőlködve sikerült felülnöm. A sofőr szaporán köpködve rágt a idegenvezető kötelékeit, Zamálek fektében átkozódott. A dagály hatására a mélyedés már félig megtelt vízzel, mikorra megszabadítottuk egymást béklyóinktól. A sorsnak köszönhetően nem fulladtunk meg, szerencsénkre időben elhagytuk a veszthelyet.

Valamennyien egyetértettünk abban, hogy autóbuszunkat nemigen látjuk viszont: a Mercedest ellopták, gyalog kell megtennünk a visszautat.

Éppen indultunk, amidőn a felhők mögül kibukkanó hold fényében elénk tárult a Keresztény Nő Sírja. Nem messze attól a helytől, ahol a mélyedés húzódott, domb magasodott, rajta az építmény maradványai. A sötétben nem figyeltünk fel rá. Másfél órát engedélyeztünk magunknak arra, hogy - ha már a közelébe kerültünk - megszemléljük ezt a csodálatraméltó alkotást.

Pirkadatkor tértünk rá a Tipasába vezető útra. Vizesek és piszkosak voltunk, ruházatunkon megkeményedett a sár, menet közben pergett rólunk. A sofőr azon rágódott, hogyan sikerül kimagyarázkodnia, hisz jelentős veszteséget okozott a Rimtournak, a felelősség őt terheli. Mire Tipasába értünk, közösen kiötlöttünk egy hihető mesét.

Ahogy közeledtünk a városközpont felé, szirénától eredő hangokat észleltünk, előbb azt hittük, rendőrségi akció, később kiderült, nem csupán az. Zamálek büzt szimatolt a levegőben, nekem rossz előérzetem támadt. Meggyorsítottuk lépteinket, hajtott a kíváncsiság. Kiérvén a sikátorból borzasztó kép tárult elénk, sokkoló hatást gyakorolt mind a négyünkre. Ilyesmire nem számítottunk!

A Hotel Tafna egy része füstölő romokban hevert, mentő- és tűzoltóautók akadályozták az utcák forgalmát, a rendőrség élő kordonnal zárta le a teret. Úgy értesültünk, hogy merénylők robbantották fel a szállodát mintegy másfél órával az érkezésünk előtt. Valószínűleg iszlám fundamentalisták lehettek.

+ + +

Ezt a beszámolót a festőien szép Oranban írom, a Thierry szállóban. Itt kaptunk átmenetileg szobákat mindaddig, amíg különrepülőgépen haza nem szállítanak bennünket - túlélőket és szerencsétlenül jártakat egyaránt. A szlovák diplomáciai testület egyik munkatársa ideutazott Algírból, személyesen intézkedik ügyünkben. A helybéli hatóságok már kihallgattak mindenkit közülünk, vallomásainkat jegyzőkönyvezték. Helyzetünket nehezíti az is, hogy Zamálekot tetten érték a csendőrök, ugyanis valamelyik éjszaka felásta az orani arab temető egynegyedét...

Holt idény

Az ősz beálltával kibéreltem egy víkendházat Kurincon, tulajdonosa, ki külföldre távozott, rendelkezésemre bocsátotta egy teljes hónapra. Minthogy ebben az évszakban az üdülőhely egész területe szinte kihalt, ideális helyszínnek tűnt a számomra. Szerettem volna végre nyugodt körülmények között befejezni félig kész regényemet, nemcsak az idő sürgetett, de a kiadó is. Reméltem, zavartalanul dolgozhatok, megfelelő feltételeket teremtven az alkotáshoz. Eszembe se jutott, hogy minden másként történik majd, mint ahogy azt elképzeltem.

Legelőször is három-négy hétre való élelmet vásároltam, s amit még fontosnak tartottam, bepakoltam az autóm csomagterébe. Senkinek nem szóltam arról, hová és mire készülök. Kora hajnalban hagytam el Rimaszombatot, hűvös volt, a köd megnehezítette a látást, óvatosan kellett hajtanom.

A kőalapú, vörösfenyőből épült ház az idevezető út legmagasabb pontján helyezkedett el, két oldalról élősövény övezte, mögötte pedig erdő húzódott. Leparkoltam a betonozott kocsifelhajton, s hozzákezdtam a kipakoláshoz. Az autót aztán az épület alatti garázsba állítottam.

Berendezkedés közben szemügyre vettem a ház belsejét, ismerkedtem felszereltségével. A hideg évszakokban is lakhatóvá tették, az elektromos fűtés valamennyi helyiségben kellemes meleget biztosított. Úgy határoztam, itt nem nézek televíziót, nem hallgatok rádiót, semmi ne vonja el a figyelmemet regényem cselekményétől.

A napok legnagyobb részét írással töltöttem. Délutánonként egy-két órát sétáltam a tóparton vagy az erdőben, olykor, ha kedvem támadt, futottam egy keveset. A napi testmozgás kifejezetten jól esett, megújult erővel írhattam. Megszűnt körülöttem a külvilág, sokszor éjfélig dolgoztam, mindamellet igyekeztem korán felkelni. Könnyedén elsajátítottam ezt az életmódot, ráadásul kifejezetten élveztem korlátlan szabadságomat.

A fekete bőrruhás férfit egy csütörtöki napon, ebédutáni sétámról visszatérőben pillantottam meg. Az ösvényen állt, valamilyen térképet tanulmányozott. Egy fa mögé húzódtam, nem akartam, hogy észrevegyen. Megvártam, amíg tovább megy, s folytattam a sétát. Nem tulajdonítottam különösebb jelentőséget a megjelenésének, ám az öltözéke szemet szűrt.

Másnap reggel hatkor az óra csörgésére ébredtem. Éppen ablakot akartam nyitni, amikor az üvegen át ismét megláttam őt. Az erdő irányába haladt, fura, hosszúkás tokot vitt magával. Azonmód felkeltette az érdeklődésemet. Feltűnése némileg izgatottá tett, valójában azonban változatosságra vágyódtam, mivel már kissé belefáradtam a munkába. Gondolkodás nélkül magamra húztam a melegítőmet, s a hátsó ajtón kisurranva a nyomába szegődtem. Egy belső hang azt sugallta, érdemes kifürkészni, mi járatban van errefelé. Fától fáig osontam, kikerültem a földön heverő száraz ágakat, ügyeltem a kellő távolság betartására. A köd felszállt, messzire el lehetett látni.

Az erdő mélyén a férfi megállt. Egy bokor mögül figyeltem a mozdulatait. Megdöbbenésemre összerakható puskát emelt ki a tokból, egymásba illesztette a részeit, ráerősítette a távcsövet és a hangtompítót, azután a vállához szorította, s célzott. Vártam a tompa puffanást, de a környék csendjén és felgyorsult szívdobogásomon kívül egyebet nemigen hallottam. Rémület uralkodott el rajtam; egyértelművé vált számomra: valamiféle merénylőre akadhattam. Ezúttal még nem sejtettem, hogy főpróbát tart.

Miközben visszahelyezte fegyverét a tokba, fölöttébb elővigyázatosan, nehogy bármiféle zajt keltsek, négykézláb elvonultam a közeli vasúti töltés mögé, ott nagyobb biztonságban érezhettem magamat. Bánkódtam, hogy ilyen örültséget követtem el... A víkendházban kellett volna maradnom!

A férfi azon az ösvényen ment vissza, amelyiken jött. Mikor úgy véltem, már nem láthat meg, arra a helyre siettem, ahonnan célzott. Oldalamat fúrta a kíváncsiság, tudni akartam, mi a célpont. Pár lépésnyire a fákön túl meredek lejtő terült el, s a domb tetejéről, ahol megálltam, elém tárult a Feketeváros panorámája. Tüstént rájöttem a feleletre! A lakótelepen szokatlan dolog fog történni... Immáron semmi kétség nem fért hozzá!

Aznap ugyanis október 15-e volt, az államfő rimaszombati látogatásának napja.

Kerülő úton tértem vissza a házba. Bekapcsoltam a televíziót, a teletext híreiben meggleltem a programot. Az államfőt fél kettőkor fogadja a polgármester a városházán, majd közösen ellátogatnak az ország egyetlen roma-lakótelepére, a Feketevárosba. Ennyi bőven elégnek bizonyult, a többi tájékoztatási anyag nem érdekelt. Tisztában voltam a kötelességemmel: meg kell akadályoznom a merénylőt! Bármilyen is történik, kockázatot kell vállalnom, nem habozhatok. Előreláthatóan két óra körül lép akcióba.

Lázban égtem egész délelőtt, fel-alá járkáltam vagy az ablak mögött ácsorogtam. Terveket szőttem, lehetőségeket boncolgattam: hajtott a tenniaharás vágya. Ha lett volna telefon, az talán megváltoztatja helyzetemet... Aztán kipattant az agyamból az ötlet!

Déltájban soha nem tapasztalt izgatottság lett úrrá rajtam. Mind gyakrabban néztem az órámat, igen lassan múlt az idő. Ekkorra már megtettem az előkészületeket tervem megvalósításához. Hogy némileg leküzdjem fokozódó idegességemet, elfogyasztottam az ebédemet.

Valamivel egy óra előtt hagytam el a házat. Hideg szél fűjt, hófelhők gyülekeztek az égen. Az ellenkező irányból közelítettem meg a leshelyet, elkerültem az odavezető ösvényt. Feltételeztem, hogy a férfi még nincs ott, valószínűleg időzíti érkezését. A véletlen folytán mintegy tíz-tizenkét lépésre a helytől egy kidőlt fa mögött gödörre bukkantam. Eltávolítottam belőle a felhalmozódott gázt, egy szűk sávban elhordtam a földön heverő kiszáradt gallyakat egészen az ösvény széléig, utána elrejtőztem a gödörben, s kívártam emberem érkezését.

A fekete bőrruhás férfi kettő előtt öt perccel jelent meg, hóna alatt a tokkal. Mozdulatlaná váltam, az izgalomtól melegem lett. Amennyiben nem tér le az ösvényről, semmiképp se fedezhet fel. Szilárdan hittem tervem sikerében, bíztam képességeimben. A férfi a kiszemelt helyen állt meg, közvetlen egy fa mellett. Legalább negyedórát várakozott jóformán mozdulatlanul, tekintetét a lakótelepre szegezve, csupán a testsúlyát helyezgette át egyik lábáról a másikra.

Lassan teltek a percek, fáztam és nyugtalankodtam. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy a férfi féltérdre ereszkedik, kinyitja a tokot, s kezdi összerakni a puskáját. Halk motorzúgást hallottam: az államfő és kísérete megérkezett. Eljött hát az én időm is...

Mélyet lélegezve az arcomra húztam a maszkká alakított pamutsapkát, két kezemmel megmarkoltam a víkendházból hozott sodrófát, felemelkedtem, s a férfi mögé lopóztam a letisztított sávon. A sodrófa egyik végét törülközőbe burkoltam, ne legyen túl kemény. Nem akartam senkit sem megölni. A férfi éppen töltényeket rakott a tárba, midőn lesújtottam. Valószínűleg néhány percig eszméletlen marad: ezt az időt használtam ki. Felkaptam a fegyvert, s céloltam...

Futva tettem meg a visszautat, most már az ösvényen. Magamra zártam az ajtót, sokáig lihegtem. Remegő mozdulatokkal levettem a sapkát meg a kesztyűmet, s belezuhantam az egyik fotelba. Hosszú ideig meredtem a semmibe, percekig eltartott, míg teljesen magam-

hoz tértem. Felbontottam egy üveg martinit, szükségem volt némi italra, megengedhettem magamnak az ünneplést.

Azt észre se vettem, hogy kint apró pelyhekben hull a hó.

+ + +

Regényem végül is befejezetlenül maradt. Három napot még Kurincon töltöttem, de ezalatt az idő alatt már alig írtam. Jobbára pihentem, gyönyörködtem a havas tájban. Az újságokat hazatérésem után lapoztam át. A Gömöri Hírlap beszámolt az államfő rimaszombati látogatásáról, röviden felvázolta a Feketevárosban történt eseményt. A rendőrség közleménye szerint ismeretlen tettes feltehetően valamelyik lakótömb emeleti ablakából lövést adott le Rimaszombat polgármesterére, ki sérülést szenvedett az ülepén. Gyógykezelése várhatólag több hónapot vesz igénybe. Szakértők véleménye alapján a tettes vagy elhibázta a lövést, vagy figyelmeztetésnek szánta. A lakótelepen egyelőre nem találták meg azt a lőfegyvert, amelyből a golyót kilőtték. A nyomozás még folyik.

Azt sehol sem közölték, hogy a polgármester újraválasztásakor, visszaélve jogkörével, elbocsátotta azokat a vezetőket, akik átalakításokat sürgettek a hivatalban. Azon a bizonyos listán jómagam - egykori hivatalvezetőként - a legelőkelőbb helyen szerepeltem...

A csomag

Valamelyik este hazafelé menet egy csomagra bukkantam a járda melletti magas füben, ott lapult árván és magányosan, sorsára hagyatva. Egyszerű kartondoboz volt műanyag ragasztószalaggal leragasztva. Magam sem értem, miért, hirtelen arra gondoltam, valaki kidobhatta a robogó járműből. Töprengés nélkül felvettem. Súlyából megítélvén nem tűnt különösképpen nehéznek.

Otthon, a garzonlakásomban óvatosan bontottam fel, fogalmam sem volt róla, mit tartalmaz. Átvágtam a fedelét, s egy fekete fóliába burkolt szögletes valamit emeltem ki belőle. Olyan elővigyázatosan, mintha robbanószerkezetet fognék. Midőn a fóliát szétfeszítettem, majdhogynem elállt a lélegzetem. A szemem kimeredt a csodálkozástól, egy lépést hátráltam. Megrökönyödtem a látványtól.

Bankjegyek tornyosultak előttem... ezerkoronás címletekben! Időbe tellett, amíg megszámláltam a teljes összeget. A bankók valódiaknak bizonyultak, valamennyi használatnak látszott, különböző szériákból származtak. A kezem remegett az idegességtől, kapkodtam, s ahogyan nőtt az összeg, úgy fokozódott bennem a belső feszültség. Izgalmamban verejtékeztem, nem győztem törölgetni a homlokomat. Végül akaratomon kívül felkiáltottam.

Három és fél millió korona hevert előttem! Nem akartam hinni a szememnek. Ez nem lehet igaz! *Három és fél millió korona!*, szaladt ki óhatatlanul a számon. Elborzadtam. Soha nem láttam ekkora halom pénzt, sohasem birtokoltam ilyen borzasztó mennyiséget. Abban a pillanatban nem tudtam, mit tegyek. Örüljek-e, hogy a véletlen szerencse folytán egyszeriben „milliomossá” váltam, avagy szomorkodjak e „gond” miatt... Fölöttébb szerencsésnek éreztem magamat, nem titkoltam határtalan boldogságomat sem. Magamon kívül voltam.

Lehiggadva nekiültem gondolkodni. Törtem a fejemet, tervezgettem, számos ötlet halmozódott egymásra. Nemsokára felülkerekedett rajtam a kimerültség elviselhetetlen állapota. Aznap meg se álltam, egész délután munkámból kifolyólag lóttam-futottam. Gondolataim összekuszálódtak, rohamos tempóban tört rám az álmoság. A fejem meg-megbicsaklott, elszenderedtem.

Reggel arra ébredtem, hogy ruhástól aludtam el a kanapén. A pénz ott hevert az asztalon, szépen egymás mellé rakva, kötegekben. Ennek láttán felélénkültem. Kipihentnek és frissnek éreztem magamat. Nem tétováztam, eldöntöttem: ettől a perctől kezdve változtatok az életvitelemen. Régóta dédelgetett vágyaimat most tényleg valóra válthatom! Havi fizetésemből erre képtelen lennék. Felpattantam, hogy minél hamarabb kezdjem el ezt a napot.

Biztonságos helyre raktam a pénzt, aztán lezuhanyoztam, megborotvákoztam, rendbetettem a külsőmet. Olcsó zsilettetemet eldobtam, erre már többé nem lesz szükségem. Valahogy más embernek éreztem magamat...

Egy hónapig nem nyúltam a pénzhez, tisztos távolságból nézegettem, ha kedvem tartotta. Olykor ugyan kísértett a féktelen költekezés vágya, de nemet mondtam rá. Fizetésem negyedét félretettem, a maradékból pedig szolidan felruházkodtam.

Az eltelt harminc nap tapasztalatai alapján semmilyen jel nem utalt arra, hogy valaki is keresné a csomagot. Ez a helyzet megnyugtató. Nem állt szándékomban elhamarkodni a cselekedeteimet.

Tervet készítettem, megszerkesztettem vállalkozásom forgatókönyvét. Bújtam az újságok hirdetéseit, a számomra érdekeseket kivágtam és eltettem. Eljártam Rimaszombat önkormányzati testületének nyilvános üléseire, ahol fontos döntésekről értesültem, mindamellet jól

szórakoztam egyes képviselők nevetséges felszólalásain. Rövid idő alatt információk tömkelegét gyűjtöttem be, jelentős részüket alaposan leellenőriztem, biztosra akartam menni. Bankszámlákat nyitottam, útlevelet készítettem, telefonkártyát vásároltam. Napról napra egyre jobban elmélyültem ebben a kedvemre való tevékenységben.

Hosszabb szabadságot vettem ki, eljött a cselekvés ideje. Elutaztam a kiszemelt városok egyikébe, Losoncra. Sorra megtekintettem azokat az épületeket, amelyeket időközben eladásra kínáltak a hirdetések alapján. Az egyik objektum a külvárosban azonnali felkeltette az érdeklődésemet. Hatalmas telken terült el, távol a lakóterülettől, egy otromba csarnok szomszédságában. Két hét elteltével nyélbe ütöttem a tulajdonossal az adásvételi szerződést. Beszélgetésünk során kiderült, túl akar adni a portán, sürgősen pénzre van szüksége. A házat szüleitől örökölte, nem tartott rá igényt, évekig kihasználatlanul hagyta. Ajtajait, ablakait és mindazt, amit el lehetett mozdítani, már ellopták, tetőcserepet is csak elvétele lehetett látni. Imigyen áron alul jutottam a telekhez és az épülethez.

Egy másik hirdetésre reagálva bérbe adtam a telket egy kutyakereskedőnek, aki bulldogokat és dobermannokat telepített be az udvarra idomítás céljából. Ezzel megoldódott az objektum őrzése, ráadásul még fizettek is érte.

Az első akciót követően méginkább ráhajtottam. Szokatlan, bizsergő érzés költözött belém, úgy tetszett, enyém a világ. Motivált a sikerélmény, módfelett élveztem a dolgot.

Elutaztam a kiszemelt másik városba, Tornaljára. Egy eladásra kínált lepusztult épületet vettem meg a központban. Ennek a megszerzése már komolyabb utánajárást igényelt, elrendezetlen volt a telek tulajdona. Az adásvételi szerződés aláírásával azonban pont került az ügy végére.

Tervem szerint a következő lépés megtételéhez szükségem volt pár napra, ezért ideiglenesen beköltöztem Tornalja egyetlen szállodájába. A hasznosat összekötöttem a kellemessel. Mindenekelőtt ellátogattam a legforgalmasabb csapszékbe, kitippeltem egy alkalmasnak látszó munkanélkülit. Másnap néhány társával együtt szorgalmasan bontotta a teleken levő rozszant épületet. Svarcban dolgoztak, igyekezniük kellett. Ezalatt az idő alatt eljártam a strandra úszni, kikapcsolódtam egy kicsit. A harmadik napon eltűntek a téglák és a gerendák, csupán a törmelék maradt meg. Ezt a közszolgáltató vállalattal szállíttattam el. Egy tiszta terület alakult ki az épületek között. Ekkorra már megjelent a hirdetésem a helyi újságban a szálloda telefonszámával. Két érdeklődő jelentkezett; egyiküknek bérbe adtam a telket boutique-sor elhelyezésére.

Hazamentem Rimaszombatba, s beültem az új gyorsétterembe. Nagy adag pizzát gyúrtem magamba, valószínűleg úgy nézhettem ki, mint aki legalább két hétig kenyéren és vízen élt. Azon tűnődtem, mennyire másként érzi magát az ember, ha azt tehet, amit éppenséggel akar, azt vehet meg, ami hirtelen megtetszik neki, vagy azt rendelhet, amire gusztusa támad... Nem kétséges, olykor a pénz is boldogít.

Megragadt a tekintetem a felszolgálólányon, képtelen voltam levenni róla a szememet. Érdekes módon ő is engem figyelt. Korántsem sejtettem, hogy kettőnk közt bensőséges kapcsolat alakul ki. Az elkövetkezendő napokban aligha gondolhattam rá, egyéb teendőim kötöttek le.

Alapos számításokat végeztem, felmértem anyagi helyzetem pillanatnyi állását. Soha ilyen kiegyensúlyozottnak nem éreztem magamat, soha ilyen határozott céljaim nem voltak... Megkezdtem a következő akciót.

Feltérképeztem a környékbeli használtautó-kereskedéseket és autószalonokat, körültekintően fogtam hozzá az autóvásárláshoz. Először Losoncon akadtam rá arra a kereskedésre, amelyik számomra leginkább megfelelt. Használt autót szemeltem ki, egy igen kitűnő állapotban levő Fordot. Elintéztem az idevonatkozó formaságokat, legyenek rendben a papírjaim.

Hozzáláttam ukrainai utazásom előkészítéséhez. Tartottam attól, hogy nem lesz könnyű végrehajtani az akciót, mégis valamiféle lelkesedés hajtott előre. Sehol sem jeleztem utazási szándékomat, a dolog kizárólag rám tartozott.

Indulásom napján a gyorsétteremben ebédeltem meg. A felszolgálólány sűrűn tekintgetett felém, szemében furcsa fény villogott. Ennek a jelentősége nem jutott el a tudatomig, gondolataimban már a keleti határon túl jártam.

A vámon simán átengedtek, noha sokáig kellett várakoznom. Térkép szerint tájékozódtam, az első nagyvárost céloztam meg. A módszer, amelyet egy közismert rimaszombati vállalkozó árult el nekem egy beszélgetés során, bevált. Autóbusszal vergődtem haza, kifárasztott a kényelmetlen utazás.

A Ford eladásából jelentős hasznom származott. Felvillanyozott e lehetőség újabb kihasználása. *Miért is ne?*, mondtam magamban. Nem én vagyok az egyetlen, aki ezt csinálja. Még hétszer végrehajtottam egy-egy akciót. Hatot eredményesnek könyvelhettem el, az utolsóra ráfizettem. Mindegyik személyautónál ugyanazt a típust és ugyanazt a rendszám-táblát használtam: a rendszám-táblát az autóra szerelve vittem ki és a diplomata-táskám alján hoztam vissza... természetesen más-más határátkelőhelyeken ingázva.

Eljött az ideje, hogy saját használatra vegyek autót. Megajándékoztam magamat egy vadonatúj, acélkék színű Renault Lagunával.

Az év végére, a kiadásokat leszámítva, gyarapodott a vagyonom. Jövedelmezett a kutyatelep és a szabadterület bérleti díja. Bérelőim késedelem nélkül fizettek, ebből arra következtettem, nincsenek pénzsűkében. A kutyakereskedő egyik találkozásunk alkalmával igényt tartott az épület néhány helyiségére. Három megfelelőnek minősült, s megállapodtunk azok bérleti díjában.

Tornalján az önkormányzat döntése kapcsán márciusi hatállyal húsz százalékkal megemelték a belvárosi telkek eladási árát. Jóval előtte, miután egy odavalósi képviselő barátom kiszivárogtatta ezt az információt, tüstént felkínáltam a boutique-sor tulajdonosának a szabadterület megvételét. Március végére eladtam a telket meglepően magas haszonnal...

Kezdett visszacsordogálni a befektetett összeg egy része, ami kifejezetten kellemes közérzetet biztosított. Elégedetten mosolyogtam, s ha látott volna valaki, biztosan örültnek néz.

Sűrű elfoglaltságom közepette néha-néha eszembe jutott a felszolgálólány a gyorsétteremből. Szükségét éreztem a közelségének, már-már elepedtem érte...

Egy hónappal később már együtt jártunk. Ez a tény gyökeresen megváltoztatta elképzeléseimet, ilyesmivel egyáltalán nem számoltam. Andrea egyetemét végzett közgazdász volt, az étteremben átmenetileg vállalt munkát. Az anyjánál lakott egy kertes házban a belváros egyik nyugodt övezetében. Kölcsönösen megkedveltük egymást, mind több időt töltöttünk együtt szenvedélyes beszélgetéssel vagy ártatlan szórakozással. Személyének kisugárzása állandóan izgalomban tartott, s ez az izgalom tovább gyűrűzött bennem, mígnem robbanásszerűen a felszínre tört, akár az alvó vulkán mélyéről a sistergő, forró lávafolyam. Fékezhetetlen szerelem szövődött közöttünk, megszűnt számunkra a külvilág.

Nyárra külön tervet készítettem, lázban égve, szerelemtől ittasan. Nyugatra akartam utazni, hosszú éveken át nem mozdultam ki az országból, rámfért egy emlékezetes kiruccanás. Andreának nem említettem a szándékomat, meglepetésnek tartogattam. Egy meghitt beszélgetés alkalmával megérdeklődtem tőle, hova szeretne elutazni. Szinte megbénultam, annyira meghökkentett a válasza. Minthogy soha egyetlen szóval nem említettem eredeti úticélomat, a véletlen összjátékának véltem a fura egybeesést. Ő is a Costa del Solt választotta. Közös kirándulásra hívtam, aminek szerfölött örült.

Előrelátásomnak és a válogatott katalógusoknak köszönhetően egy jónevű fővárosi utazási iroda révén valóra váltottam spanyolországi utazásunkat. A harmincöt nap, amelyet Torremolinosban, abban a csodálatos mediterrán környezetben töltöttünk el, feledhetetlen élményekkel gazdagított bennünket.

Spanyolország déli része, a Costa del Sol valóban gyönyörű hely, a filmvilág hírességei gyakorta megfordulnak erre. Közelről láthattuk Sean Conneryt, a James Bond-filmek legelső sztárját. Délelőttként ellátogattunk a környék városaiba, bebarangoltuk a nevezetesebb tájrészeket, délután napoztunk és fürödtünk, a vízben elviselhetőbbnek tűnt a rendszeres harminchat-harmincnyolc fokos hőség. Esténként eljártunk a hangulatos szórakozóhelyekre: kisvendéglőkbe különlegességeket enni, diszkóklubokba nagyokat táncolni. Egy alkalommal bikaviadalon vettünk részt, átizgulhattuk a küzdelmet. Ennek a kirándulásnak az anyagát videokazetta őrzi.

Egy kellemes éjszakán mondtam el Andreának meggazdagodásom prózai történetét. Hitetlenkedve nézett rám, nehezen akarta elhinni, hogy ilyesmi előfordulhat. Azt gondolta, viccelek...

Az ősz folyamán levelet kaptam a Losonci Városi Hivataltól. Arról értesítettek, hogy a területrendezési tervük alapján a tulajdonomba levő ingatlant kisajátításra és lebontásra szánják, egy sportkomplexumot létesítenek azon a területen. Felszólítottak, jelenjek meg egy meghatározott időpontban a hivatalban. A harmadik tárgyalás hozta meg a várt eredményt a javamra. Ezt Andreának köszönhettem, ki eljött velem, s a nevemben lépett fel. Bámulatos ravaszsággal fordított az ügy állásán. A telket a vásárlási árnál jóval magasabb áron adtam el. Tájékoztattam a kényszerhelyzetről a bérlőt, s felmondtam neki.

Hétvégeken többnyire Andreánál tartózkodtam, sokat beszélgettünk, megismerhettem a család sorsát, az anyja elmondta, hogyan halt meg a férje, milyen nehézségek közepette épült fel a házuk. Akkortájt pattant ki az agyamból a megváltó ötlet. Igaz, nem így képzeltem el további lépéseimet, de ha már az ember szerelmes, és azt a szerelmet viszonzózzák is, nemigen hátrál meg.

Az elkövetkezendő év tavaszára terveztük az egybekelést. Addig Andrea nálam lakott a garzonlakásban. Egy esős napon említettem meg, hogy érdemes lenne a szülői házukat felújítani. Kitörő örömmel fogadta a javaslatomat. Bevallotta, régóta szeretné ő is felújíttatni, jóllehet se neki, se az anyjának erre nincs lehetősége.

A szerelem kibontakozása és Andrea varázslatos egyénisége mellékvágányra terelt minden egyebet, már nem kerültek előtérbe a vállalkozásaim. Egyedül a ház körüli teendők foglalkoztattak, meglepődtem azon, mennyire érdekel a dolog. Képzeletemben magam előtt láttam az épületet beépített tetőtérrel, külön dolgozó- és könyvtárszobával, az udvarán medencével, élősvénnyel, sziklakerttel és színpompás virágokkal. Gyerekeket láttam, egy fiút és egy lányt, amint nevetgélve szaladgálnak a frissen nyírott gyepen, láttam a feleségemet fürdőruhában, szépnek és fiatalnak, s láttam magamat az otthoni szövegszerkesztőgépem előtt...

Az esküvőnk két tanú jelenlétében szűk családi körben zajlott le. Ragaszkodtunk az egyszerűséghez, mellőztük a külsőségeket.

Közös pénzügyeinkkel Andrea foglalkozott, befektetései révén figyelemreméltó tetteket hajtott végre. Kimagasló elméleti tudással bírt, tagadhatatlanul büszke voltam rá.

A házat hamar felújítottuk, a felismerhetetlenségig megváltozott, kívül és belül teljesen új formát kapott, átalakult a fedémszerkezet, beépült az eddig kihasználatlan tetőtér, elkészült a bazén, átrendeztük az egész udvart, fákat, díszcserjéket és virágokat ültettünk; alkotókedvünk soha nem látott tempót diktált. Örömmel szemléltük a körülöttünk végbemenő szemet gyönyörködtető változásokat, roppant lelkesítően hatott ki ránk elgondolásaink és ötleteink megvalósulása. Az ember bármire képes, ha van befektetnivalója.

A csomagban talált pénz javát felhasználtuk. Kisebb összeget tartaléknak hagytunk, azt is valutában, hadd kamatozzon a bankban. Nem feledkeztünk meg a jótékonyági célú tevékenységről sem, ezenfelül félvétenként egy bizonyos összeget juttattunk el a helybeli regionális hetilap támogatására. Közügyekben passzívak maradtunk, a politikával nem tartottunk lépést, nem hallgattuk meg a hazai politikusok nyilatkozatait, nem érdekelt bennünket az sem, mi történik nyugaton és keleten, hol robban ki újfent ellenségeskedés avagy háború.

A vagyonból védőfalakat építettünk ki magunk köré, fokozatosan elszigetelődtünk az általunk kialakított öntörvényű világban.

+ + +

Minekutána a feleségem elolvasta ezt az írásomat, amelyet pénztelenségünk ideje alatt, két fizetés közötti időszak vége felé írtam, kissé rosszallóan nézett rám. Láttam az arcán, nincs elragadtatva, elégedetlen a munkámmal.

- Már megint hülyeségeket írsz, ahelyett, hogy befejeznéd a regényedet - jegyezte meg jóindulattal. Majd hozzátette: - Lassan negyven éves leszel, több mint húsz éve írogatsz, és még nem jelent meg egy vékonyka könyved se! Miért nem írsz inkább verseket? Talán költőként lenne egy árva köteted, bekerülhetnél az irodalmi berkekbe, riportokat készítenének veled...

Megittam a kávémat, s még egyszer átnéztem az írást, hátha akad benne javítanivaló. Sohasem vágytam babérokra és a mai versek hidegen hagynak. (Egyébként se írnék verset.)

Este, más dolgunk nem lévén, elmentünk sétálni. A nap a látóhatár felé araszolt, a nappal fénye búcsúzott, megadta magát az őt felváltó sötétségnek. Vajon ránk is a sötétség korszaka köszönt? Lehült a levegő, jólesett a kikapcsolódás, felélénkültünk a harmincegynéhány fokos hőség megszűntével. Elhaladtunk a kínai vendéglő előtt, magunkba szívtuk a konyhájából kiáradó fenséges keleti illatokat.

Hazafelé ballagván a csendes utcán, a járda melletti bokor alján, egy lámpaoszlop tövében csomagra bukkantam... *Egyszerű kartondoboz volt, műanyag ragasztószalaggal leragasztva.* Nem akartam hinni a szememnek... ilyen nincs! A feleségem is meglepődött, s erősen megszorította a karomat. Észrevettem, fény ragyogott fel a szemében.

...amikor ezt a történetet mondom a magnóra, kórházban fekszem, ugyanis a csomagban nem pénz volt, mint ahogy azt én, szerencsétlen, naivan feltételeztem, hanem valami egyéb. Korunk másik szimbólumát, a robbanóanyagot találtam meg benne.

Rémálom

Irodaszerű helyiségben ülök, előttem karnyújtásnyira telefon, színe izzó vörös, az íróasztal teleszórva papírral. Szemben velem kollégám terpeszkedik, egyfolytában vigyorog felém. Alacsony, tömzsi, kopasz emberke rohan be, megáll felettem, vizenyős szemmel bámul rám, miközben egyetlen mondatot ismételget: *Hívd fel telefonon! Hívd fel telefonon!* Válaszolni akarok neki, de megfordul és elrohan; alkoholszagú lehelet marad utána. Hallószervemben visszacsengenek idegesítő szavai.

Kollégám továbbra is vigyorog, pedig dolgoznia kellene. Homlokomon kiütkeznek a verejtékcseppek, az íróasztalon heverő papírokat kezdem rendezgetni, sűrűn elügyetlenkedem a csomóba való rakást, a papírok vitorlázva hullanak le a padlóra. Kollégámra pislantok, vigyora ott ragyog sunyi ábrázatán, élvezi kiszolgáltatott helyzetemet. Bosszankodom, viselkedésével felingerel. Összegyűröm a papírokat, igyekszem levezetni fokozódó dühömet.

Hívd fel telefonon!, hallom kollégám hangját. Nem nézek rá, szeretnék hozzávágni egy kemény tárgyat. Hülyét csinálnak belőlem! Én felhívnám, de kit?... hova hívjak?... milyen számon?... mi célból? És egyáltalán, miért parancsolgatnak itt nekem?! Ki vagyok én? Kik ők?! Mi a jófenét akarhatnak tőlem?!

Hívd fel telefonon!, hallom megint. Gépiesen nyúlok a telefonért, ekkor azonban furcsa dolog történik: a karom összezsugorodik! Hiába nyúlok a készülékért, a karom rövidnek bizonyul. Előredőlök, a hasam belenyomódik az íróasztal lapjának a szélébe, fájdalmat érzek. A telefont nem érem el. Tehetetlenül nézek vigyorgó kollégámra, ő csak vállat von. *Fel kell hívnod telefonon!*, mondja. Próbálok felkelni a székről, erőlködöm, nyögök, nyújtózok. A szék karfája szinte körülöleli a derekamat. Hátamon átnedvesedik az ing, zakóm hónaljban megreped. A telefonra nézek, úgy tűnik, mintha az is vigyorogna. Felé kapok a másik kezemmel... ámde kinyújtáskor összezsugorodik.

Neeem!, ordítom. *Nem hívom fel telefonon!* A zajra beront az alacsony, tömzsi, kopasz emberke, gyanakodva megáll mögöttem, rámlehel a büzt, s számonkérő hangon megkérdezi: *Felhívtad telefonon?* Kollégám ezalatt buzgón munkához lát, az irományokról a nagybetűket kezdi kigumizni lógó nyelvvel, fel se néz, elmélyül a szorgoskodásban.

Felhívtad telefonon?

Foglalt volt... hadarom ijedten.

Valamilyen belső érzés azt sugallja, fel kell állnom. Magam is csodálkozom azon, hogy ez sikerül. Talpon vagyok, szilárdan állok, erőt érzek magamban. Az alacsony, tömzsi, kopasz emberke rögvest eltörpül, jószerével legott eltáposhatnám. Megérdemelné.

De én nem tudok mit kezdeni a helyzettel, EGYEDÜL maradtam.

Égi jel

[Igaz történet]

I.

1994. június 28., kedd

D. álmosan kaszálódik ki az ágyból, felül, kitekint az ablakon. Első dolga az, hogy kávéfőzőn magának. Azt szürcsölgeti, miközben a Tremeloes dalait hallgatja. Kedveli a hatvanas és hetvenes évek angol-amerikai zenéjét, kazettagyűjteménye jószerével ennek az időszaknak a legjavát tartalmazza, válogathat hangulata szerint. Ezen a reggelen nemcsak a dalok derítik jókedvre, hanem az a tudat is vidítja, hogy a felesége, aki már második napja a kórházban tartózkodik, leánygyermekkel örvendezteti meg.

D. boldog, hogy hamarosan apa lesz.

A zuhany alatt énekli a Here Comes My Baby-t⁴, szerfölött élvezi a hideg víz serkentő hatását. Felöltözködik, s azon töpreng, vegyen-e ki szabadságot, avagy dolgozzon úgy, mintha mi sem történne. A munkahelyén kevesen tudnak a felesége terhességéről, közvetlen kollégái sem sejtik az esemény közelségét. D. nem az a típus, ki bármivel is dicsekszik, jobbára meglepetéseket okoz. *Tedd a dolgod, az emberek pedig hadd beszéljenek*, hangoztatja időnként kedvenc bölcséletét. Nagyon sokan titokzatos egyénnek tartják őt, állítólag azért, mert kiismerhetetlen.

Az irodában a szokásos kép fogadja: Boženka, a kolléganője diétás reggelijét fogyasztja, valamiféle fűzöld színű vegyes salátát kanalazgat a kihúzott fiókból; a szekrény tetején levő rádió teljes hangerővel ordít; a szomszédos titkárságról kávéillat szűrődik ki, betölti az irodát.

A délelőtt első fele eseménytelenül telik el. D. tíz órakor kapja meg telefonon a hírt, a sógor-nője értesíti: megszületett a lánya. D. leteszi a kagylót, lényében nyugalom árad szét, kiegyensúlyozottnak érzi magát, elégedettség uralkodik el rajta. Odaballag a rádióhoz, kikapcsolja, s felhőtlenül rámosolyog a kolléganőjére. D. külsején nemigen tapasztalható különösebb változás, csupán a szeme ragyog erőteljesebben. Örömét alig mutatja ki, nem akar semmilyen feltűnést kelteni, szeretné elkerülni a fölöslegesnek vélt formáságokat, nincs rá szüksége, egyébként sem tartja fontosnak magánéletének az eseményeit kitergetni. Az ilyesmi a családján kívül nem tartozik senkire. Inkább lelkivilágában dolgozza fel a történeteket.

Tizenegykor megy el a munkahelyéről; két és fél nap szabadságot kér, már nem bír tovább maradni. A munkájára sem képes összpontosítani, zavarják a ki-be közlekedő kollégái. Áhítja a csendet, magányra és meghitt környezetre vágyik.

A fullasztó, trópusi jellegű hőség huzamosan tartja magát már második hete, rátelepszik a városra, a szabadban éget a nap, az árnyékban is nagy a meleg. Nyomasztja az embereket, lelassítja a megszokott életritmust.

Otthonában D. kitárja az ablakokat, a rolettákat lehúzza. Hűtött narancslevet iszik, ettől kissé felélénkül. Beül a fotelba, keresztbe teszi a lábát, kényelmesen elhelyezkedik. Békés csend öleli körül, nincs a közelében senki, aki folyton eszik, nem bömböli a rádió az időszerű politikai eseményeket, nem hallatszanak az ügyfelek panaszai... csend van, az otthon légköre elringatja.

⁴ Itt jön a kedvesem.

Gondolataiban feldolgozza ennek a napnak a jelentőségét, az apaszerep elbűvöli. Megpróbálja maga elé képzelni újszülött kislányát, találgatja, kire hasonlít jobban, feleségére-e vagy rá... Vajon kék-e a szeme, mint az övé, avagy barna, mint a feleségéé...

Észre sem veszi a bejárat csengő berregését. Visszazökken a valóságba, meggyújtja a cigarettát. Fogalma sincs, ki lehet az délidőben. Talán a sógornője... A kapuban meglepetésére a postás ácsorog, táviratot ad át neki. D. a dolgozószobájában az íróasztalhoz ül, felbontja a küldeményt. Előbb tekintetével átfut a sorokon, aztán szavanként olvassa el. Rövid értesítés áll benne: MA TÍZ ÓRAKOR ELHUNYT ETELKA NAGYNÉNÉD, TEMETÉS CSÜTÖRTÖKÖN KETTŐKOR.

D. ledobja a papirost, hirtelen előnti a düh, elfehéredik az arca, részvétet nem érez, bosszankodik. Öklével az asztalra csap. Pont a lánya születésének az órájában kellett a nagynénjének meghalnia! Várhatott volna még egy ideig! A halálhír elrontja az örömét, ideges lesz, morog magában. Káromkodni szeretne, ám mégsem teszi: illetlenségnek tartja ebben a helyzetben a csúnya szavak használatát. Eszébe jut Moldova György egyik írásának a poénja, fennhangon meg is jegyzi: - Tízkor megszületett a lányom, ugyanekkor elhunyt Etelka nagynéném, a család létszáma tehát változatlan...

Amilyen gyorsan dühös lett, olyan gyorsan higgad le. Mosoly suhan át az arcán, nevetnéne támad. Elmereng, milyen különös is a sors iróniája. Feltételezi, igen ritka az ilyenfajta véletlen egybeesés, s ha belegondol, tényleg csoda, hogy pont vele fordult elő. Ennek lehet jelentése... Azon veszi észre magát, hogy kimondja a gondolatait.

D. nem babonás, mégis jelzésértékűnek tartja az esetet. Nagynénje iránt sohasem táplált semmiféle közelebbi érzelmeket, meglehetősen távol álltak egymástól, az igazat megvallva, olyanok voltak, akár az idegenek. Ez lenne a bosszúja?

II.

1994. június 29., szerda

D.-t nem engedik be a kórházba, a hőség miatt hétvégekre korlátozzák a látogatásokat: fennáll a fertőzésveszély lehetősége.

D. mérges, mivel nem úgy zajlanak az események, ahogy azt akarná.

III.

1994. június 30., csütörtök

Sötét felhők gyülekeznek az égen, zivatar körvonalai bontakoznak ki. Párás szürkesség borul a városra, tapadós nedvesség lepi el a házak falait, az ablakok üvegén vízcseppeként gördülve le.

D. válogat a kazettái között, keresi a hangulatának megfelelő zenét. A Yardbirds dalai mellett dönt. Kezébe veszi az aznapi újságot, a belföldi híreket böngészi. *Még mindig nem jött létre a hármas koalíció... Megengedhetetlen a kormányváltás, támogatni kell a privatizációs minisztert... Rimaszombatban árnyékban harminchat fok meleget mértek...* Képtelen odafigyelni a szavak és mondatok értelmére, a politikai történések hidegen hagyják. Semmihez sincs kedve, gondolatok vegyülete kavarg a fejében, furcsa érzések nyomasztják, melege van. Leteszi az újságot, felsóhajt. Nem találja a helyét, kétségek gyötrik. Minduntalan a nagynénje jár az eszében...

Maga előtt látja törékeny alakját, amint ölbe tett kézzel ül a szűk konyhájában, s malmozik az ujjaiával. *Mégiscsak az apád nővére volt*, hallja az anyósa hangját.

D. visszagondol gyermekkori emlékeire, azokra a húsvéti ünnepekre, amikor elment megönteni a nagynénjét. Nem szívesen járt hozzá, feszengett nála, viszont elvárták tőle, hogy eleget tegyen ennek a látogatásnak. Keveset beszélgettek, évente megismétlődtek a témák. Nagynénjével nem tudott tartalmasan társalogni, olykor - minekutána az egészségi állapotokat és az időjárási helyzetképet kimerítették - mindketten hosszan hallgattak, ritkán akadt egyéb közös témájuk. D. középiskolásként megelégedte az efféle üresjáratú látogatásokat, többé nem ment el a nagynénjéhez. Annak már bizony tizenöt éve...

D.-n keserűség hatalmasodik el két óra közeledtével. Kezdődik a temetési szertartás. Az órák és a percek múlásával lelkiismeretfurdalása támad, az egyik pillanatban úgy véli, el kellene mennie. Illő volna. Eddig valamennyi elhunyt rokonának a temetésén részt vett, így kívánta a tisztesség. Nagynénje volt az utolsó élő rokona apai ágon...

D. mindazonáltal ragaszkodik a döntéshez - nem megy el a temetésre.

Két óra előtt kellemetlenül érzi magát. Elfordítja az órát, hogy ne lássa a számlapját. A hűtőből egy üveg becherovkát vesz elő, felbontja, tölt magának, hátha ez átsegíti a nehézségein. Jeget tesz a pohárba, felhívítja az italt. D. ritkán iszik alkoholt, megveti a italozást, még sohasem rúgott be, nem ismeri, mi az a részegség. Következésképpen a legcsekélyebb mennyiségű tömény alkohol is azonmód a fejébe száll.

Pontban kettőkor, egyidőben a közeli református templom harangjának megkondulásával, amely az elhunyt nagynénjéért szól, kikapcsolja a magnót, csendet teremt.

A felhők egyre jobban elborítják az eget, roppant tömeggé alakulnak, már-már besötétedik. A levegő mozdulatlan, az egész jelenség sejtelmes képzeteket idéz elő...

D. nehezen viseli el a csendet és a hőséget, fel-alá járkál, közben kortyolgatja az italt. Most kifejezetten jólesik neki, bár kicsit már a fejébe száll. Egészen kellemes érzés... Kimegy a fürdőszobába, hideg vízzel felfrissíti az arcát, megnedvesíti a tarkóját. Belenéz a tükörbe, vág egy grimaszt. Szeretné túltenni magát ezen a különös helyzeten, ez azonban nem sikerül. Állandóan visszazuhan ugyanoda, ahonnan kiindult, belekerül egy bűvös körbe, amely körülzárja és fogvatartja őt. A lánya születése és a nagynénje halála... Micsoda kettősség!

Újra bekapcsolja a magnót, hogy a zene lekösse a figyelmét. Agresszív zenét választ, ki akar törni. Fellázad a körülmények összjátéka ellen, sutba dobja a szokásokat. Hisz szabad ember, ő dönti el, miként cselekszik.

Ekkor dörren meg először az ég.

Villámok kergetőznek, újabb mennydörgés veri fel a csendet. Itt a zivatar. Aztán egyszeriben elkezdődik: lezúdul a zápor, percek alatt patakokban folyik a víz az úton, a járókelők eltűnnek, aki teheti, menedéket keres. A hőség szinte semmit se enyhül, a hőmérséklet harminc fok feletti.

D. gyorsan végigjárja a helyiségeket, gondosan becsukja a nyitvahagyott ablakokat. A zápor kopogása a tetőn dübörgéssé alakul, a mennydörgések robaja minden más hangot túlszárnyal, gyakrabban villámlik. A villámlások és a dörgések közti idő lerövidül. Olyan ez, mint egy hatásosan megkomponált nagyívű szimfónia, mind erőteljesebben fokozódik, mígnem a csúcspontjára ér.

Érdekes módon D.-nek a feleségével történő első szeretkezése elevenedik meg a gondolataiban. Maga is elcsodálkozik ezen, miért pont most jut az eszébe.

Heves villámlások és dörgések közepette jégdarabok csapódnak az ablaküveg felületéhez. D. megrezdül. Odamegy az ablakhoz, kitekint. Hátrahőköl, akaratlanul eltátja a száját. Az utcát babszem nagyságú jégdarabok borítják, pattognak, gurulnak, halmozódnak. Meglepetten

szemléli, ilyet még nem látott, megbűvöli a természeti jelenség. A villámok bevilágítják az eget, olykor egy-egy erőteljes csattanás robban be a hangzavarba.

Tetőpontjára hág az égi szimfónia, a karmester elemében van.

A jégvihar öt-hat percig tarol, majd megszűnik. D. kinyitja az ablakot, a friss levegő arcul csapja. A párkányról beszéd egy maroknyi jeget, s nézi, hogyan olvad a kezében. A hosszantartó csend elkerüli a figyelmét.

Az égen baljós jelként sötét sáv húzódik, elmaradnak a villámlások, az eső már csak szemerkél, úgy tűnik, távolodik a vihar.

+ + +

A temetőben folytatódik a jégverés miatt félbehagyott szertartás. Elrepedt vázamaradványok, szerteszt heverő, letöredezett gallyak, tövestől kicsavarodott bokrok utalnak a pusztításra, néhol egy-két eldőlt sírkő hever. A gyászolók visszatérnek a sírhoz, körülveszik az elhunyt nyughelyét, megvárják, amíg az esperes nekikészülődik. A 90. zsoltár éneklése alatt a temetői munkások hozzálátnak az elhantoláshoz.

„*Tebenned bízunk eleitől fogva...*”, hallatszik az ének a szemerkélő esőben.

Midőn az első földcsomó ráesik a koporsóra, otthonában D. fényességet észlel. Egész testében megremeg, idegenszerű, hatalmas pukkanást hall. Abban a pillanatban aligha sejti, honnan származik ez a hang. Annyit érzékel, hogy közvetlen közelében történik valami.

Az előszobában és a hálóban kirepülnek a falból az elektromos vezetékhez beépített műanyag dobozkák fedőlapjai, a szemben levő falig gurulnak; az ebédlőben széttörnek a csillár égői, apró maradványaik beborítják a szőnyeget; a padláson összeég az antennaerősítő belső szerkezete... Mindez egy másodperc alatt megy végbe.

+ + +

D. ezen az éjszakán képtelen elaludni. Hanyatt fekvé elmélkedik, teste mozdulatlan, lekötik a gondolatai. Kezdi azt hinni, hogy a villám azért csapott be a házba, mert nem ment el a nagynénje temetésére. Ezt a lehetőséget képtelen kitörölni az agyából, gyökeret vet benne, megbolygatja a képzeletét. Órákon át rágódik, nem békél meg önmagával, megfájdul a feje. Arra az elhatározásra jut, hogy szükséges átértékelni bizonyos dolgokat...

Zene mellett alszik el, nyomasztó álmok gyötrik, ide-oda forgolódik.

IV.

1994. július 1., péntek

D. korán kel, délelőtt kitakarítja a lakást, délután olvas, este moziba megy.

Elégedett önmagával, visszatér a régi kerékvágásba.

V.

1994. július 2., szombat

D. végre megláthatja a lányát. Nagy nap ez a számára!

Megilletődötten áll a csöppség felett, nem mer hozzányúlni, a pólyát érinti meg. Nem ilyennek képzelte a kislányát, mindamellett aranyosnak találja. Belefeledkezik a nézésébe, tüzetesen vizsgálja, magába szívja az illatát, s annyit kérdez, hangosan sír-e. Maga se érti, miért éppen efelől érdeklődik...

D. ujjongani szeretne, de fékezi magát. Disztingváltnak mutatkozik. Megszorongatja a feleségét, csókokkal halmozza el.

A kórházból kijövet találomra elindul, rója az utcákat, tereket. Megfoghatatlan hatalom vezérli és energiával táplálja. A gyaloglástól feloldódik, leperegnek róla a gondjai, új erőre kap, megszilárdul az akarata. Egy apró szikra lángra lobban benne és fénysugárként kiszélesedik előtte.

D. ezen a napon más emberré válik, legalábbis lélekben.

VI.

Egy hónappal később

D. felesége észreveszi, hogy a férje rendszeresen imádkozik, s gyakorta hallgatja a Monkees együttes I'm A Believer⁵ című dalát...

⁵ Hívő vagyok.

Az a kedves idős hölgy

Már nyolcadik hete hordta az adományait. Minden szerdán, ebéddő alatt. Eleinte megkímélt ruhákat, később egyszerű használati tárgyakat vitt a gondnok irodájába.

- Azt szeretném, ha kilétem titokban maradna - mondta rögtön a legelső alkalommal az idős hölgy. Lehetett vagy hetvenéves. - Magányosan élek, nincs senkim, a férjemet öt évvel ezelőtt elvesztettem. Ezek a ruhák az övéi voltak. Annak, akinek odaadja, nagyon vékonynak kell lennie, s legalább száznyolcvan centi magasnak. És a cipők negyvenkettes méretűek.

- Lakik nálunk egyvalaki, aki magas és sovány, neki pont jó lesz ez a holmi - jelentette ki a gondnok. - Talán a lába is negyvenkettes méretű... Nemrégiben szabadult, a felesége elvált tőle, hajléktalan és nincstelen, kartonpapírt vagy fémet gyűjtöget. Örülni fog az adománynak, mivel alaposan lerongyolódott. Nos, asszonyom, hogyan is köszönjem meg magának... Meglep a nagylelkűsége! Kevesen akadnak magához hasonlóknak... Ide adományt még senki sem hozott.

- Szívesen segítek a rászorulókon, addig, amíg megtehetem. De ez most egy kivételes alkalom...

- Majd szólok a felügyelőnek, hogy Emilnek adja a holmit.

Az idős hölgy szeme alig észrevehetően felcsillant.

- Igen, Emilnek - ismételte. - Ez jó lesz!

A gondnok arra egyáltalán nem számított, hogy ezután rendszeresen megismétlődik a látogatás, egyszeri alkalomnak vélte. Az idős hölgy a későbbiekben is gyakorta kérte őt, hogy akciói maradjanak titokban. Így se Emil, se a többiek nem tudták meg, kitől és honnan származnak az adományok.

A kilencedik héten az idős hölgy egy fekete dobozt szorongatott a kezében. A gondnok már nem próbálta kitalálni, mi lehet benne. Immáron egy kész ruhatár gyűlt össze Emil részére, ráadásul a magántulajdona egyre szaporodott.

- Úgy értesültem, holnap lesz Emilnek a születésnapja - örvendezett az idős hölgy -, ezért hoztam neki egy sztereómagnetofont és néhány kazettát. Minthogy nem ismerem a zenei ízlésvilágát, vettem Lagzi Lajcsit, Andert, Hupikék Törpikéket meg Eduart... nem... Maduart. Fogalmam sincs, mifélek, nem tartok lépést a modern zenével, ezeket ajánlották. Egyébként Emil jól van?

- Hm... mit is mondjak - szólt vontatottan a gondnok, s azonmód kitűnt, újkeletű problémákkal küszködik -, a múlt héten az ittlakók csúnyán összevesztek a télikabát miatt. Egyesek azt állították, hogy az túlságosan bő Emilre, nem neki kellett volna megkapnia... Meg is verték érte.

- Igen, a télikabát... - Az idős hölgy kissé izgatottá vált, mindazonáltal fölöttébb élvezte a helyzetet. - Be kell vallanom, a mérete tényleg más, tudniillik a férjem nem hordta, lötyögött rajta... Annak idején én vettem a Tuzexban, meglepetésnek szántam, viszont rossz méretet szemeltem ki, nem sejtettem, hogy a nyugati holmik más számozásúak, mint a hazaiak. - Vidáman elmosolyodott huncut, gyerekes mosollyal. - Remélem, a magnetofonnak örülni fog.

- Bizonyára. - A gondnok szinte előre látta a kínos következményeket. - Tartok attól, hogy miután Emil átveszi, a többiek megint felháborodnak, s a felügyelőnek kell rendet teremtenie. Mondja, asszonyom, ha már ilyen végtelen adakozó kedvében van, nem tudna néha más

méretű ruházati cikkeket is behozni? Sokkalta nagyobb méretűeket, erős és testes, ám nem száználcentis emberekre? Emilt lassan kiutálják innen, az egyik felügyelő is orrol rá, hisz már úgy öltözködik, akár egy magánvállalkozó!

- Tisztában vagyok vele... ne is mondja! Azt a szabadidőruhát talán mégsem kellett volna odaajándékoznom... nem is a férjemé volt... - Az idős hölgy nem bírta visszafojtani kuncozását. - Magyarországi árusoktól vettem kifejezetten Emilnek a névnapjára. Olyan jól esik örömet okozni... Ez az Emil meg annyira szerencsétlen... - Az arca elkomorodott. - Gondolja, hogy hibáztam?

- Korántsem, asszonyom, korántsem! Csak attól félek, egyszer kárt tesznek Emilben. Szerintem célszerűbb lenne a magnetofont valamennyi ittlakó számára adományozni. Ez a legelfogadhatóbb megoldás.

Az idős hölgy felemelte a hangját:

- A magnetofont Emilnek hoztam a születésnapjára, s ragaszkodom hozzá, hogy ő kapja meg. Mi rossz van ebben? Ő egy kiválasztott! Lakótársai is hallgathatják a zenét.

A gondnok rádöbrent, nincs semmi értelme eltéríteni az idős hölgyet eredeti elhatározásától, úgysem engedne, s ráadásul még meg is sértődne. Valószínűleg Emilt afféle hozzátartozójának tekinti...

- Nem bánom, legyen - egyezett bele.

Amikor a következő hét keddjének délelőttjén az idős hölgy mindennapi sétája közben észrevette a rendőrautót a menhely épülete előtt parkolni, megszorította a lépteit, s besietett az épületbe. Az utóbbi hetekben kizárólag ezen a környéken sétálgatott. Senki sem figyelt fel rá, senki sem sejtette, miért teszi.

- Mi történt? - kérdezte az irodába érve.

A gondnok a dolgozóasztala mögött ült, a telefonkagylót helyezte vissza. Dühösnek látszott.

- Reggel leszúrták Emilt. - Egy pillanatra két tenyerébe temette az arcát. - Valakinek a díszes társaságból nem tetszett az a zene, melyet Emil állandóan hallgatott. Azt a Viduart bömböltette, vagy mit!

Az idős hölgy kimeredt szemmel, információra éhesen közeledett a gondnok felé. A szíve egyre hevesebben dobogott.

- És?

A gondnok idegesen rágyújtott.

- Emil a kórházban meghalt. Az imént telefonáltak, friss a hír. - Felállt, s megkerülve az asztalt, az idős hölgy elébe sétált. Szúrós szemmel tekintett le rá. - Őszintén sajnálom, drága asszonyom, de be kellene szüntetnie jótékonysági tevékenységét. Holnap már ne jöjjön. Lássan be, nem akarok fölösleges kellemetlenséget, úgyhogy ne keveredjen az ügybe ártatlanul. A rendőrség most vizsgálja ki az esetet...

- Óh, micsoda borzalom! Biztos az újságok is megírják. - Az idős hölgy hirtelen megszeppent. - Rólam ugye hallgatni fog? Nem árul el senkinek...

- Persze hogy nem. - A gondnok finoman tessékelte kifelé a látogatót. - Tulajdonképpen még a nevét se tudom... Vigyázzon a lépcsőn.

Az utcára érve az idős hölgy arcán fura mosoly jelent meg, olybá hatott, mintha egyszeriben jobb kedvre derülne. És ez valóban így is volt...

Otthonában papucsba bújtatta a lábát, lehuppant régimódi foteljébe, ölébe vette a macskáját, s elégedetten fellélegzett. Sokáig csak ült, simogatta kedvencét, mialatt merengve mosolygott a semmibe. Aztán a fiókosszekrényből előhúzott egy polaroid képet. Saját maga készítette öt évvel korábban, s értéktárgyként őrizgette. A kép Emilt ábrázolta. A kisasztalhoz vitte, ott apró darabokra tépte, s beledobálta a hamutartóba. Gyufát vett le a polcról, meggyújtott egy szálat, s óvatosan a képdarabkák közé illesztette. Midőn fellobbant a láng, merőn nézve egyetlen szót ejtett ki a száján:

- Bevégeztetett.

Délben szerény ebédet fogyasztott, s megengedett magának egy kevéske konyakot. Kinyitotta a ruhaszekrény ajtaját, s az ott lógó férfiöltönyökön végighúzta a kezét. Kicsit sajnálta a Tuzexban vásárolt télikabátot, azt azonban fel kellett áldoznia. Az az egyetlen darab hiányzott férje ruhatárából. A többi holmit, melyeket „játékonysági célra” fordított, a használsruhaüzletekből és a piacon szerezte be. Délután újult erővel kiballagott a temetőbe, s hosszan elidőzött férje sírjánál. Elhelyezte a nagy csokrot a kővázában, s mindaddig igazgatta, míg meg nem elégedett a formájával. A csillogó fekete márványlapon ovális ezüstkeretbe foglalva pufók idős férfi fényképe látszott. Bárki könnyen kikövetkeztethette, hogy életében testes és alacsony lehetett, semmiképpen se magas és sovány. Az idős hölgy ujjával gyöngéden megérintette a képet.

- Végre megbosszultalak - suttogta szeretetteljes hangon.

És emlékezetében felidézte az öt évvel korábban történt szörnyű esemény pillanatait...

Az ablakon könyököl ki, férje az utca ellenkező oldalán áll, neki integet, jelezvén, hogy megérkezett. Férje elindul, átvág az úton. Évtizedek óta arra jár. Fellép a járdára, a házuk felé tart. Egy sárga színű személyautó közeledik. Éppen akkor és éppen a házuk előtt rohan fel a járdára... Egy igen magas, vékony testalkatú fiatalember ugrik ki a sárga kocsiból rémülten meredve a kövezeten fekvőre...

Ágyon át a munkahelyre

A lány mélyet lélegzett, aztán benyitott az irodába.

Z., a cég tulajdonosa az íróasztal mögött, bőrrel bevont karosszékében terpeszkedett örömteli vigyorral az arcán.

- Eljöttem, ahogy kérte - szólalt meg a lány, s megállt az iroda közepén egyenes, kihívó testtartással. Várakozóan tekintett Z.-re.

Z. alaposan szemügyre vette őt, végigmérte tetőtől talpig. Alig észrevehetően csettintett, ami azt jelentette, meg van elégedve.

- Milyen a végzettsége? Gépelni tud?

A lány meghökkent a nyers modoron, elvárta volna, hogy először is hellyel kínálják.

- Egyetemet végeztem...

- Gépelni tud? - vágott közbe Z., s hanyag mozdulattal felvett egy tollat az asztalról, azt forgatta a kezében.

- Tudok dolgozni számítógépen és...

- Hajadon?

A lány arcizmai megrándultak.

- I-igen.

- Szülni mikor akar?

- Tessék?! - A lány szeme kerekre tárgult, arcát elöntötte a pír.

- Nekem olyan női munkaerőre van szükségem, aki addig, amíg nálam dolgozik, nem fog gyereket szülni, aki bármikor elérhető.

A lányt elfogta az enyhe remegés.

- A magánéletemhez semmi köze - mondta halkan. - Szeretném megkapni az állást, megfelelek a kívánt feltételeknek. Hirdetésükben...

- A feltételeket itt én szabom meg! A hirdetést most felejtse el! - Z. elmosolyodott, s kiegyenesedett a székén. A tollat gondosan elhelyezte az asztal lapján. - Ha igazán akarja azt az állást, vacsora közben beszélhetünk róla. - Hatásszünetet tartott. - Hétkor várom a Coronában. Minden magától függ. Jöjjön el, különben, más kapja meg a helyet. Többen is pályáznak rá, ezt vegye figyelembe...

A lány pontban hétkor megjelent a Coronában. Otthonában kicsinosította magát, s kedvenc ruháját vette föl. Nagyon akarta azt az állást, idegesítette már a céltalan tengődés, a munkanélküli segély nem biztosította a kellő megélhetést, elege lett a havonkénti meddő bejelentkezésekből és a munkaügyi hivatal rideg légköréből, ahol a hivatalnoknők még arra se méltatták, hogy fogadják a köszönését. Dolgozni akart, a megszerzett ismereteit óhajtotta kamatoztatni. Korántsem szándékozott a szülei pénzén élösködni, régóta próbálkozott megfelelő munkát találni. Amennyiben netalántán ez a próbálkozása sem sikerülne, elutazik a nővéréhez a fővárosba. Nővére nemrégiben ajánlott a számára egy előnyös állást, ámde eleddig nem reagált rá. Viszont még maradt két teljes hete, hogy döntsön.

Vacsora közben kötetlenül társalgott Z.-vel. Jószerével Z. tett fel kérdéseket, s ő felelgetett rájuk. Őszintén beszélt leendő munkaadójával, igyekezett diplomatikus lenni. Z. olykor otromba vicceket sütögetett el, nem tért rá a lényegre.

- Maga szerint mit csinál az egérke a magömlés előtt? - A lány pirulása láttán Z. harsányan felnevetett. - Elárulom: kirágja a zsákot... Ízlett a vacsora?

Z. odaintette a pincért, s ezressel fizetett.

- Ugorjon fel hozzám egy kávéra - szólt a lányhoz -, megtárgyaljuk a feltételeket.

A lány gyanakodni kezdett, bár már az irodában sejtette, hogy Z. egyebet is szeretne.

- Nem lehetne inkább itt... és most?

Z. a lány szemébe nézett, valamiféle titkos jelet akart küldeni feléje.

- Nálam hangulatosabb! Jól gondolja meg. Magas fizetést kaphatna... - Z. sokatmondóan mosolygott a lányra, majd felállt. - Kint van a kocsim, gyerünk. Zajos ez a hely...

A lány kissé tétovázott. Volt egy lehetősége, nem akarta kihagyni. Rengeteg lehetőséget elmulasztott már, s most úgy gondolta, elérkezett az ideje, hogy ne hátráljon meg.

Az ezüst színű Mégane egy kertvárosi villa előtt parkolt le a kocsifelhajtón.

- Ez az otthonom - mondta Z. - Kerüljön beljebb.

A lány felületesen ismerte a környéket, ritkán járt erre felé. Erőt vett magán, s bement. A lakás berendezése gazdagságról és pazarlásról árulkodott, jó ízlésnek nyoma se látszott.

Kávézáskor tértek rá a feltételekre.

- A következő héten beállhat - mondta végül jelentőségteljesen Z.

A lány elhessegette gyanúját, s boldogan mosolygott.

- Köszönöm a lehetőséget. Nos... én...

Z. megragadta a lány kezét, először ért hozzá találkozásuk óta.

- A szeretkezés után aláírhatjuk a munkaszerződést, ott található a hálósobában, a kis-asztalon, a lámpa mellett.

A lány elrántotta a kezét, s tátva maradt a szája. Tisztán hallotta a kijelentést, semmiképp sem érthette félre. Most vége szembesült a meghívás valódi okával! Tehát célirányosan történt az egész színjáték, szépen félrevezették!

- Ezért hívott meg?

- Csak azt ne mondja, hogy nem szeret kefélni.

A lány felpattant ültéből. Feszítette a düh, kezét ökölbe szorította, ajkai remegtek. Ehhez az alpári stílushoz nem szokott hozzá, bántotta őt a leereszkedő viselkedési forma.

- A kurvája azért mégsem leszek! - szaladt ki a száján.

- Erre nem kértem. Ha most nincs hozzá kedve, elmehet. Nálam befejezte. A szerződést széttépem, s kezdheti előlről a kilincselést.

A lány elámult.

- Mégis... hogy képzelem?

- Maga engem vetköztet, én pedig magát. Remek mulatság! Csinált már ilyesmit, nem? Vagy még szűz? Ezen könnyen lehet segíteni...

A lány igyekezett uralkodni fokozódó dühén, nem akart kitörni. Azonnal taktikát kell változtatnia, nehogy rontson a helyzeten, határozta el. Egyelőre ő a nyerő, neki kell kimondania a döntő szót. Mélyen beszívta a levegőt az orrán át, tett néhány lépést, hogy gyorsan végiggondolja a dolgot, s lehiggadjon. Úgy lépkedett, mint a manökenek a divatbemutatón.

- Túl közönséges. Nem szégyelli magát? Ha már azt akarja mindenáron, udvaroljon egy kicsit és kedveltesse meg magát velem. Ne rohanjon le. Legyen egy kicsit romantikus... - Lerúgta mindkét cipőjét. - Mondja azt, hogy szép a lábam... Ennek ez a módja. És ne kényszerítsen, jó?

A lány hajnali négykor kaszáldott haza. Szédült, forgott vele a világ, a pezsgő megtette hatását. Legelőször lezuhanyozott, tisztátalannak érezte magát. Rosszullét környékezte, utálta önmagát, amiért érdekből lefeküdt egy ismeretlennel. Ekkor döbbsen rá, mit is tett tulajdonképpen. Azzal vigasztalódott, hogy legalább szerzett állást. Ennek a ténynek mégsem örült. Z. kihasználta és kényszerítette saját érdekeinek megfelelően, s ő belesétált a remekül kitervelt, újsághirdetési csapdájába. Valószínűleg sokadikként. Micsoda rémes egy alak! Visszagondolt az ágyban eltöltött időre, s megborzosongott. Z. teste borzasztóan puha tapintású volt, olyan, akár a kocsonyáé... Arcvázének igen kellemes illatát azonban még mindig érezte.

Reggelre eldöntötte, a fővárosba utazik a nővéréhez. Az a kisebbik rossz. Azon a munkahelyen, ahol Z. a cég tulajdonosa, ilyen előzményekkel nem lenne képes nyugodtan dolgozni, valószínűleg Z. zaklatná és kisajátítaná. Az olyantól kitelik. Erre neki egyáltalán nincs szüksége. Nem azért tanult, hogy egy faragatlan bunkó kényére-kedvére cselekedjen...

Hétfőn délelőtt fél tízkor már az autóbust várta. És a peronon kipattant a szikra. Talántán az a banális reklámszöveg sugallta, amely ott díszelgett a közeli hirdetőtáblán... Nem tétovázott, fogta nehéz utazótáskáját, s rohant a telefonfülke felé. Át se gondolta az esetleges következményeket. Z. munkahelyi számát tárcsázta. Négyzeri kicsengés után Z. felvette a kagylót.

A lány bemutatkozott.

- Nem állhatok be dolgozni - kezdte. A hangja kicsit remegett. - Feltételezem, talál a helyembe másvalakit ugyanezzel a szerföltött csábító módszerrel...

- No tűnj el a bal fenéken! - mondta váratlanul Z.

- Ne tegye még le! Fontos közölnivalóm van!

- Ki vele!

- Sajnálhatja, hogy nem használt mindvégig óvszert...

- Micsoda? Mi van?

A lány észrevette a buszát közeledni.

- Sürgősen menjen el az orvoshoz, ugyanis ott az ágyban nagy izgalomban elfelejtettem közölni, hogy H.I.V. pozitív vagyok. - Kivárta a döbbsen csendet, aztán letette a kagylót.

Elátkozottak

I.

Késő délután, a patak menti olajfák árnyékában álltak meg. Nem merészkedtek a városfal közelébe, tapasztalataik óvatosságra intették őket. A szekerekből kifogták a lovakat, összerelték szétszéledt jószágaikat. Lehettek legalább hetvenen, javarészt életerős férfiak, fiatal nők és felcseperedett gyerekek, valamennyien feltűnően színes öltözékben. Hosszú utat tettek meg, mosdatlanok és gondozatlanok voltak, ám fáradtság csöppet sem látszott rajtuk. Vezetőjük, Háim Jákob Sosoj, egy szakállas aggastyán, tanácskozássra hívta össze a férfiak egy csoportját, az előljárókat. Addig, amíg ők félrevonulva megbeszélték a legfontosabb teendőiket, a legények felverték a sátrakat, megetették az állatokat és fát gyűjtöttek tűzrakáshoz. A gyerekek ruhástól belegázoltak a tisztavízű patakba, s becsalogatták kutyáikat is.

Régóta úton voltak, egyik helyről a másikra vándoroltak. Kerülték a munkát és nem mutattak hajlandóságot más közösségbe való illeszkedéshez, ennél fogva sehol sem néztek rájuk bizalommal: mindenünnen elűzték őket.

Cigányok voltak ők, a Putroszkero-törzs tagjai.

Estére birkát öltek. A családok körülülték a tüzet, a családfők és az öregasszonyok a belső körben telepedtek le, mögöttük a nők és a gyerekek foglalták el a helyüket. Ezúttal bőségesen ehtettek, ihattak, nem kellett fejadagolásra kényszerülniük.

Szokero, Mangel Khuru legkisebb fia a patak túlsó partján, a dombtetőn, egy kiugró szikla tövében heverészett, s a messzeségbe merengett. Olyan magányosnak érezte magát, akár az égen felbukkanó telihold. Amikor abban az országban, ahol az emberek fehér lepedőben jártak, lopáson érték, az igazságszolgáltatás katonái büntetésből levágták a jobbkezét. Az apja, ki az előljárók soraiban a leghangosabbak közé tartozott, szemrehányást tett neki ügyetlensége miatt, s ennek okán a férfiak és az asszonyok zöme megvetette őt, majd ráaggatták a Phuro gúnynevet. Megfigyelte azt is, hogy az eset után Liana, Bakro Tukero legszebb lánya eltávolodik tőle, s ez érzékenyen érintette.

Vágyakozva nézett a távoli fénypontok irányába, s észrevette, hogy a város falainál történik valami; a fények fáklyásmenettől származhattak. Idegen népek szokásait nem ismerte, csupán azokat a szertartásokat, amelyeket maguk végeztek. A városba akart jutni, hogy bebizonyítsa, ő ugyanolyan ügyes és tehetséges, mint a többi hasonló korú fiú, kik az önállóság útjára léptek: képes bármit ellopni.

De ezen az éjszakán, ahogy azt Háim Jákob Sosoj megparancsolta, senki nem mehetett el a táborból.

Szokero halk neszre figyelt fel, mire azonnal felpattant. Azt hitte, valamiféle állat lopakodott a közelébe. Meglepetésére Mirkia, Bakro Tukero csúnya lánya termett előtte teljesen ruhátlanul. A holdfény megvilágította barna testét, leomló haja befedte a vállát. Egy lépést tett Szokero felé, megsimította csonka kezét. Szokero alig jutott szóhoz, a látvány megbénította. Így még sohasem látta Mirkiaát, Liana édestestvérét. Egyfolytában csodálta őt, közben érezte, elveszti önuralmát, megfordul körülötte a világ. Mirkia a keblére helyezte Szokero ép kezét, hadd érezze heves szívdobogását. Szokero hiába tiltakozott, Mirkia vágyakozó mozdulataitól fellángolt a férfiassága, testét enyhe reszketés járta át. A lány egyenként fejtette le róla a ruhadarabokat. Szokero szabad utat engedett az érzelmek kibontakozásának, már korántsem ellenkezett, inkább kezdeményezett.

A földön feküdtek, egymást nézték, igen keveset beszéltek. Szokero eleddig még soha nem élt át ehhez hasonló boldogságot, noha már szeretkezett törzsbéli lányokkal tizenhat éves kora előtt is. Rádöbrent, hogy Bakro Tukero csúnyának nevezett lánya szépségében túlszárnyalja Lianát. Hajnalig maradtak együtt, nehezen váltak el egymástól. Teljesen kimerülten mártóztak meg a patak vizében, s a felkelő nap sugarainál szárítkoztak meg.

Péntek volt: a cigányok, ahogy azt Háim Jákob Sosoj meghagyta, immáron bemehettek a városba. Minthogy messziről jöttek, egyáltalán nem sejtették, mi zajlik a falakon belül.

II.

Szakadatlanul hömpölygött az emberek áradata, lökdösődtek, zajongtak, számtalan nyelven beszélve vonultak, akadtak közöttük olyanok is, kiket gyaloghinton vittek avagy szolgálk kísérték. Különböző fajú és rangú ember keveredett egymással, jómódúak és koldusok, írástudók és tudatlanok, cselédek és tevehajcsárok, tolvajok és rablók, sehova sem tartozók és elkötelezettek egyaránt. Kivétel nélkül mindannyian ugyanoda igyekeztek. A környező településekről is eljöttek, hogy szemtanúi lehessenek az eseménynek. Sokan kardot vagy lándzsát hoztak magukkal, a legtöbben azonban botot szorongattak a kezükben.

Zsidók voltak ők, Jeruzsálem lakosai.

A menet a keleti városkapu felől közeledett, igen nehézkesen haladva. A felfegyverzett római légionáriusoknak utat kellett vágniuk az őrjöngő gyülekezésben, hogy felvezethessék az elítélteket a vesztőhelyükre.

Szokero portyázása alatt elkeveredett a nép között, a tömeg magával ragadta, sodorta őt a Golgota felé. Nem értette, mit beszélnek az emberek, haragos arcokat látott maga körül, dühödt kiabálást hallott innen is, onnan is, ami megrémítette. Szeretett volna elmenekülni, de már sehogy sem jutott ki a sokaságból. Attól félt, hogy megtapossák.

A menet elérte a vesztőhelyet. A dombtetőt az emberek élő fala zárta körül, nyomakodtak előre, hogy minél közelebből szemlélhessék a keresztre feszítést. A légionáriusok kört alkottak, s fegyvereikkel visszaszorították a hullámozó tömeget.

Szokero megpillantotta a három elítéltet. Tekintete rögvest az egyikükön ragadt, azon, aki a fején töviskoronát viselt, s a hátán vitt keresztfa súlya alatt meggörnyedve lépdelt. Bíborszínű köpenye szinte megbabonázta Szokero-t. Egy megmagyarázhatatlan belső indíttatástól vezérelve hirtelen elhatározta, megszerzi azt a ruhadarabot, ha addig is él. Gondolta, egy ilyen tett talán elfeledteti a gúnynevét, s nem kell majd szégyenkeznie fogyatékosága miatt se. A köpenyt pedig odaajándékozta Bakro Tukero valamelyik lányának, például Mirkiának. A vele együtt eltöltött éjszaka gyönyöreiből bátorságot merített, s lázban égve elképzelte, amint a többi fiú irigykedve megérinti a különös szerzeményt, amelyet sikerült ellopnia ezernyi ember szeme láttára...

Az elítélteket levetköztették, csak az ágyékkötőjüket hagyták rajtuk. Ezután a mesteremberek gyors mozdulatokkal a keresztre szegezték őket. A tömeg teljesen elcsendesedett, tisztán hallatszott a kalapácsütések zaja.

Dél felé járt az idő, midőn megtörtént a megfeszítés. A nap fényesen ragyogott, aztán egyszeriben elsötétült az ég és lehűlt a levegő.

A légionáriusok visszavonulásakor hangzavar és kavarodás keletkezett. A férfiak és a nők tolongtak, csoportokba verődtek, csodálkoztak a természeti jelenségen; egyesek térdre ereszkedve imádkoztak vagy jajgattak. Szokero ezt a zűrzavart használta ki: a földön hagyott ruhahalomhoz settengett, megragadta a bíborszínű köpenyt, begyűrte az inge alá, miközben

felnézett a középső kereszten szenvedőre. A két szempár találkozott. A közelben tartózkodók emlékezetükbe vészték, hogy a fiú abba az irányba futott el, ahol megritkult a tömeg.

Szokero lihegve állt meg egy pálmaligetben, távol a történésektől, egy békés helyen. Innen már nem látta a Golgotát, jóformán már semmit sem látott a köpenyen kívül. Örült, hogy könnyedén megkaparintotta. Akkor, abban a másik országban is ruhát lopott, amiért megcsónkították... Most fölöttébb büszke volt önmagára, mert nem fogták el. Egy pillanatra felidéződött benne a keresztre feszített ember szelíd nézése - és először életében büntudatot érzett. De mivel boldogsága kerekedett felül, táncra perdült, vidáman körülugrálta a köpenyt. Kurjongatott, önfeledten nevetgélt. Nem vette észre, hogy bekerítik őt.

A férfiak, kezükben bottal, egyre közelebb kerültek hozzá. Nyugodtan jöttek, jól tudták, mit akarnak. Szokero csupán az első ütést érezte. Mikor a földre rogyott, már halott volt, a jövevények azonban még jó ideig ütlegették. Egyikük magához vette a bíborszínű köpenyt, gondosan összehajtogatta, s átnyújtotta a mellette levő társának. Amaz az élettelenül heverő testhez fordult, mondván: - Legyen a fajtád is átkozott, te nyomorult zshivány! Hazát és megnyugvást sose leljen a néped! Szenvedjetekek örökkön örökké!

Másnap a cigányokat elkergették az olajfák alól. Háim Jákob Sosoj hiába esdekelt, menniük kellett. Szokero nem hiányzott Mangel Khuru családjának, csak Mirkia, Bakro Tukero szerelmes lánya kereste őt fájó szívvel.

A légycsapó

I.

A zenekar vérpezsdítő ritmusokat játszik, ütemesen pereg a dob, a sokszínű mozaikkal kirakott padlón szünet nélkül, már huzamosabb ideje egymást váltják a táncoló lányok, mezítláb, barna testükkel csiklandozva a teremben tartózkodó férfiak mohó vágyait.

Husszein dej kényelmesen terpeszkedik hatalmas díszpárnáin, elmélyülten figyeli azt az elragadó, selyemfátyolt viselő teremtest, aki kecsesen ringva táncol a közelében. A felszolgálók, feltálatlva az ícsiklandó falatokat, megállnak, hogy további utasítást kapjanak uruktól. Husszein odaliskjaira gondol; egy európaival is büszkélkedhet, őt embereivel raboltatta Tangerban. Eleinte sokat makacskodott, nem akart közösen hálni egy arabbal, ám minekutána az egyik néger alattvaló alaposan megkorbácsolta, beletörődött kényszerhelyzetébe, s a szeretkezésben felülmulta önmagát: a dakk al-ard legkiválóbb művelőjévé vált.

Husszein int a felszolgálóknak, hogy elmehetnek, majd hozzáfog a falatozáshoz. Jóízűen eszik, étvágya sohasem hagyja cserben, minden falat után megnyalja húsos ujjait, melyeken rubin- és smaragdköves gyűrűk tündökölnek, közben figyelmét nem veszi le a kiszemelt lányról. Mellette karba tett kézzel, egy kőszobor merevségével, a megtestesült nyugalom jelképeként ott áll Dzsafer, első szolgája, egy tagbaszakadt kopasz mór, ki vakon engedelmeskedik neki. Husszein teli szájjal szól hozzá: - Ezt a lányt a háremben akarom látni! Még ma! A királynőm lesz az ágyban! - Röfögve nevet saját szórakozására. - Holnap pedig magas áron add el az orani sejknek! Megértetted, te kutya?!

Szálem Hakim, a dej legfontosabb intézője kér bebocsátást a terembe, s hogy ne zavarja a kellemes szórakozást, lábujjhegyen lépked Husszein mellé. A kuszkuszt láttán nagyot nyelve mélyen meghajol, s a dej fülébe súgja: - Itt van az a kampós orrú francia, óh, jószágos nagyuram, akit méltóztattál hívni. Kéri, fogadd őt.

Husszein a lányokra veti tekintetét. Egyáltalán nem szereti, ha valamiben megzavarják, olyankor gyakrabban szellent a kelleténél. - A francia rosszkor érkezett, ezért várjon a sorára! Menj, Szálem Hakim, te vén tevetolvaj, s közöld vele, ne türelmetlenkedjék. Türelmetlen ebben az országban csakis én lehetek! Távozhatsz!

II.

Deval konzul, Franciaország algíri képviselője türelmetlenségében a körmét rágcsálja, de semmiféle szórakozást nem fedez fel ebben az igénytelen tevékenységben. Fel-le sétál a helyiségben már több mint két órája. A falakat gazdagon díszített szőnyegritkaságok fedik, középen a művészien megalkotott szökőkút kígyóinak szájából monoton csobogással folyik a kristálytisztá víz, ami kissé idegesíti. Akárhányszor jön ide a palotába, minduntalan várakoznia kell, még nem fordult elő, hogy azonnal a dej elé engedték volna őt. Ráadásul ülni se lehet, mert nincs mire.

Felsőhajt. Ugyan a dej mit akarhat, mit forgat az orientális koponyájában? A határidő még messze van, az újabb megállapodás egyelőre aligha esedékes, latolgat magában. Aggasztja a dolog, szeretne már minél hamarabb túlesni rajta.

Szálem Hakim alázatosan érkezik Devalhoz, meghajol, s az ajtó felé mutat. - A nagyszágos dej, Allah áldása rá, vár téged, uram. Kövess engem és ne köpködj útközben!

- No végre! Azt hittem, itt kell éjszakáznom...

Husszein a parkban tartózkodik, kezében légycsapót szorongat, mellyel olykor a rászálló legyeket teszi ártalmatlanná. A pálmák beárnyékolják azt a helyet, ahol fogadja a konzult. Dzsfar tisztes távolságból figyel. Néhány kókadt majom gubbaszt a fákon, úgy tűnik, mintha megunták volna az ugrándoást.

- Hívásodra megjelentem, uram - hajol meg Deval, s merész elhatározása ellenére, hogy megemlíti a hosszadalmas várakozást, nem mond többet.

Husszein vizsgálódva tekint végig a francián, komikusnak találja ruházatát. Egyszer lehetősége nyílt hasonlóan felöltöznie, aminek az lett a következménye, hogy saját lakosztályában Dzsfar idegen betolakodónak minősítván lendületesen fejbe verte őt. Éberségéért jutalom gyanánt csupán huszonöt korbácsütést kapott a szokásos ötven helyett...

- Én mindig kegyes, sőt nagylelkű voltam a te népedhez - kezdi Husszein -, Allah akaratából hajlandó voltam baráti jobbot nyújtani a francia kormánynak, segítettem bizonyos kéréseknek eleget téve. Itt az ideje, hogy én kérjek. - A légycsapóval lesújt a térdére. - Hosszútávú terveim vannak! Algírt fel akarom lendíteni, a kereskedelmet, a hajózást bővíteni szeretném, szükséges az útépités fejlesztése is... és ezekhez rengeteg pénz kell!

- Bőven rendelkezzel anyagi javakkal, uram, Allah a válladra tette a kezét, hogy...

- Allah hatalmas, ez nem vitás! Másról van szó, egészen másról, ezt te nem értheted! Elődeim becsületesen küzdöttek, jóllehet azidőtájt még nem tartották fontosnak a nagyszabású terv megvalósítását. A ti országotokban az ipari forradalomnak nevezett jelenség nincs hasznára az én népemnek. Mérhetetlen gazdagságom és kiérdemelt tekintélyem a ti közreműködésekkel hanyatlásnak indult! Már a hadseregemet sem tudom összetartani! Az európaiak istene egyre mohóbb... Allah viszont felülmúlhatatlan! Megmutatta a kivezető utat! Kegyes hozzám! Ashadu ana lá iláha illá'l-láhu va Muhammadun raszúlu láhi!⁶ Meg kell valósítanom népem óhaját! Én ismét felvirágoztatom Algériát, a kultúra központja Algír lesz, talán újra megszületik egy Abd el-Rahman ibn Khaldoun! Ha Allah is úgy akarja, nekem fogja meghálálni valamennyi igazhitű, hogy elvégeztem a kötelességemet! Népemért bármit megteszek! Bármit!

- Helyes beszéd, nagyszerű szent cselekedet!

- A francia kormány az adósom...

- Ehhez nem fér kétség...

- ...s a helyzet most arra kényszerít, kérjem a törlesztést. Azt a törlesztést, amelyet elődeim sem kaptak meg! Allahra mondom, kérésem jogos!

- De uram! Nagyságos dej! Ez egy kicsit... hogy is fejezzem ki... túlzás! Kormányom a pénzügyekben hadilábon áll, nem várt nehézségek bukkantak fel. Kérésed csődbe sodorná az egész országot! Tudatában vagyunk kötelességünknek, sohasem feledjük el nemes nagylelkűségedet! A törlesztés nem egyszerű dolog, őfelsége, a királyunk nem annyira gazdag, mint te, uram. Honnan venné azt a tömérdek pénzt?

- Indítson hódító hadjáratot egy gazdag ország bekebelezésére! - Husszein megvetően bámul a konzulra, nem ad hitelt a szavainak, üres fecsegésnek tartja, az ügy mögé lát. Tisztában van azzal a ténnyel, hogy ki akarják őt játszani, akárcsak az elődeit.

⁶ Hiszem, hogy Allah az egyetlen isten, és Mohamed az ő prófétája!

Deval hiába magyaráz, nem győzi meg a dejt. Nyíltan és őszintén beszél. A pénzügyek terén valóban mélypontra süllyedtek, képtelenek fizetni. Ő sem kapott az utóbbi időben járandóságot, s ha nem foglalkozna cserekereskedelemmel, bizonyára felkopna az álla.

- Következésképpen a kérésemet visszautasítod? - néz rá szúrós tekintettel Husszein.

- I-igen... mást sajnos nem tehetek. - Deval nyel. - Kormányom nevében... haladékot kérek. Addig is bátorodom... khm... újabb kölcsönért folyamodni.

Husszein hatalmasat üt a légycsapóval saját karjára. - Nincs több kölcsön! Amennyiben kérésem süket fülekre talál, abban az esetben követelem az azonnali törlesztést visszamenőleg is!

Deval szóhoz sem jut, némán hápog. Türtözteti magát, hátha sikerül elérnie némi haladékot, ő nem olyan ember, aki egykönnyen begurul avagy feladja a küzdelmet. Reménykedik a megállapodásban annak dacára, hogy a dej hevesen követelőzni kezd.

Élénk vita alakul ki közöttük, mind a ketten saját igazukat bizonygatják, ezt hangzatos szövegekkel támasztják alá, az egyik Allah nevében győzködik, a másik a kormányt vagy a királyt emlegeti. Husszein fokozatosan felülkerekedik, minthogy nála rejtőzik az igazság túlnyomó része. Deval megérzi az alulmaradást, mindazonáltal megpróbálja enyhíteni a dej indulatát. Egyáltalán nem kívánja eljátszani a vesztes szerepét, nem tartja magát méltónak rá egy felfuvalkodott barbárral szemben. Ha netalántán veszít, búcsút mondhat tisztségének és a festőien kies Algírnak...

Husszein mellkasa hol megemelkedik, hol visszasüpped, látszik az arcszínéről, pillanatok alatt dühbe gurul. Legszívesebben megkorbácsolná ezt az idéttlen kampós orrú franciát! Szeme szikrákat szór... majd váratlanul a konzulra üt a légycsapóval!

Deval fölöttébb megdöbbenve néz rá, elfehéredik, nehezen akarja elhinni, hogy ilyesmi megtörténhet. Hirtelen sarkon fordul, és sietve elhagyja a palotát.

A közelben levő majmok riadtan szétszélednek. Dzsfar hosszú idő után először mosolyog: vigyora a füléig ér.

+ + +

Deval konzul pecsétes jelentése, amelyet még abban az évben, 1827-ben X. Károly királynak küldött, nagy hangsúlyt fektetett az incidensre. A francia király ragaszkodott a bocsánatkéréshez, s elégtételként felajánlotta az algíri dejnek, hogy a bűnbánat jeleként elfogadja, ha a dej elhalasztja vagy esetleg elengedi a tartozás visszafizetését. Husszein továbbra is kitartott álláspontja mellett: elutasítván az ajánlatot, hajthatatlanul követelőzött.

1830. június 14-én harminchétezer fős francia hadsereg szállt partra Algír közelében, s elfoglalta a dej fennhatósága alá tartozó tartományt. Husszein július 5-én egyéb lehetőség híján kapitulált. Rossz nyelvek szerint soha többé nem vett a kezébe légycsapót...

Így kezdődött Algéria francia gyarmatosítása.

Gavotti akciója

I.

A fából készült légszár irdatlan homokfelhőt kavart fel, a vékony, küllös kerekek zötyögnek a köves talajon, a közelben tartózkodó szerelők elfordulnak, nehogy telemenjen a szemük porral. A motor hangosan pöfög, a ricinusolaj átható szaga egyre jobban érződik. Távolság kis csoport kíséri figyelemmel a felszállást. Az utolsó pillanatig kétséges, sikerül-e a repülőgépnek a levegőbe emelkednie. Giulio Gavotti hadnagy bízik az osztrák gyártmányú Etrich Taube nevű gépében. Szerkezete törékenynek látszik, viaszosvászon szárnyai azonban feszesek, motorja erős, nincs mitől tartania. Eddig Nieuportokon repült, a francia gépekhez szokott hozzá. A pilótaülésben ülve dacol a széllal, köpködi a homokot, ura az új gépének is. Büszke arra, hogy pont őrá esett a parancsnokság választása, nem pedig a nagyhangú Massera századosra. Feladata csábító: végrehajtani a legelső légi bombázást. Egy pontosan meghatározott célt jelöltek ki a számára, erről közvetlenül a felszállás előtt értesült magától Caneva tábornoktól, a hadjárat főparancsnokától, ki légifelderítők útján jutott értékes információkhoz.

Időpont: 1911. november 1. Harminchárom napja zajlik a hadművelet, amelyet Olaszország indított Tripolitánia és Kirenaika megszerzéséért. Ezeket a létfontosságú líbiai területeket a törökök birtokolják, kik a XVI. század elején gyarmatosították a berber partokat Észak-Afrikában.

Taguira jelentéktelen település, katonai szempontból viszont fontossággal bír. Egy nagylétszámú arab-török osztag táborozik itt, zajlik a csapatösszevonás, offenzíva készül. Modern trópusi egyenruhák keverednek a hagyományos arab burnuszokkal, mindenütt sátrak, tüzérsegi fejezetek és tevék láthatók.

Giulio Gavotti, tartva a hétszáz méteres magasságot, száz kilométeres sebességgel közeledik a célpont felé. Midőn úgy ítéli meg, elérte a helyet, támadó magasságba ereszkedik, egyik kezével a botkormányt fogja, másikkal előhúzza az egyik gömb alakú Cipelli bombát. Súlya mindössze két kiló, s akkora mint egy narancs. Egy tucat is könnyedén elfér az ülés alatt. Fogával letépi a biztosítógyűrűt, kihajol a pilótaülésből, s kidobja az első bombát, majd ugyanezt a műveletet még kétszer gyors egymásutánjában megismétli. Több bombája nincs, hármát hozott.

A bombák széles köröket rajzolva zuhannak lefelé, a szél időnként egyiküket-másikat elkapja és tovább löki. Mintegy háromszáz méternyire a sáttáborról, a tulajdonképpeni célponttól hatalmas durranásokkal robbannak fel. Giulio Gavotti a magasból csupán a füstfelhőt látja, a becsapódások helyét nem ismeri.

Az első bomba egy magányos pálmafát tesz tönkre, melynek levelei mind lehullanak; a második egy régi kútnak a kávéját hasítja szét; a harmadik egyáltalán nem talál el semmit - kövekre esik, ott robban fel. A váratlan támadás feldúlja a település viszonylagos nyugalma. Felbomlik a rend, zajos kavargás keletkezik, senki sem érti, mi történik. A beduinok ámulva az ég felé mutogatnak, a piaci árusok megriadnak, sietve mentik portékáikat. A török őrség néhány katonája lövéseket ad le a repülőgépre.

Giulio Gavotti sikerként könyveli el az akcióját, büszke önmagára. Nagy ívben visszafordul, leereszkedik a sáttábor felé, tesz egy tiszteletkört, s közben leszórja a névjegyet. Ekkor veszi észre, hogy gépének viaszosvászon szárnyát több helyen kilyukasztották az újabb lövések, egy részen hasad az anyag. Gyorsan dönt; minthogy nincs egyéb lehetősége, kényszerleszállást hajt végre. Gépe a földre érést követően kerdő tevék között áll meg a piac közepén.

II.

Feti bej, a helyszínen tartózkodó török főparancsnok, látván az olasz repülős meghökkenítő akcióját, azonmód elrendeli, bánjanak vendégként az elfogott tiszttel és helyezték biztonságba repülő masináját. Giulio Gavotti hadnagy külön sátrat kap, tolmács segítségével értésére adják, ne aggódjon, várakozzék nyugodtan. Nem tudja mire vélni a dolgot, minduntalan idegeskedik attól tartva, hogy esetleg vallatni fogják vagy fogolyként elhurcolják követ törni a déli területekre. Hallott már ilyesmiről. Később lehetővé teszik számára a tisztalkodást, kávéval és dohányval kínálják. Nagy nehezen rádöbben, nincs veszélyben, legalábbis egyelőre. Idegesen szívja a cigarettát és kortyolgatja a forró kávé, s a sátor nyílásán át a kinti mozgolódást szemléli.

Délidőben, a napi harmadik szertartás, a duhru végeztével Feti bej küldöncöt meneszt érte, s a saját asztalánál vendégeli meg az egyik lapos épület hűvös helyiségében, melyet fényűzően rendeztek be. Giulio Gavotti bizalmatlan vendéglátójával szemben, de a szívélyes bánásmód hatására felenged; ilyesmire nem számított.

Az asztalon a Korán törvényeit mellőzve sáfrányos ürühús, töltött tojás, strasbourgi libamáj, friss gyümölcs és francia bor kínálja magát.

Feti bej tolmács segítségével mondja: - Önök, olaszok, hősök, hogy az ég kockázatos útjaira merészkednek ilyen hitvány repülő masinákon. Kezdetben a katonáim azt hitték, hogy valamelyik szent dervis szellem közeleg...

Majdnem egy óra hosszat falatoznak, a tálakból fogynak a finomságok. Giulio Gavotti végigkóstolja a fogásokat, nem kínáztatja magát. A libamáját fölöttébb élvezi; alig emlékszik arra, mikor evett utoljára ilyesmit. Saját bázisukon pocsék az ellátásuk, néha még macaroni sincs. Bezzeg a barbároknál...

Kávészás közben Feti bej kijelenti: - Öröömre szolgál, efendi, hogy egy asztalhoz ülhettem le azzal a katonával, aki a levegőből először bombázta hadseregem táborát. Ezt mindenhol elmesélem majd, hisz a háborúban magát a történelmet valósítjuk meg. Önök már most óriási lépéseket tettek a hadviselésben! Legközelebb azonban igyekezzen pontosan célba találni! - Feti bej elmondja, mit semmisített meg a három bomba. A tolmács ezt is lefordítja.

Giulio Gavotti kissé kínosan elneveti magát. - Ez csak a kezdet! - mondja szórakozottan.

Feti bej egyetértően bólint, s közli: - Pontosan. Holnaptól alkalmazkodunk az önök légi taktikáihoz is, ami azt jelenti, hogy a tüzéségünk kímélet nélkül lőni fogja a repülőiket legyenek azok felderítők vagy bombázók... Nem maradhatunk alul! Nos... kivételesen van az ön számára egy kellemesnek ígérkező meglepetésem! A neve Zuhra. A nap hátralevő részét töltse vele a hamam-ban.⁷

Giulio Gavotti minekutána visszatér a bázisra, részletes jelentést tesz az akcióról Caneva tábornoknak. Este a kávéasztalán borozgatás közepette kötetlenül meséli élményeit: - Csodálatos délutánt töltöttem a gőzfürdőben Zuhrával. A fellegekben jártam anélkül, hogy gépre ültem volna. Így még nő nem vetkőztetett, mint ahogy azt Zuhra tette. Lenge, áttetsző, rövid köntöst viselt, keblei kidomborodtak, kíváncsi teste ott kígyózott előttem... Akár a mesében! Legszívesebben rögvést magamévá tettem volna! Selymes tapintású kezével végigmasszírozott, különféle illóolajokkal kengetett, egyiknek az illata se hasonlított a ricinusolaj szagához, s nekem olyan érzésem támadt, mintha újjászülettem volna. Magamon kívül kábultan lebegtem ölelő karjaiban... Én mondom, érdemes volt ledobnom azokat a nyamvadt bombákat!

⁷ Gőzfürdő.

Caneva tábornok másnap az újságíróknak ezt nyilatkozta: - Az akcióra azért választottam egy becsvágyó fiatal repülőt, mert bíztam abban, hogy hevesége és a haza iránti szeretete sikerre viszi a hadműveletet... Giulio Gavotti hadnagy a nap hőse lett! Három bombát dobott le az ellenség táborára: az egyik megsemmisítette az ivóvízforrást, ezzel felmérhetetlen károkat okozott az ellenségnek, a másik kettő pedig... khm... nem várt helyeken robbant...

+ + +

Az olasz-török háború 1912. október 18-án ért véget teljes olasz győzelemmel. Ezzel Törökország elvesztette utolsó afrikai birtokait, Tripolitánia és Kirenaika olasz fennhatóság alá került.

Az olasz repülősök eredményeinek Európa szerte hatalmas visszhangja támadt. Angliában, Franciaországban és Németországban lelkesedve és csodálattal beszéltek róluk. Az egyes országok hadvezetése kezdte felülvizsgálni a hadirepülésre vonatkozó addigi álláspontját, az illetékes miniszterek rábírták a kormányukat a korszerűsítés mihamarabbi megkezdésére.

Olaszországban kifejlesztették a Caproni-féle Ca. 3 és Ca. 4 típusú gépeket, Angliában a Handley Page 0/100-at és a 0/400-at. Ezek az erős bombázók már sokfőnyi legénység szállítására is alkalmasak voltak. A többmotoros Handley Page teherbírása 1918-ban elérte a három-négy tonnát...

Gavotti akciója beindított egy gépezetet, amely megteremtette a modern kor hadiipari versenyét.

A szökevény

Wally Diaz már nyolcadik napja úton volt. Étlen-szomjan baktatott reggel óta, akkor ette meg az utolsó darab kukoricalepényét. Ereje kezdte elhagyni, izzadt, kóválygott a feje. Rá kellett döbbsennie, valószínűleg rossz irányba halad, eltévedhetett. Hatalmas sziklafalak tornyosultak a közelében, a meleg elviselhetetlennek tűnt, a nap kegyetlenül tűzött le rá. A felforrósodott talaj olykor még a bakancsán keresztül is égette a talpát.

Délután felbukkant előtte a homoksivatag. Most már majdnem biztosra vette, hogy nem a Papago Indián Rezerváció felé tart, réges-régen érintenie kellett volna az odavezető műutat, ám nyomát se lelte. Kőpött egyet, s a zsákját a földhöz vágta. Mindössze egy kabát és néhány apróság volt benne, olyan használati tárgyak, amelyeket az ember a börtöncellában tart magánál. És benne volt a pénze is. Leült pihenni, kifújta magát. Kockázatosnak mutatkozott a homoksivatag átszelése víz nélkül és gyalogosan, erre józan ésszel nem vállalkozhatott. Úgy határozott, egyéb lehetőség híján visszafordul.

Ücsörgött még egy keveset, utána feltápászkodott, kinyújtóztatta merev izmait, hátára csapta a zsákját, s a sziklás terület úttalan utait választotta. Délkeletnek tartott, nem ment arra, amerről jött. Talán rátalál valamiféle településre. Éhes volt, egy nagy tányér babért akár tíz dollárt is adott volna.

Estére sikerült felkapaszkodnia egy kiszögellésre, onnan beláthatta a környéket. Hiába meresztette a szemét, semmilyen lakott területet nem fedezett fel. Körös-körül sziklás és sivatagos vidék terült el, csend uralta a tájat. Ha legalább ismerné ezt a helyet, könnyebben tájékozódna. Elnyúlt egy fekvésre alkalmas, biztonságosnak mutakozó sziklalapon, amelyet éjszakai szálláshelynek szemelt ki, feje alá tette a zsákját, s nézte az eget. Még világos volt. Kiütközött rajta a fáradtság, szeretett volna elaludni. Már-már lecsukódott a szeme, amikor megpillantotta az égen azt a furcsán mozgó valamit. Hosszan bámulta, úgy hitte, álmodik, aztán egy megmagyarázhatatlan belső kényszer hatására hirtelen talpra ugrott.

Wally Diaz, a mesztic, ki ilyesmit még nem látott, elámult a látványtól. Megkövülten meredt a jelenségre, nem akart hinni a szemének...

Ugyanekkor, innen három és fél mérföldre, a katonai terület megfigyelőállomásán a szolgálatos tiszt ajtóستól rontott be a parancsnok, Craig D. McDermott ezredes irodájába.

- Ezredes úr - kezdte izgatottan -, azonosítatlan repülőtárgyat észlelt a radar, jöjjön gyorsan, nézze meg!

- Mi a fene? - horkant fel McDermott. - Biztos, hogy jól látták, Elliot?

- Repülőgép vagy helikopter kizárt. - Átsiettek a folyosón, Elliot igyekezett lépést tartani az ezredessel. - Kínaiak vagy oroszok nem lehetnek... Hawkes szerint UFO.

McDermott riadókészültséget rendelt el és értesítette a központot. A szolgálatban levő navigátor meghatározta a mozgó tárgy koordinátáit, hogy követhessék a tartózkodási helyét.

- Az istenit! - kiáltott fel a radar képernyőjénél állva Hawkes. - A repülőtárgy zuhan lefelé... A kurva életbe! Eltűnt!

- Ez bizony lezuhant - jelentette ki Elliot.

McDermott azonmód kiadta az elfogatóparancsot.

Az alatt heverő, ovális formájú űrhajó fényjeleket bocsátott ki, villogott, mint egy szemafor, s vakító fehérséggel övezve kihunytak a fényei.

Wally Diaz abbahagyta a mászást, helikopterek távoli zúgására figyelt fel. Két nagytestű katonai gép közeledett alacsonyan szállva. Tüstént a sziklák mögé húzódott, onnan leste, mi fog történni. Egy belső hang azt sugallta, menekülnie kellene innen. Éhsége és szomjúsága azonban visszatartotta.

A helikopterek közrefogták az úrhajót, mindaddig felette lebegtek, amíg a benne ülők hozzá nem jutottak a szükséges információhoz. Miután a két gép leszállt, speciális öltözékben levő katonák ugráltak ki belőlük. Az egyik csapat megrohamozta a célpontot, a másik átfésülte a környéket. Wally Diaz bízott abban, hogy a hegyoldalt elkerülik.

A bevetés nem tartott sokáig. A katonák elszállították az úrhajót, s Wally Diaz fellélegezhetett. Jobbnak látta, ha éjszakára keres egy biztonságos zugot, ahol nyugodtan elaludhat.

Craig D. McDermott ezredes körüljárta az asztalt, nem hitt a szemének. A lények mozdulatlanul feküdtek, nehezen lehetett megállapítani, életben vannak-e, avagy halottak.

- Hihetetlen! - mondta tagoltan McDermott. - Teljességgel képtelen vagyok elhinni, hogy ezek mégiscsak léteznek... Mintha torzszülött gyerekek lennének. Nem ilyennek képzeltem el őket! Döbbenetes! Vajon honnan csöppentek ide? Elliot!

- Igen, uram!

- Személyesen felel ezeknek a biztonságáért. Senki sem léphet ebbe a helyiségbe kettőnkön kívül! Megértette?!

- Igen, uram!

- Holnap megérkeznek a központból, mindent elszállítanak, nem akarok semmiféle fölösleges kellemetlenséget. Elliot... - McDermott közelebb ment a tiszthez, suttogva folytatta: - Mondja, megvan még a fényképezőgépe?

- Szigorúan tilos effajta személyes holmit tartanunk, uram, a szabályzat előírja...

- Halkan, maga idióta... Egyébként tojok a szabályzatra. Hát nem érti? Csináljon ezekről néhány felvételt. Tudom, hogy rejteget egy ügyes kis masinát, ne is tagadja! Ilyen lehetőség még egy nemigen lesz ebben a nyomorult életben... Nos?

- Ez parancs?

- Frászt! Gondoljon a jövőjére... A filmet aztán ideadja nekem!

Elliot eltöprengett.

- Oké, ezredes. Háromezer dollár az ára.

McDermott állá leesett a meglepetéstől. Végignézett a beosztottján.

- Ugrat, Elliot?

- Komolyan beszélek, uram. Az üzlet, az üzlet még a sivatag kellős közepén is. Nem vagyok idióta, megtanultam egyet s mást. Kössünk üzletet!

Wally Diaz ledobta a zsákját, fáradtan leheveredett a kiszemelt helyre. Előszedte a kabátját, magára terítette, s álomra hajtotta a fejét. Ráfért már az alvás.

Egy félreeső bemélyedésből a lény mozdulatlanul figyelt. Sérült testéből nyálkás folyadék szivárgott ki, szemei izzottak és fokozatosan megnagyobbodtak. A belőlük kilövellt párhuzamos fénysugarak Wally Diaz fejét érték. A lény utolsó energiáját átadva egyre jobban összezsugorodott, végül megsemmisítette önmagát. Ami megmaradt belőle, az lángra lobbanva

elporladt. A füst egy ideig terjengett a hasadéokban, majd elkeveredett a sivatag porával, melyet a szél juttatott oda.

Wally Diaz felébredt. Nem érzett fáradtságot, nem volt sem éhes, sem szomjas. Feltöltődött idegen energiával, szinte újjászületett. Azt se érzékelte, hogy éjszaka van, kitűnően látott. Megtalálta a lefelé vezető ösvényt, biztonságosan haladt rajta, egyszer sem botlott meg. Agyában annyi rögződött, hogy társai fogságban vannak, ki kell őket szabadítani. Ez vezérelte őt.

A három és fél mérföldes távolságot megállás nélkül tette meg. Az alacsony, nagykiterjedésű, masszív kőépület beleolvadt a sziklás környezetbe, csupán a hatalmas radar jelezte a megfigyelőállomás hollétét. Magas drótkerítés vette körül az egész területet, az őrtorony elhagyatottnak mutatkozott, az őrszem nem volt a helyén.

Wally Diaz a behatoláshoz felhasználta energiájának java részét. A riasztóberendezés működésbe lépésekor már botladozott, s mielőtt még elérte volna az épületet, kimerülten összeesett.

Fények gyulladtak ki, reflektorok pásztázták körbe a környéket, örök vizsgálták át a terepet. Könnyedén rátaláltak a behatolóra.

Elliot egy széken állva éppen fényképeket készített a lényekről, midőn a riasztóberendezés visító hangja megzavarta. Harmadszor kattintotta el a gépet. Az objektíven át füstcsíkokra figyelt fel, s megrökönyödésére a lények lángba borulva pillanatok alatt semmivé váltak. Elliot kis híján kiejtette a kezéből a fényképezőgépet. Hirtelen nem fogta fel, mi zajlik körülötte...

Kint Craig D. McDermott ezredes a földön heverő ismeretlen férfihez lépett. Wally Diaz a hátára fordították.

- De hiszen ez egy istenverte indián! - fakadt ki bosszúsan McDermott. - Hogy a fenébe jutott be?

- Szétégette a drótkerítést, uram.

- Mivel?!

- Nem tudjuk, egyelőre nem találtunk semmiféle olyan készüléket, amellyel elkövethette volna. Teljesen érthetetlen az egész...

- Kutassák át még egyszer a környéket, nézzenek szét a külső övezetben is! Ezt az indiánt meg állítsák talpra! Remélem, van még benne annyi élet, hogy elmagyarázza, mi történik itt!

Elliot, néhány perccel az események után, besompolygott a parancsnok irodájába.

- Nos... sikerült?

Elliot nagyot nyelt, megriadt ábrázata azonnal elárulta őt.

- Valami baj van? - bámult rá McDermott.

- Attól tartok, igen, ezredes úr. A lények... nyomtalanul eltűntek...

- Micsoda?!

McDermott félrelökte Elliotot, rohant a helyiségbe. Az üres asztal láttán ráordított az örökre:

- Hol vannak ezek a nyavalyások?! Így őrzik maguk a távoli bolygóról érkezett vendégeinket?

- Tekintete megakadt az asztalon található azonos méretű fekete foltokon. Az egyikre rátette a tenyerét. Még érezte a fa melegét. - Jézusom! Ezek elégtek! Elliot! Kövessen az irodámba, beszédem van magával! Hogy mi lesz még itt...

Az irodában McDermott szivarra gyújtott, hogy némileg lehiggadjon. Közben le nem vette a szemét Elliotról, ki meg se mert mukkanni.

- Biztos abban, hogy lefényképezte őket?
- Biztos vagyok benne. Csak azt követően füstölögtek el...
- Elliot, ha becsap, ne kerüljön többé elé!
- Miért csapnám be? Olyat estem arról az átkozott székről, hogy megemlegetem!

McDermott egy borítékot vett elő az íróasztal fiókjából.

- Pontosan háromezer dollár van benne, annyi, amennyiben megállapodtunk. Kérem a fényképezőgépet a filmmel együtt!
- A gépről nem volt szó...
- Nálam nagyobb biztonságban lesz. Gondolom, egyetért velem.
- Oké, ezredes. Adjon még huszonöt dollárt, s magáé a gép.

McDermott tizenhét dollárra alkudta le az összeget, ezáltal megköthették az üzletet: a fényképezőgép a parancsnoki irodában maradt, a boríték pedig gazdát cserélt. Elliot elégedetten távozott, ilyen rövid idő alatt ennyi pénzhez még nem jutott.

McDermott kérte az idegent.

- Hogy kerül maga ide?

Wally Diaz megvonta a vállát.

- Két katona hozott az imént. Irtó rendes fiúk, megittattak vízzel, enni azonban nem adtak. Ez milyen rang magán, főnök?
- Nem ismeri a rangjelzéseket?
- Miért, maga tudja, milyen indián vagyok?

McDermott visszakézből akkora pofont kent le a meszticnek, hogy az feldöntött néhány széket. Nem kedvelte, ha valaki pimasz. Az örök a folyosóról berohantak az irodába.

- Semmi gond - intett feléjük az ezredes. - A barátunk kissé elszédült. Hagyjanak magunkra!

Wally Diaz ülve maradt, nem bírt felállni. Arcáról lerítt a szenvedés.

- Több napja nem ettem, főnök - mondta. - És tényleg sejtelnem sincs, miként kerültem ide. Még nekem is furcsa. Arra emlékszem, hogy egy sziklahasadékban tértem nyugovóra... hamar elaludtam, hullafáradt voltam... aztán valaki rendkívül szorgalmasan pofozott, hogy ébredjek fel. Nem voltam részeg, higgye el!

McDermott mérlegelte a kialakult helyzetet.

- Ha igazat beszél, eleresztem, ha hazudik, börtönbe kerül. Fontolja meg, mit válaszol!
- Nem hazudok, főnök. Engem is érdekelne az, hogy valójában mi történt velem. Nagyon fáj a fejem és nagyon korog a gyomrom. Olyan vagyok, mint egy kifacsart citrom.
- Ebben igazat adok magának. Mondja, nem vett észre valami különösét?
- De... hogy itt verik a civileket.
- Ne pimaszkodjon, mert kaphat még egyet!

- A Papago Rezervációba tartok... Napokon át bolyongtam a sivatagban... és eltévedtem. Eszméletlen állapotban akadhattam magukra. Ez itt valóban katonaság?

McDermott sokáig nézte a meszticet, kopott bakancsát tanulmányozta. A lábbeli erősen emlékeztette a kényszermunkások viseletére. Nem sikerült eldöntenie, higgyen-e ennek a szerencsétlenségnek, vagy ne. Különös figura, gondolta McDermott. Mindenáron meg kell szabadulnia tőle, nehogy kavargást okozzon. Úgyis rengeteg baja származik az események kapcsán.

Kiszólt az ajtón:

- Küldjék ide Kaminskyt!

McDermott három napra elegendő élelmet pakoltatott be egy vízhatlan tarisznába, s egy üveg pálinkát is adott a saját készletéből. Megparancsolta Kaminskynek, vigye el az indiánt minél messzebbre a megfigyelőállomástól.

Kaminsky előállt a dzsippel, s elszállította Wally Diaz a huszonegy mérföldre levő 85-ös útra, ahonnan könnyűszerrel eljuthat a Papago Indián Rezervációba. Ott sorsára hagyva kitette őt.

Hajnalodott. Wally Diaz letelepedett a műút szélére, fázott és erőtlenségnek érezte magát a gyaloglástól. Kaminskytől megtudta, ilyen tájt járnak errefelé a tartálykocsik, valamelyiket megállíthatja, s végre továbbállhat.

Tenyérét összedörzsölve hozzáfogott a falatozáshoz. Lassan evett, élvezte a táplálkozás gyönyörét. Becslése szerint az élelme kitarthat akár egy hétig is, ha beosztja. Minekutána jólakott, felbontotta a pálinkát, ivott pár nyeletet. Testét átjárta a melegség, már kevésbé fázott. Teli gyomorral sokkalta kellemesebben érezte magát, visszatért az ereje is. Sajnálta ugyan a zsákját, melyben az összes vagyont tartotta: mindene a sziklahasadékban maradt. Viszont vigasztalta magát, hogy kedvezett neki a szerencse. Amellett, hogy hozzájutott egy erős és vízhatlan katonai tarisznához, még elemelte azt a kis micsodát, amelyet gyakorta látott a nagyvárosokban... ezt a képmáskészítőt, vagy hogyan nevezik. Forgatta a kezében, próbálgatta, miként működik. Ilyesmi megér ötven dollárt.

Wally Diaz remélte, hamarosan jönni fog egy tartálykocsi, unta már a talpalást. Énekelni kezdett.

A szekrény

I.

Marty nem szerette a régi ruhaszekrényt, mert bűdös volt a belseje. Hiába gyözködte időnként a feleségét, hogy ildomos lenne kidobni, nem való ilyesmi egy lakásba, Cora ragaszkodott az ormótlan bútordarabhoz. - A szekrény az enyém, anyámtól kaptam - mondta egy alkalommal tőle szokatlan, kioktató hangsúllyal. - Családi ereklye, ezért ott marad, ahova elhelyezték. Elfér, bőven van helye. Ha csukva tartjuk, nem bűzlik... légmentesen zár! És még valami, Marty... Bármi történik, te nem nyitod ki!

Marty, hogy elkerülje a fölösleges szóváltást, szekrényügyben inkább engedett. Egy ilyen hatásos védőbeszéd elhangzása után mi mást tehetett volna... Meghajolt Cora óhaja előtt. Szerette a feleségét, nem akarta megbántani: ha tényleg annyira ragaszkodik ahhoz a szerzeményhez, akkor maradjon ott, ahol van. Számára egyébként sem fontos az a szekrény, minek nyitogatná...

Csupán egyszer nézett bele mindjárt a házasságuk első hetében. A bűz, amely a mélyéről kiáradt, úgy arcul csapta, hogy hátrálnia kellett. Felkavarodott a gyomra és a lélegzete is elállt. Sehogy sem jött rá, mitől eredhet, hisz a szekrényben nem tartottak semmit, s viszolygott attól, hogy megismétlje a cselekedetet. Sokáig az orrában érezte a szagot, nehezen szabadult meg tőle, se Cora legdrágább parfümje, se a legerősebb szivar nem használt ellene. Azóta tartózkodott a bútordarab érintésétől is. A szekrényt így a hálószoba egyik sarkában hagyták, részint féltve őrzött kincs gyanánt, részint nemkívánatos, ám megtűrt tárgyként.

Hónapok múltával, minekutána berendezkedtek, Marty elfogadta a szekrényt olyannak, amilyen volt. Corának köszönhetően mintegy beleolvadt a környezetbe, beleilleszkedvén a hálószoba összképébe. Világosabb éjszakákon - midőn besütött a holdvilág a helyiségbe és kint vonítottak a kóbor kutyák -, Marty a szekrényt bámulta, s azon töprengett, miért ragaszkodik olyannyira a felesége ehhez a túlméretezett, súlyos tárgyhoz, mi az, ami különössé teszi... Egyszerű, keményfából készített darab volt, szélein kevéske faragott díszítéssel; stílusából ítélve lehetett a tizenharmadik századi mesterek egyikének a munkája is: Mayhewé avagy Hepplewhite-é. A klasszikus egyedi darabokhoz képest semmitmondó külsejével amolyan parasztszekrény látszatát keltette. Marty szerint valamiféle titok lebegte körül, s remélte, amennyiben Cora őrzi ezt a titkot, alkalomadtán megosztja vele.

Idejének nagy részét Cora az új otthonában töltötte. Eljárt bevásárolni, soha senkivel nem elegyedett szóba, főzött, vasalt, takarított, végezte a házimunkát, s hangulatának megfelelően olykor átrendezgette a helyiségeket. Vasárnaponként mentek el szórakozni, leggyakrabban a mozit vagy a színházat választották, s ha az időjárás engedte, kiruccantak a tópartra piknikezni. A vasárnap jelentette számukra a közös együttlét örömét és a kikapcsolódást.

Marty a város legbefolyásosabb lapjának szerkesztőségében dolgozott. Az évek folyamán, még aggregényként, ismert szerkesztővé vált, írásai érdeklődést keltettek, karrierje felfelé ívelt. Sokak meglepetésére mégsem őt nevezték ki főszerkesztőnek. Riválisának, Ashton-Hallnak kedvezett a szerencse, s ettől kezdve kettőjük viszonya elfajult. Ashton-Hall diktátorként hatalmaskodott beosztottjai felett, leginkább Martyt dolgoztatta. Marty ezért korán járt be elmaradhatatlan oldalkocsis motorkerékpárján, gyakorta este vagy éjszaka tért haza attól függően, milyen munkát osztott rá a főnöke. Sűrű elfoglaltsága mellett otthonában ebédelt, ragaszkodott a formáságokhoz, főleg a szertartásos étkezéshez.

Cora eleinte maradéktalanul teljesítette férje kívánságait, kedvenc ételeit készítette el, különböző ínycsikfélésekkel lepte meg, pudingcsodákat rakott elé. Ez az idillikus állapot azonban nem tartott sokáig. Marty egy idő elteltével észrevette, hogy Cora langyosan tálalja a levest, amit azelőtt sohasem tett, vagy nem helyez az asztalra hűtött ásványvizet, mint annak előtte, s néha elsózta az ételt. A pudingcsodák pedig elmaradnak. Gyakorta mezítláb és áttetsző köntösben fogadta, hevesen lélegzett, miközben a szemében mohó vágyakozás tükröződött. Marty, noha gyanította ennek okát, következetességéből eredően ragaszkodott ahhoz, hogy délben a kialakított körülmények között ebédeljen, úgy, ahogy azt eddig megszokta. Nem akart azonnal szólni, kivárt, hátha csak átmeneti jelenségről van szó. Jól sejtette; pár nap elteltével Cora ismételten megfelelő hőfokon tálalta a levest, hűtött ásványvizet hozott, nem sózta el az ételeket és újfajta pudingcsodákkal lepte meg. Marty szeretett volna elfogadható magyarázatot kapni az esetre, de Cora szótlan maradt. Némán, összeszorított ajkakkal végezte a dolgát, s került Marty tekintetét. Duzzogott, akár egy durcás kislány.

Az egyik estén aztán megjegyezte: - Hamarabb járhatnál haza, Marty. Folyton éjfél tájban jössz, hullafáradtan, jóformán mozogni se bírsz, s hajnalban a motorod hangja ébreszt fel... így tudom meg, hogy már elmentél. Ashton-Hall rabszolgája lettél. Nem hiszem, hogy jót tesz kettőnk kapcsolatán ez a munkamánia. Hanyagolsz, ezért ne vedd zokon, ha valami nem úgy sikerül, ahogy elvárod. Tanulhatsz a történetekből... Úgy igyekezz, hogy ne kelljen elsózott ételleket enned!

Marty ezen az éjszakán végiggondolta életének eddigi valamennyi fontosnak vélt mozzanatát, végül belátta, többet kell foglalkoznia a feleségével: megérdemli, nem akármilyen asszony... Ashton-Hall meg menjen a pokolba!

II.

Marty és Cora házasságuk talán legharmonikusabb időszakát élte, mikor a lapnak haladéktalanul szüksége volt egy tudósítóra, ki naprakész információkat küld a fővárosban zajló állatvédők nemzetközi konferenciájáról. E téma aktuálisnak mutatkozott, csillapíthatták olvasóik hírélességét. Marty akkor fejezte be oknyomozó riportsorozatát a környék közkedvelt halastavának szennyezettsége ügyében, s mivel még nem kezdett új témába, reá esett a választás, őt küldték a fővárosba.

Hidegzuhanyként érte a megbízatás, sejtette, hogy a háttérben Ashton-Hall mesterkedése rejtőzik. Valami miatt tíz napra el akarja távolítani a városból... Ennek ellenére képtelen volt nemet mondani. Amennyiben nemet mond, más is akadt volna kollégái közül, ki szívesen elvállalja ezt a munkát. Ezért rögtön elvállalta. Később belátta, hogy hibát követett el, amiért nem beszélte meg a dolgot Corával.

Aznap este fölöttébb nehezére esett elújságolnia otthonában a hírt. Csűrte-csavarta a szavakat, míg kibökte a lényegét. Amint kimondta, szinte megdermedt körülötte a levegő. A nyomasztó légkör félelmetesen hatott, Cora nem szólalt meg. Marty próbálta elmagyarázni, miért pont őrá esett a választás, miért kell neki mennie. Szavai üresen, kevés meggyőző erővel veszttek el a csendben. Cora sokáig hallgatta Martyt, hagyta, hadd beszélje ki magát. Tekintete mindvégig rezzenéstelen maradt, türtőztette magát. Majd nyelvvel megnedvesítette rúztalan ajkát, s halkán ennyit mondott: - Menj, Marty, ha neked fontosabb Ashton-Hall és az állatvédők tanácskozása...

Másnap Marty elbúcsúzott Corától, vonatra szállt, s elnézte, milyen gyorsan változik körülötte a táj. Nyugtalan volt, nyomasztotta a bűntudat.

A konferencián zajló események nem nagyon érdekelték, mindazonáltal tisztességesen végezte a feladatát. Rendszeresen leadta telefonjelentéseit, lediktálta a tényállást szüksézáví kommentárjával együtt, interjúát készített Sir Thomas Bayley MacCormickkal és az ismertebb állatvédőkkel, beszámolt az érdekesebb eseményekről. Mindenütt megjelent, ahol történt valami figyelemreméltó. Az első napon kisebbfajta incidens érte: felszólították, hagyja el az előadótermet, mert észrevették, eredeti krokodilbőr-cipőt visel...

Marty ezt a munkát nem igazán élvezte, kívül esett az ő területén, unalmasnak és egyhangúnak tartotta, hiányzott belőle a felfedezés okozta egyfajta láz, mindamellett örült, hogy átmenetileg megszabadult Ashton-Halltól. Vonzották a könyvtárak archívumai, ahová, ha tehette, szabadidejében sorra eljárt. Régi újságokat tanulmányozott, előszeretettel emelte le a polcokról a beporosodott, nehéz kötegeket, fékezhetetlenül jegyzetelt. Sokszor nem észlelte az órák múlását, az alkalmazottaknak kellett őt minduntalan figyelmeztetniük a látogatási idő leteltére.

A hatodik napon bukkant rá a fotóra és az egész oldalas újságcikkre. Kifutott a vér az arcából, annyira megdöbbsent. Óvatosan kitépte az újságnak azt az oldalát, s összehajtogatva elsüllyesztette a zsebében. Ez a csínytevés kifejezetten boldogította.

Alig várta, hogy visszatérjen szállodai szobájába. Vacsorázni is elfelejtett, úrrá lett rajta az izgatottság. A megsárgult papírt kiterítette az asztalon, elsimította a gyűrődéseket, s hosszan nézte a fotót. Régebbi fénykép volt, nem egy időben készült a szöveggel. Maga az újságcikk szintén korábban íródott, s egy megoldatlan rendőrségi ügynek a kivonatát tartalmazta. Marty számára mégis a szenzáció erejével friss hírként robbant. Hihetetlennek tartotta az újságban olvasottakat, nem emlékezett vissza semmi olyanra, ami esetleg közelebb hozta volna ehhez az esethez. Bosszantotta a felfedezés, ugyanis azon a fényképen egy Lana de Winters nevű nagyvilági hölgy mosolygott. S ez a nagyvilági hölgy Cora anyja volt.

A hátralevő négy nap kínszenvedést okozott, kiesett a szerepéből. Nem sikerült összpontosítania a konferencián zajló eseményekre, tudósításai lapossá váltak, a történetek kevésbé érdekelték; Lana de Winters múltja és az újságcikk tartalma kötötte le a figyelmét. Szeretett volna közelebbi adatokat szerezni, ennek érdekében kihasználta maradék idejét, kamatoztatta nyomozóriporteri képességeit. A megsárgult újságcikken kívül mégsem talált egyéb használható hírt, holott a korabeli lapok bűnügyi rovatait is átfutotta. Egy régiségkereskedésben viszont lecsapott egy antik bútorokat bemutató, vaskos katalógusra. Megvásárolta, hátha lesz benne pár sor egy otromba ruhaszekrényről... Hiába tanulmányozta át, nem lelte meg a keresett darabot. A legismertebb tizenharmadik századi mesterek, mint Hepplewhite, Lock, Mayhew, Sheraton és a többiek nem efféle ruhaszekrényt készítettek.

A vonaton hazafelé utazva fontolóra vett néhány lehetséges megoldást, ám egyiket sem tartotta valószínűnek. Azt, amelyet az újságcikk sugallt, a maga hátborzongató valóságában teljesen elképzelhetetlennek minősítette. Kiszállás előtt felkészült a feleségével való találkozásra.

Cora már várta. Egész lényé sugárzott a boldogságtól, a férje nyakába borult, csókolgatta, simogatta, nem fért a bőrében. Martyt meglepte a szívélyes fogadtatás, korántsem erre számított, az ellenkezőjét várta. Kicsit összezavarodott.

- Örülök, hogy hazajöttél, Marty - mondta Cora. - Hiányoztál. Mesélj, mi történt a konferencián... persze azonkívül, amit megírtál. A tudósításaidat elolvastam... remekművek! Bár a vége felé elhalványultak, kiérződött, hogy unod az egészet... Készítettem neked vaníliás pudingot, biztosan ízleni fog!

Marty majdnem elfelejtkezett az ajándékról. Túltette magát a rémképein és a látomásain, visszabújt a szolgálati útjáról hazatérő férj bőrébe. A vacsora végeztével elmesélte az élményeit, beszámolt a legérdekesebb tapasztalatairól, megosztotta Corával az örömeit. Felfedezését azonban elhallgatta.

Az éjszaka első felét szeretkezéssel töltötték, beleélték magukat a pillanatok gyönyöreibe, fürdőztek a boldogságban, feledve a napi eseményeket. Szorosan egymáshoz bújva aludtak el, könnyűvé váltak, lebegtek álmukban.

Reggel Cora odasimult Martyhoz, befészkelve magát a hajlataiba. - Látod, Marty, tudsz te igazi férfi is lenni - jegyezte meg huncut mosollyal a szája szögletében.

Marty gondolatai térben és időben messzire elkalandoztak. Fürkésző tekintete a régi ruhaszekrényre meredt, nézte ezt a különös bútordarabot, s nem hitte el, hogy húsz évvel korábban Lana de Winters elkövete azt a szörnyűséget.

Elhatározta, nyomozni fog a saját felelősségére, felderíti ezt a furcsa históriát, legyen bármi is a következménye! Ma vasárnap, hétfőig még várhat vele.

De Cora este elébevágott az eseményeknek.

III.

- El kell mondanom neked valamit, Marty - szólt csendesen. - Sokat töprengtem azon, hogyan kezdjem el. Úgy gondolom, legegyszerűbb a lényegre térni. Hallgass végig és gondolkodj! Gyere, ülünk le... Nos, pár nappal ezelőtt eltűnt Ashton-Hall...

Martyt meglepette a hír főnöke eltűnéséről. Nem tetszett neki ez a fordulat, valahogy beleillett egy felvázolt rémségbe... Hőhullám öntötte el a testét, izzadt a tenyere. Olyasmi történt, ami elborzasztotta, a mozaikokból kezdett összeállni egy szörnyű kép... Hallgatta tovább Corát.

- Egy jótékonyági rendezvényen, akaratom ellenére ismerkedtem meg vele... A rokonaim rákényszerítettek. Azon az estélyen történt, amelyen te megláttál és belém szerettél. A sors iróniája volt ez... Ashton-Hall ettől fogva munkahelyi kellemetlenségeket idézett elő neked, azért, mert hozzád mentem feleségül, nem őhöz. Ezzel a ténnyel nemigen békélt meg... Az előző héten nálunk járt. Tekintettel arra, hogy immáron a főnököd, bebocsátottam... Szerencsére épp jókor szólalt meg a bejárat csengő... Az anyám jött látogatóba. Nem maradt más megoldás...

Marty agyában összeállt a teljes kép. Vigyorgott, akár egy eszelős, elragadta a képzelete. Ahelyett, hogy gondolkodott volna, tüstént akcióba lépett. Felpattant a székről, kihúzgálta a fiókokat, szétdobálta a keze ügyébe kerülő tárgyakat, kereste az elemlámpát.

Cora ijedten ugrott talpra. - Mi ütött beléd?

Marty félretolta őt, s berohant a hálósobába. Megállt a ruhaszekrény előtt, teleszívta a tüdejét levegővel.

- Marty, ne! - sikoltotta Cora. - Ne nyisd ki! Megígérted, hogy te nem nyitod ki! Könyörgöm, hallgass végig!

Marty a feleségére pillantott, majd kitarta a szekrény ajtaját. Cora elsápadt, meg kellett támaszkodnia. Vastag hullámban tört elő a bűz, szétterjedt az egész helyiségben, behatolt a zugokba is. Martyt rögtön a hányinger környékezte. Nem hátrált meg, ezúttal nem hátrálhatott meg. El kell viselnie ezt az undorító szagot. Felkattintotta az elemlámpát, bevilágított a

szekrény mélyére. A bűzhullám fojtogatta, zilálva lélegzett. Feltűnt neki, mennyire mély a szekrény belseje. A polcok és az egyéb kiegészítők hiányoztak. Elemlámpájával vizsgálódva végigpásztázta az alsó részt. Az egyik sarokban apró tárgyat fedezett fel.

- Marty! Csukd be azt a szekrényt! - hallotta Cora hangját. Idegennek és távolinak hatott a felesége hangja. - Ha szeretsz engem és fontos vagyok a számodra, akkor csukd be! Kérlek! - könyörgött Cora. A rémület megbénította, érezte, rossz vége lesz az egésznek...

Marty oda se figyelt. Az orra elé szorította a zsebkendőjét, s bemászott a szekrénybe; az az apró valami felkeltette az érdeklődését. Észre sem vette, hogy Cora elájult. Már nem igazán törődött a feleségével, lázban égett, lekötötte őt a felfedezés vágya... Végre megfejtetheti a szekrény titkát!

Szaporán lélegzett, kerülgette a rosszullet. A szekrény alja furcsamód síkosnak bizonyult, megcsúszott, ügyelnie kellett az egyensúlyára. Leguggolt. Sejtette, hogy nem sokáig bírja itt bent, hamarosan ki kell mennie tiszta levegőt szívni.

Az a valami egy csontdarabka volt, és egy bőrlebeny hevert mellette. Kutatott tovább, minden tenyérynyi helyet tüzetesen át akart vizsgálni. Megrökönyödésére az elemlámpa fényében egy hüvelykujjra akadt... Szemügyre vette közelebből: esküdni mert volna, hogy Ashton-Hall ujja az! Belehasított a felismerés - az újságcikk állításai tehát igazak! Maga előtt látta a megsárgult papírlapot, rajta a nagybetűs címet: VAJON MEGÖLTE-E LANA DE WINTERS A SZERETŐJÉT? HA IGEN, HOVA REJTETTE? Marty most már úgy vélte, Lana de Winters igenis megölte a szeretőjét, feldarabolta és ebben a szekrényben rejtette el, amíg el nem ásta valahol. A holttest nem került elő! Valószínűleg azóta bűzlik a szekrény belseje... vagy még régebbtől! És Cora de Winters, az ő bájos felesége is elkövette ugyanazt, amit az anyja, hogy bosszút álljon! Mi mást tehetett, amikor megszólalt a bejárat csengő, mint hogy betuszkolja Ashton-Hallt a légmentesen záródó ruhaszekrénybe. S a szerencsétlen ott fulladt meg abban a bűzben! Utána már csak el kellett tüntetni a régi, bevált módszer alapján. Lehetséges, hogy az anyja segédkezett... Lehetséges, hogy mindezt előre kitervelték! Itt a bizonyíték: az eltűnt személy hüvelykujja!

Felkavarodott a gyomra, érezte, hányini fog. Öklendezett, köhögött, légszomjjal küszködött, kapkodta a levegőt. Kénytelen volt négykézlábra ereszkedni. Az elemlámpát kiejtette a kezéből, zsebkendőjét a szájába gyömöszölte. Eközben ismeretlen eredetű cuppogó hangot hallott... Körülfogta őt, a hatalmába kerítette. Idegesen hadonászott, kereste a hangforrást. Annyit még észlelt, hogy rácsukódik a szekrény ajtaja, s valami hullámokat vetve elindul alatta. Megborzadt, a lélegzete elakadt, s a sötétben elhányta magát.

...Cora feleszmélt. Fogalma se volt arról, meddig hevert a hálósoba szőnyegén. Percekig avagy órákig, nem tudhatta. Szédelegve felállt, s szétnézett. A szekrény becsukott ajtaján állapotodott meg a tekintete. A szeme kimeredt, két kezével a hajába kapott. Sikoltani akart, de hang nem jött ki a torkán. - Marty - nyögte, s a szekrényhez tántorgott. Öklével teljes erejéből ütötte az ajtaját. Nem érdekelte a csontjáig hatoló fájdalom, szemét elöntötte a könny, hangozan zokogott. - Marty... egyetlen szerelmem... én jót akartam... te azonban nem hallgattál rám... főszerkesztő lehettél volna... Óh, te bolond! - Nekidőlt a szekrénynek, s verte a fejét a kemény fába, egyre gyorsabban, egyre erőteljesebben. A homlokán felszakadt a bőr, a seb nagyobbodott, kiserkent vére vörös nyomokat hagyott. Hirtelen felegyenesedett, elszánta magát. Kitárta a szekrény ajtaját, már nem gondolkodott. Határozott mozdulatokkal belépett az ürességbe, behúzza maga mögött az ajtót.

A szag kábította, érezte a nyálkás hullámokat, ahogy égetik az arcát, a mellét, a combját, a lábfejét... A bugyborékoló hang erősödött mindenhol előtörve, hánytatóan bűzös folyadék lövellt ki a sarkokból sisteregve, gőzölögve. Cora belevájta a körmeit az oldalfalba, próbált

megkapaszkodni; ekkor vesztette el az ujjait. Egy áramlat megforgatta, s a testét iszonyú fájdalom járta át. Érezte, hogy darabolódik.

A hálósobában néma csend honolt. Aztán a szekrény böffentett egyet.

IV.

Marty a fürdőszobában a csap alatt tartotta a fejét. A tarkójára zuhogó jéghideg víz jót tett neki, enyhített a rosszulléten, viszont irdatlanul zúgott a füle. Az öklendezés és a hányás alaposan kikészítette. A bűz még facsarta az orrát, s ha rágondolt, felfordult a gyomra.

Az utolsó pillanatban nyújtotta ki a lábát, így az ajtó nem csukódott be. Máskülönben megfulladt volna...

Belenézett a tükörbe. Nem akarta elhinni, hogy az a valaki, aki visszanéz rá, ő maga. Holtsápadt arcán a kínok nyomai látszottak, az orrából szivárgott a vére, már vörösre festette az egész ajkát. Nem kétséges: borzalmakat élt át ott abban a pokolban... Amennyiben lesz rá alkalma, kidobja ezt az átkozott szekrényt, vagy inkább egy éles fejszével apróra hasítja, mondjon Cora akár nemet is...

Cora! *A padlón fekszik eszméletlenül*, jutott az eszébe. Gyorsan megnedvesítette az egyik törülközőt, s kisietett a fürdőszobából. Akármit is követett el, ő szereti a feleségét, Cora az övé. Szerte a lakásban érződött a bűz, átjárta a helyiségeket.

Marty, undorodva a szagtól, belépett a hálósobába. - Cora?... Cora!

Meghalsz, detektív!

„A hobó Amerika csavargója. Testét fedő rongyain kívül nincs semmije és senkije az egész világon. A Csendes-óceántól az Atlantiig, Kanadától Mexikóig mindenütt otthon van és sehol sincs otthon. A hobó folyton úton van, mert nincs semmi célja, se sietős dolga: ténfereg a civilizált emberek között, akikkel nem azonosítja magát. Gyorsvonatok tetején és tehervagonok odúiban rejtőzve utazik. A robogó vonatra ugrik fel, százszor kockára teszi életét, hogy az ellenséges vasúti alkalmazottakat elkerülje, akik könyörtelenül lerúgják, ha felfedezik. Nyáron a szabad ég a hálószobája, télen a nagyvárosok nyomortanyáit látogatja sorra: tápláléka a lopott vagy összekoldult étel. Pénzt nem gyűjt, értékes holmit nem lop. Az élettől csak szabadságot akar, amely az ő esetében teljes lehet. Nincs semmije, semmi vagyona, hite, álma, tehát semmit sem veszíthet. Az élet csavargója a hobó.”

(Húsz riport bemutatja a világot; riporterek antológiája, 1936.)

Első rész

I.

Nolan, a kölyök, vacogott a hidegtől, egészen átázott a ruhája, mindene csuromvizes lett. Sötétedés óta kuporgott a fa tövében azt várva, mikor indítják el a megrakott tehervonatot. Már éjfél is elmúlt, de a szerelvény nem mozdult, hosszú kocsisora belenyúlt a sötétségbe. Személyvonatok jöttek és mentek, pályamunkások járták végig a terepet, lassan telt az idő. A zápor ráadásul kényelmetlenné tette a helyzetét. Néha felkelt, megmozgatta elgémberedett végtagjait, szeretett volna egy cigarettára gyűjtani. Hetekkel ezelőtt határozta el magát az utazásra, el akart tűnni erről a környékről. Tudta, hogy a vasúttársaság detektíveket alkalmaz tehervonatokon is, akiknek az a feladatuk, hogy megtisztítsák a járatot a potyautasoktól, ennek ellenére mégsem gondolta, hogy ki fogják őt szűrni.

A sűrű esőfüggönyön át fények felvillanását észlelte, mozgolódás támadt a szerelvény körül, beszédfoszlányokat hallott. Kisvártatva felhangzott az indulást jelző, elnyújtott vonatfütty. Talpra ugrott, vizes haját hátrasimította, s lassú futásnak eredt. Jó előre kiszemelte magának azt a helyet, ahol felkapaszkodik a vonatra. Azon a ponton még dőcög a szerelvény, simán feljuthat a szenesvagonok egyikére. Esőre nem számított, ezért óvatosabbnak kellett lennie. A szerszámosbódé mögé húzódott, megvárta, míg elhalad előtte a mozdony, közben számolta a vagonokat. Neki rugaszkodott, biztos kézzel tornászta fel magát a hágcsóra.

- Isten hozott, testvér!

Nolan felkapta a fejét. Kissé megijedt, rögvést a vasúttársasági detektívre gondolt. Vigyorgó, szakállas arc nézett le rá a vagon tetejéről.

- Gyere fel ide, a ponyva alatt elférsz te is!

Nolan megkönnyebbült: nem fenyegeti semmiféle veszély, csupán társaságra akadt. Szótlanul felmászott a keskeny és csúszós vaslétrán, fáradtan emelgetve a lábát. Felérve a szakállason kívül még egy alakot pillantott meg; a rakás kimélyített oldalában kuporgott egy kifeszített ponyva alatt, amely mintegy sátor gyanánt védte őket az esőtől. Fekete színe egybeolvadt a szénhalommal.

- Gondold azt, hogy harmadosztályon utazol... - nevetett a szakállas.

Nolan helyet csinált magának, s leült a vackára.

- Hova tartasz?

- New Orleansba.

- Van neved is? Hogyan szólítsalak?

- Nolan vagyok. Nolan, a kölyök...

- Engem Sweenynek hívnak, ő meg Fogarty, a Vén Fogarty... - mutatott a társára a szakállas. - Hajdanán ismert yegg volt. Már évek óta nem beszél, megunta. Találkozásunkkor azt mondta nekem, menjek a bűdös francba. Azóta együtt vagyunk... és mást már nemigen mondott. Akarsz enni?

Nolan az evés hallatán nagyot nyelt, korántsem remélte, hogy itt még meg is vendégelik.

- Persze hogy akarok!

- Mikor ettél utoljára, kölyök?

- Annak már több napja... - Nolan izgatottan mocorgott. - Mid van, Sweeny?

- Speciális hamburgerem...

Nolannek összefutott a nyál a szájában. Még soha nem evett hamburgert. Nemrégiben látott egy ínycsiklandó készítményt a kirakatban, sokáig nézte, meg akarta szerezni, de fényes nappal elszállt a bátorsága. Éjjel megint elment ahhoz a kirakathoz, ám a hamburger már nem volt ott. Pedig eltökélte, hogy beveri az üveget.

- Milyen az a speciális hamburger? Hagyma is van benne?

Sweeny egy foltos tarisznyában matatva kuncogott.

- Két darab kétszersült közt egy darab kétszersült. Hagyma nélkül.

Nolan szeme összeszűkült. Ízes falatokra gondolt, nem erre számított. Egyszeriben rádöbrent, mit is várhat két hasonszórú hobótól, kik talán még szerencsétlenebbek, mint ő.

- Azt hittem, valódi hamburger...

- Arról mi csak álmodhatunk, kölyök! Itt a kétszersült, nekünk egyelőre ez van. Ha eljutunk Knoxville-be, szerzünk valami jobbat, ott majdnem mindig vesztegel a vonat... Most edd ezt meg! Remélem, ép és erős fogaid vannak...

Nolan csalódottan fogadta el a kétszersültet, s mielőtt beleharapott volna, hosszasan fintorgott.

A szerelvény felgyorsult, elmaradtak a külváros fényei, sötétségbe borult a táj. A tehervonat belerohant az éjszakába.

II.

Millard, az Appalachian Railways hírhedt detektívje, talpig kezeslábasban, szivarra gyújtott. Hatalmas karikákat eregetett, telefüstölte a legutolsó vagon belsejét, elnyomva ezzel a lábszagot. A vagon, egy átalakított Pullman-kocsit, külön a vasúttársaság alkalmazottjainak rendezték be, a kényelmüket szolgálta az utazás során.

- Jake! Hol az a tea?

- Viszem már, Mr. Millard.

- Igyekezz!

A forró tea felfrissítette Millardot. Nem szerette a zuhogó esőt, megnehezítette a munkáját. Ha tehetné, esős időben valamelyik közbeeső állomáson ellenőrizte át a szerelvényt, holott ezt menet közben is meg kellett volna tennie a vagonok tetején haladva oda-vissza irányban.

- Gondolja, hogy akad potyautasunk, Mr. Millard?

- Két alak ólálkodott tegnap Roanoke állomásán, biztosra veszem, hogy felszöktek a vonatunkra. Mihelyst megállunk Knoxville-ben, lerugdosom őket... Mit ácsorogsz itt, Jake, tedd a dolgodat!

- Igen, Mr. Millard.

- És hagyd abba az igen-mister-millardozást!

- Igen, Mr. Millard.

- Idióta. Belőled sosem lesz detektív. Nem láttad a nadrágomat?

A szerelvény virradatkor futott be Knoxville állomására. Millard kiállt a peronra, fejére húzta terebélyes esőkabátjának csuklyáját, megmarkolta elmaradhatatlan Winchesterét, s intett Jake-nek. Leugrottak, s elindultak a mozdony felé, Jake a szerelvény egyik oldalán, Millard a másikon. A zápor szüntelenül zuhogott, sártengerré változtatta a sínek menti földsávot. Sorra átvizsgálták mind az ötvenkét vagon, lámpáikkal bevilágítottak a kerekek közötti sötét zugokba. Olykor megesett, hogy ott is találtak rejtőzködő csavargókat. A szenesvagonok mellett elmentek, azokat majd visszaútukon ellenőrzik.

Néhány szót váltottak a mozdonyvezetővel, aki gyakorta felfigyelt a menet közben felugráló hobókra. Millard ezután felmászott a szenesvagonok előtti kocsi tetejére. Jake a pálya mentén követte kellő távolságból. Millard vigyázva haladt, nem akarta magára vonni a potyautasok figyelmét.

A vagon közepére érve megtorpant, nem odavaló tárgyat fedezett fel a szenesvagon sarkában. Ahogy jobban megnézte, megállapította, hogy egy kifeszített ponyva az. Esőcseppektől fénylő arcára vigyor ült ki; intett Jake-nek, maradjon egyhelyben. A vagon pereméhez indult, onnan már belátott a szenesvagonba. Úgy tippelte, az a két alak az, akikre az induláskor felfigyelt az állomáson. Bosszantotta, hogy a ponyva eltakarja őket. Fegyverét maga elé tartva, szétterpesztett lábbal megállt.

- Hé, jómadarak! Nyomás lefelé!

Sweeny vette észre elsőnek a vasúttársasági detektívet. Felegyenésedett, a vagon oldalfalához lépett, hogy védve legyen, ha a detektív esetleg löni fog.

- Szánjon meg bennünket, uram - mondta hangosan, már-már kiabálva -, elfogyott a pénzünk...

- Háromig számolok, ha addig nem kotródtok innen, megkeserültek!

- Az öreg már alig mozog és...

- Egy!

Fogarty feltápáskodott, s kezdte összehajtogatni a ponyvát. Sweeny a vállára vette a tarisznyáját, s oldalba lökte az ébredező Nolant, aki nehezen fogta fel, mi történik.

- Lefelé, kölyök... ez löni fog!

Nolan azt hitte, álmodik. A szakadó eső azonban magához térítette. Furcsa szorongás kerítette hatalmába, a fölérők magasodó felfegyverzett, tagbaszakadt, esőkabátos alak félelmet keltett benne.

- Kettő!

Fogarty, mintha semmit sem hallott volna, továbbra is a ponyvával foglalatzkodott.

- Gyere már, öreg! - sziszegte Sweeny, mialatt Nolant maga előtt tuszkolva ő is átmászott a vagon oldalán. - Ne piszmogj, az istenit! Hagyd azt a vacakot!

Fogarty kihajította a ponyvát a vasút mellé, s társai után eredt. Fürgén lépegetett lefelé a vaslétrán, az orra hegyéről minduntalan csöpögött az esővíz, ezért állandóan odakapott a kezével. Pár pillanatra megállt a peronon, kifújta magát. Indult volna, amikor Millard kimondta a hármat. Lövés dörrent.

Fogarty a hátához kapott, s lefordult a vagonról. Odazuhant Sweeny és Nolan lába elé. Jake a szerelvény másik oldalán tartózkodott, keveset látott az eseményből.

- Te szemét! - ordította Sweeny, s Fogarty mellé guggolt. - Szemét gyilkos!

Millard Sweenyre irányította a puska csövét.

- Szedjétek fel azt a vén mocskot, s hamarjában tűnjetek el innen! Legközelebb téged lölek le, nagypofájú! Ne merjetez még egyszer a vonat közelébe jönni!

Sweeny átkozódott, szitkokat szórt a detektív fejére. Nolan hápogott, nem jött ki hang a torkán. Megfogták az öreget, s botladozva vitték. Rövid idő alatt bőrig áztak, a szél megcsapta a homlokukat. Ahogy távolodtak a vasúttól, úgy vészett a semmibe a szerelvény tetején álló Millard szikár alakja.

Egy raktár mellett, az eresz alatt álltak meg bokáig süppedve a sárban. Fogartyt a deszkafal mellé fektették le, nem találtak számára jobb helyet. Szája sarkából vékony vércsík csordogált, a szeme a semmibe tekintett.

- A detektív hátba lőtte! - fakadt ki rémülten Nolan. - Hogy tehetett ilyet, Sweeny?! Csak úgy hátba lőtte az öreget! Miért?

- Mert nála fegyver volt... - Sweeny Fogarty fölé hajolt. - Mi lesz veled, öreg?

Fogarty szólásra nyitotta a száját, nehezen formálta a szavakat, erőlködni kellett.

- Ismerem azt az embert - suttogta halkan, tagolva a szavakat. - Millard a neve... annakelőtte együtt csavarogtunk... miatta ültem a börtönben... ő szintén a fajtánkhoz tartozott... - A hangja elakadt. - Öld meg, Sweeny... öld meg! - folytatta fulladozva. - Meg kell ölnöd, hogy ne gyilkolhasson többé! Ígérd meg nekem, hogy megteszed... Sweeny!

- Megígérem.

Fogarty lehunyta a szemét, elfáradt a sok beszédben. Hirtelen megrándult az egész teste, feje a mellére bicsaklott, s vér ömlött ki a száján.

- Mélyre temessetek - rebegte -, jó mélyre. - Ezzel meghalt.

Az utolsó vagonban Millard levetette az esőkabátját, s a szögre akasztotta. Nem nyomasztotta a lelkiismeretfurdalás, ürességet érzett; megszokta, hogy ilyen a munkája. Egy pléhbögréből whiskyt ivott, s széles mozdulattal megtörölte az ajkát. Lecsatolta a pisztolytokot az oldaláról, s ledobta az asztalra. A Smith & Wasson markolata nagyot csattant.

- No, megvagyunk. - Elterpeszkedett a széken, szivart dugott a szájába, leharapta a végét, s a sarokba köpte. - Nyugtunk lesz egy kis időre. - Gyufát húzott elő a mellényzsebéből, s rágyújtott. Furcsállta, hogy a segédje még mindig ugyanott ácsorog, s őt bámulja a szemüvegén keresztül. - Mit nézel így rám, Jake? Van seprő, vagy nincs seprő?

- Nem a vénembert kellett volna lelőnie, Mr. Millard...

- Ne adj nekem tanácsokat, Jake! Akarsz még valamit mondani?

- Nem a vénembert kellett volna lelőnie!

III.

Sweeny majdnem három hónapig készülődött, nem hamarkodta el a tervét. Nolan, a kölyök, kitartott mellette, együtt maradtak Fogarty meggyilkolása után. Sweenynek elkelte a segítség, egyedül nehezebben boldogult volna. Két héten keresztül figyelték a tehervonatokat mozgását a kiszemelt pályaszakaszon Lenoir City és Calhoun között, kilesték, milyen időközönként bukkan fel Millard Knoxville-ben, s kitippelték, mely vagonok a legalkalmasabbak. Egy szálegyenes farúddal lemérték a vagonok magasságát és szélességét, s Sweeny késével rovátkákat vágtak bele. Egy hónapon át a kijelölt pontokon ellenőrizték a vasúttársasági detektív tevékenységét, biztosra akartak menni. Minekutána némi rendszert figyeltek meg nála, Sweeny megjegyzett minden fontos részletet, s tettek egy próbautat az egyik vonaton.

- Könnyebb lenne lepuffantani - mondta egyszer Nolan. Elege lett az állandó talpalásból és várakozásból, mehetnéke támadt.

- Mivel? - kérdezte Sweeny. - Honnan a fenéből lopják még fegyvert is? A tervem remek, egy hosszú kötél és néhány megfelelő faág kell hozzá. Meg szerencse... A kezemet se mocskolom be, tiszta munka! - Pizkos kezére tekintett. - Nem puffantjuk le!

A terv végrehajtásának napján Sweeny délelőtt egy árva szót se szólt. Nolan kifejezetten izgult, s fölöttébb idegesítette, hogy nem kap válaszokat. Végül jobbnak látta, ha befogja a száját. Délben a vasúti pálya menti magaslaton egy bozótos rejtekében táboroztak le, itt várták ki a szerelvény érkezését. A helyet már korábban kiválasztották, ez bizonyult a legmegfelelőbbnek a megfigyelés alatt tartott pályaszakaszon. Innen messzire elláthattak, időben észrevehették a vonatot. Erre az alkalomra rengeteg sült húst loptak egy kifőzdéből, s elemeltek három kenyeret és egy üveg vörös bort a vegyeskereskedésből. Sweeny az utóbbi hetekben szivarcsutkákat gyűjtött, így dohányozhattak is. Minthogy órájuk nem volt, számolták a kívánt irányban elhaladó vonatokat, ebből tudták meg, melyik lesz az övék. Délutánra tervezték az akciót, ekkor robog végig az a megrakott tehervagonokból álló szerelvény, amelyhez odacsatolják a vasúttársasági alkalmazottak ismert Pullman-kocsiját. Sweeny számításai szerint Millardnak kellene azon a vonaton szolgálatot teljesítenie.

- Szarban leszünk, kölyök, ha pont a mi szerelvényünket régimódi gőzmozdony húzza.

- Eddig még nem jött ilyen, Sweeny.

A várt vonatot is turbinás gőzmozdony húzta, nem volt kéménye, messziről felismerték.

- Rajta, kölyök, számoljunk!

Nolan kimeresztette a szemét, fejét kissé előretartotta, s tekintetével végigpásztázta a szerelvényt, amely ekkora távolságból játékszernek tűnt.

- Hetvenöt vagon, Sweeny, középen vannak a szenesvagonok, a harmincadik már az.

- Gyerünk!

Lerohantak a magaslatról, bokrokat kerültek ki, köveket ugrottak át, a lendület vitte őket. A pályának ez a része jelentősen emelkedett, a vágányok kanyonszerű mesterséges vájatban hatalmas félkörben szelték át a magaslatot, ezért a szerelvény lassan haladt. Ahol megálltak, arra a területre az utolsó vagonból nem láthattak rá még akkor sem, amikor a szerelvény első fele elhagyja a kanyont. Ellenben a mozdonyvezető észrevehette őket...

Ez volt az első fontos mozzanat: vegye észre őket a mozdonyvezető!

A dübörgés megerősödött, amint a mozdony kijött a kanyonból. Hatalmas fémteste elhaladt mellettük, talpuk alatt megremegett a talaj. Ugrásra készen, hangosan számolták a vagonokat.

- Ott, az, Sweeny! - mutatta Nolan. - A huszonhetedik!

- Látom! Ugrás, kölyök!

A megcélzott vagon élelmiszer szállítására alkalmas zárt kocsi volt szűk szellőzőablakkal mindkét végén. Nolan a vagon elejére kapaszkodott fel, Sweeny a végére. Érezhetően gyorsult a szerelvény, egyenes szakasz következett. Nem időztek a peronon, azonmód átbújtak a szellőzőablakon.

A vagon belsejében levő félhomályt hamar megszokták. Sweeny átjött a rakományon keresztül Nolan oldalára. Ledobta magáról a tarisznyáját, odaállt a szellőzőablak mögé, s le nem vette a szemét az előtte zötykölődő vagon tetejéről. Nolan letelepedett a sarokba, s piszkálgatni kezdte a rakományt. Felfedezte, hogy az egyik csomag csokoládét tartalmaz...

A Pullman-kocsiban Millard készülődött. Eltette ezüstfedelű zsebóráját, a derekára csatolta a pisztolytokot, s ellenőrizte, töltve van-e a puskája.

- Mi lenne, ha én mennék, Mr. Millard?

- Egyszerű temetés... Itt maradsz, Jake! Mire visszajövök, készítsd el a teát! S csinálj ebben a kócerájban egy kis rendet!

Millard kiballagott a peronra, szivart dugott a szájába, s addig pöfékelt, amíg a szerelvény meg nem állt a 259-es számú szemafor tilos jelzésénél. Itt általában húsz-harminc percet szoktak várakozni a szabad jelzésre, s Millard mindig kihasználta az alkalmat, hogy végigmenjen a vagonok tetején.

Elnyomta a szivart, s puskáját szorongatva a kezében, felmászott a vaslétrán a tetőre. Az ilyen időt szerette: nem fújt a szél, nem esett az eső, fellegek se látszottak. Orrán át mélyen beszívta a levegőt, s körülnézett: sehol egy teremtet lélek, a pályát erdő övezi, a sínek nyílegyenesen húzódnak... Élvezte, hogy a szerelvény tetején lehet.

Nolan a harmadik tábla csokoládét falta be, olyan mohón, mintha soha nem evett volna ilyesmit. Sweeny teste megfeszült, a tető felé intett. Nolan abbahagyta az evést, meg se mukkant, úgy figyelt. Nemsokára tisztán hallatszottak a kemény léptek koppanásai. Sweeny a nyíláson át megpillantotta a detektív szikár alakját, épp átlendült a vagonukról az előttük levőre. Sweeny ötvenig számolt, majd egymás után kibújtak a szellőzőablakon.

Millard a mozdonyhoz ért. A motorház mellett haladt el, az olajszag megcsapta az orrát. Benyitott a vezetőfülkébe.

- Szép napunk van, Mr. Millard - szólalt meg a mozdonyvezető. - Elkapta őket?

- Kiket?

- A Cherokee-sziklánál két hobó szökött fel a vonatra...

Millard szivarral kínálta a mozdonyvezetőt. Nem gondolta, hogy ezen a szakaszon hobókra akad, hisz errefelé nem szoktak lődörögni.

- Valahol elbújhattak...

A vonat szabad jelzést kapott, s elindult. Sweeny a menetirány szerinti jobboldali fákat nézte, Nolan a detektív mozgását tartotta szemmel.

- Jön?

- Nem - mondta Nolan. - Még nem látom.

- Elhagytuk a sárga jelet...

Nolan egykedvűen bámult, nem hitt a tervük sikerében, meg volt győződve arról, hogy elszúrják. Megbánta, amiért Sweenyvel tartott. Ha nem megy bele ebbe az örütségbe, talán már rég New Orleansban lehetne... Észrevette Millardot.

- Jön, Sweeny!

- Oké, kölyök, mutassuk meg magunkat. És imádkozz, nehogy hátbalőjjön!

Ez volt a második fontos mozzanat: magukhoz kell csalogatni a detektívet.

Egymást tolvaj-húzza jutottak fel a tetőre, s a szenesvagonokig meg se álltak. Sweenynek háromszor kellett ugrania a soronkövetkező vagonra, Nolannek kétszer. Hátrafelé haladva ez sokkalta könnyebben ment. A mozdonyvezető jó ideig nem gyorsított, tartotta a harminc mérföldes sebességet, időt adva Millardnak a vadászatra.

Millard a hobók láttán megtorpant. Félte, éreszkedett, s reflexszerűen a vállához emelte a Winchesterét, de meggondolta magát - nem akart vérontást. Nemrégiben a vasúttársaság képviselője személyesen figyelmeztette, hogy csak legvégső esetben használjon fegyvert, túl sok hobót lőttek le az utóbbi időben a síneken... Jobb, ha inkább üldözőbe veszi őket.

Sweeny a szénkupacon landolt, két kezével megtámasztva magát. Nolan lemászott a szenesvagonok előtti marhavagon peronjára, nekidőlt a deszkafalnak, hogy szemben legyen Sweenyvel, ki ezalatt elhelyezkedett a szénrakáson. Árgus szemmel, izgatottan figyelték, mikor tűnik fel a harmadik jel.

Több napig tartott, míg elkészültek a jelekkel. Azóta kilenc fa törzse hármasszó csoportokban fehéren, sárgán és pirosan rikított a vasút mentén. A láthatóság kedvéért három egymásmelletti fának a törzsét festették le három egymástól távolosó helyen.

Sweeny felkészült a találkozásra. Remélte, akként fog lezajlani, ahogy azt elképzelte. Némi izgalom lakozott benne, mindamellettt vakon hitt a sikerben.

Millard óvatosan közelített a szenesvagonok felé, megfontolta valamennyi lépését. Miután észrevette Sweenyt, ráfogta a Winchesterét. Egy vagonhossz választotta el őket egymástól. Millard előretartott fegyverrel átugrott a másik vagonra, s lassan araszolt előre.

- Aggyisten, Millard!

A vasúttársasági detektív meghökkent.

- Hogy megy a sora, Millard? Emlékszik rám?

Millard előtt felsejlett valami. Persze... a zuhogó esőben, hónapokkal ezelőtt leparancsolt a vonatról három embert. Most már tisztán emlékezett.

- A nagypofájú! Hát volt képed ismét idetolakodni a vonatomra, te mocsok?!

- Ez nem a maga vonatja, Millard! Emlékszik még a Vén Fogartyra?

- Meghalt?

- Maga lőtte hátba! Nem szép dolog pusztán szórakozásból vénembereket hátbalövdözni, Millard! - Sweeny szeme felcsillant. A távolban látszott a harmadik jel! - Szegény öreg kilehelte a lelkét... Élhetett volna még egy darabig, ha maga nincs. Hallgatag öregember volt...

Nolan a rikító piros jel láttán számolni kezdett. Egyik kezét feltartotta, hogy Sweeny lássa. Millard a vagon tetejéről semmiképpen sem vehette őt észre, a kiugró tetőtér eltakarta.

- Elég a süket dumából! Kit érdekel egy koszos vénember! Hol a társad, nagypofájú?

- Egyedül vagyok, Millard!

- Nekem ne mondd azt, hogy egyedül vagy! Ezt nem veszem be! Van egy társad, te mocsok! Hol bujkál?

- Fogalmam sincs, miről beszél, Millard!

A detektív kibiztosította a Winchesterét, valamiféle disznóságra gyanakodott. Rühellte a rossz tréfát. Még csavargó korából emlékezett rá, micsoda kegyetlen tréfákat találtak ki a hobók, hogy bosszantsák a vasúttársasági alkalmazottakat.

- Le fogsz ugrani, nagypofájú, máskülönben megetetlek ólommal!

- Nem élek vele, Millard... - Sweeny nyugodtan ült halvány mosollyal az arcán. Láta, hogy Nolan lecsapja feltartott kezét. És még valami mást is látott: a saját művét.

Elkiáltotta magát:

- Kapd el, kölyök!

Ez volt a harmadik fontos mozzanat.

Millard villámgyorsan megperdült, ugyanekkor Sweeny egy félfordulattal hasravelte magát. Millard nem látott senkit, de valami sebesen közeledett felé...

Az iszonyú fájdalom átjárta a testét. A Winchester elsült, s kiesett a kezéből. Nem értette, mi történik vele. Mindössze annyit észlelt, hogy a lába alól kifut a vonat, s ő ott lebeg a sínek felett akár egy eleven transzparens. Fokozatosan döbrent rá, minek van ott a két, vízszintesen egymás mellett kifeszített kötél, mik azok a derékszögben rájuk erősített dárdaszerű botok... Volt vagy öt belőlük. Ahogy lenézett a hasára, két botot látott maga előtt, mind a kettőnek az egyik fele a testében folytatódott. Rájött, hogy azokon függ. És vér borította már a lógó lábán a nadrágját is...

Szédülni kezdett, összefolyt előtte a világ egy sötét foltta. Azt már nem láthatta, hogy alatta az egyik talpfán vörös tócsa keletkezett, mert szinte menetrendszerűen távozott az élők sorából.

IV.

Nolan, a kölyök, kihányta magát. Betett neki a sok csokoládé és a felnyársalt detektív látványa. Átmászott Sweenyhez a szenesvagonba, s leült mellé. Most, hogy ráébredt, mit követtek el, elege lett az egészből.

- Jól vagy, kölyök? - kérdezte Sweeny.

- Mondjuk...

- Ezúttal simán eljuthatsz New Orleansba.

- A mozdonyvezető meghallhatta a lövést, még gyanút fog! Tűnjünk el, Sweeny!

- Rá se ránts, kölyök! Visszamászunk a zárt vagonba! Ott maradt a tarisznyám.

- Nem bírok a csokoládéra nézni.

Felálltak, hogy elinduljanak.

- Minek tömted tele magad vele, mi?

- Gyerekkoromban ettem utoljára csokoládét. Tizenkét éves lehettem...

- Állj!

Sweeny és Nolan egyszerre fordultak meg. Egy vézna, szemüveges alak jelent meg puskával a kezében a vagon végében.

- Háromig számolok. Kettőre ugorjatok le! Egy...

Sweeny ráeszmélt, valahol hibát követett el. Szólásra nyitotta a száját.

Jake lövése odalökte őt a vagon hátsó szélének. Mellén lyuk keletkezett, vére az ingét egyre nagyobb felületen festette vörösre.

Nolan elfehéredett, nem akart hinni a saját szemének.

- Dobd ki a hullát! Nyomás, fiú, vagy téged is keresztüllőlek!

- Ezt nem teheted, haver! - dadogta Nolan, s megcsuklott a hangja.

- Megtehetem, fegyver van nálam. Mozogj!

Nolan reszkető kézzel a vagon oldalához húzta Sweenyt. Halott volt, a golyó a szíve tájékát érte. Elhatalmasodott rajta a félelem. Eddig még nem került efféle szorult helyzetbe, a legtöbb esetben mindig kerekelt oldott, sohasem várta ki az esemény végét. Sweenyre pillantott, s egyszeriben dühös lett.

- Rúgd le! - hallotta a tömör parancsot. A hang igen távolinak tűnt.

Nolan mélyet lélegezve felegyenesedett.

- Nem!

A lövés mellette csapódott be, szétpattintva néhány darab szemet. A szilánkok szerteszét repültek.

- Neki már mindegy! Te is meg akarsz halni?

Nolan újra lenézett. A vonat sebesen robogott, a magas töltés menti fák elsuhantak. Másodpercek alatt döntött, nem maradt egyéb választása. Ugrás közben behunyta a szemét, a levegő kiszorult a tüdejéből, a sorsra bízta a szerencsáját. Az oldalára esett, egy fa tövéig bukfencezett. Furcsamód a rémületén kívül alig érzett fájdalmat, pedig biztosra vette, hogy egy-két bordája megrepedt vagy eltörött. Arra viszont nem gondolt, hogy ijedtében bevizel...

Látta a mellette elrobogó vagonokat, s azt is látta, hogyan rugdossa le Jake a vonatról Sweeny holttestét. Felemelte a fejét, s bosszúvágytól fűtve elordította magát:

- Meghalsz, detektív!

Második rész

I.

Millard halálát követően Jake karrierje rohamosan felfelé ívelt, kinevezték detektívnek. A Southern Pacific Railwayshez szerződött, a nyugati partra tartó szerelvényeken megsokszorozódott a vagonfosztogatók és az ingyenutazók száma, keménykezü vasúttársasági detektívekre volt szükség. Jake annak bizonyult: egy év alatt hírnevet szerzett magának keménysége és ügyessége révén, kíméletlenül bánt el mind a fosztogatókkal, mind a hobókkal, módfelett ügyelt arra, ne a szerelvényen vagy a vasúti pálya területén haljanak meg.

Már hatodik napja egyedül látta el a feladatát, a vasúttársaság különvagonját nem osztotta meg senkivel. Legutolsó segédje lezuhant a vonatról, a kerekek alatt lelte halálát. Még nem vettek fel a helyébe senkit, nem akadt egyetlen vállalkozó sem, aki Jake mellé szegődött volna. A dörzsöltebb vasúttársasági alkalmazottak jól tudták, mennyire veszélyes Jake segédjének lenni. A hobók harcot indítottak ellene több államban is, leginkább Arizonában vadásztak rá. Jake egyelőre győztesen került ki, segédjei jártak pórul. Tisztában volt azzal, hogy egyszer majd ő húzza a rövidebbet, ezért gyakorta változtatta a taktikáit, soha nem ismételte meg a hibákat, hihetetlenül ravasz volt.

A vonat San Antonióban a tolatóvágányon vesztegelt, átrendezték a vagonokat. Jake-nek egész délután nem akadt különösebb dolga; kint perzselt a nap, a kocsiban jól érezte magát, akkumulátorról működtetett ventilátor biztosította a hűs levegőt. Képes magazint olvasgatott, s untalan az óráját nézte. Várt valakire.

A lány négy órakor érkezett, pár percet késve. Erősen kirúszozott duzzadt ajka bujaságról tanúskodott, s némi súlyfölség gömbölyítette amúgy vonzó külsejét. Nem viselt melltartót, feszes keble kidomborította a blúzáját.

Jake izgatottan fogadta. Leültette őt az asztalhoz, s kávéval kínálta.

- Nem jöhettek korábban - mondta a lány, akit Clovisnak hívtak. Jake annak idején az állomás környékén fedezte fel, ajánlatot tett neki, s meglepetésére a lány nem mondott nemet. Azóta, ha a vonat San Antonióban vesztegelt, órákat töltöttek együtt a Pullman-kocsiban önfeledt szeretkezéssel mulatva az időt.

- Mondd, Clovis, láttál csavargókat az állomáson ögyelegni?

- Akad ott egypár... Az ételmaradékokra vadásznak, nemigen mozdulnának ki ebből a városból.

- Volna kedved vonatozni? Eljöhetnél velem Los Angelesbe... California nem Texas.

Clovis cigarettát szedett elő a kezításkájából.

- Nincs arrafelé senkim.

- Szeretném, ha abbahagynád ezt a melót, nem neked való. Mit szólsz hozzá?

- Meg akarod kérni a kezemet, fiúka?

Jake elpirosodott, s idegesen pislogott a szemüvege mögül. Nem szerette, ha Clovis fiúkanak szólítja.

- Azt akarom, hogy rendesen élj.

- Ezt te mondd nekem? Pont te? Hány szerencsétlent tettél már tönkre, hányak keserítettél meg a nyomorult életét, mi?! Te céltáblának tekinted a hobókat, ahogy hallottam... és halomra lövöldözöd az indiánokat! Igaz ez?!

- A munkámat végzem... és nem is rosszul! Az előírásokat kell betartanom, engem a vasúttársaság fizet, az ő törvényeik szerint cselekszem. Néha előfordul, nem tagadom, hogy durva erőszakot alkalmazok, de mindez a cél érdekében történik...

- Milyen cél érdekében?

- Potyautasoknak, csavargóknak, rablóknak nincs helye a vonaton, főleg nem az áruval megrakott tehervonaton, amelynek nemritkán feltörik a vagonjait, s menet közben a töltés mellé dobálják a szállítmányt. Ezt a vasúttársaság nem engedheti meg, ezenfelül küzd az ellen, hogy a társadalmon kívüliek ingyen utazzanak. A potyautasokat és a fosztogatókat, legyenek azok hobók vagy a rezervációk indiánjai, távol kell tartani a vasúttól, s ennek legmegfelelőbb módja a kemény fellépés és a hatásos megfélemlítés. Nem én vagyok az egyetlen, aki ezt csinálja.

Clovis elgondolkodva mustrálta Jake-et.

- Hihetetlen, hogy egy ilyen kishivatalnok külsejű nyeszlett alak, mint te, legyen az egyik legfélelmetesebb detektív a vasúton! Nem félsz attól, hogy egyszer elkapnak? Hogy fellógnak a legelső fára? Erre még nem gondoltál?

- Ha félnék, nem csinálnám. Eleinte félttem... Egyébként rövidesen abbahagyom ezt a munkát, Californiában szeretnék letelepedni, nagyon tetszik az a vidék. Lenyűgöző a tengerpart, kellemes az éghajlat...

- S ha elmennék veled Los Angelesbe, mihez kezdenél velem? Filmsztárt faragnál belőlem? Tán bemutatnál Errol Flynnek?

Jake hirtelen nem tudott mit felelni.

- No látod, fiúka, fogalmad sincs az egészből... Kioktató előadást tartasz, holmiféle szabályokról papolsz itt nekem, amelyeket be kell tartanod, mert máskülönben kirúgnának... De velem mit kezdenél? Az én életem is bizonyos szabályok alapján zajlik, ezeket azonban rendszerint magam állítom fel... Nos, megdugsz végre, vagy elmenjek?

- Szívjunk el egy cigarettát, s hagyjuk a fenébe a szövegelést. Nyújtsd ide a lábad, hadd simogassam...

A simogatásból vetkőztetés lett, azután mohón nekiestek egymásnak.

Két és fél óra elteltével erőteljes zakkanás jelezte, hogy a Pullman-kocsit a szerelvényhez csatolták.

- Hát fiúka - nyögött fel Clovis -, legközelebb egy motelbe megyünk... az nem mozdul el!

Feltápáskodtak a vagon padlójáról, az ütközés következtében mind a ketten leestek az ágyról.

- Megint belénk tolattak ezek a faszok, mint a múltkor! - fakadt ki Jake. - Le merném fogadni, hogy akarattal csinálják... hogy bosszantsanak!

- Nyugodj meg, fiúka... Van még időnk, hogy folytassuk?

II.

Jake végignézett az új segédjén, bizalmatlanul méregette szemüvege mögül. Egyidős lehetett vele, az arca frissen borotvált, a haja rövidere nyírott, s a szeme valahogy félénken pislogott. Jake nem kedvelte, ha valaki félénken pislog, az efféle alakok néha kiszámíthatatlanok.

- Mi a neved?

- MacGee.

- Szólíts nyugodtan Jake-nek, MacGee, nem szükséges uraznod, mellőzhető a formaság... Együtt fogunk dolgozni, össze leszünk zárva a vagonban. Egyet jegyezz meg mindenkorra: én vagyok a főnök, azt teszed, amit mondok! Érthető?

- Igen... Jake.

- Ennek örülök. Gondolom, ismered a feladatodat.

- Egy évet húztam le a St. Louis és New Orleans közötti vonalon, az sem semmi.

- Oké. Látom, nem vagy kezdő. Az a vonal is kemény legényeket kíván. Kivel dolgoztál?

- Bud Riley-vel kezdtem, három hónapig nyomtuk együtt a melót. Fultonban lőtték agyon, éppen a vonatról szállt le.

- Hallottam róla, sajnálatos eset. Mondd, MacGee, nem futottunk mi már össze valahol, olyan ismerős a képed...

- Talán New Orleansban, a rendezőpályaudvaron.

- Szoktál kocsmába járni?

- Nem iszom, Jake.

- Ez remek. Az elődöd védte a sört, hiába mondtam neki, hogy hagyja abba. Yumánál két vagon közé zuhant, alig maradt belőle valami... Na, előbb rendezkedj be, aztán odaadom a fegyvereket. Nekem még dolgom van, fel kell tölteni ivóvízzel a tartályokat... Ez a te munkád, legközelebb már rád bízom.

Este hatkor indították el a vonatot. Háromrészes, nagyteljesítményű mozdony húzta a százhat vagonból álló szerelvényt, amely végigrobog Texas, New Mexico, Arizona és California déli részén, érintve jópár indián rezervációt. A vasúttársaság Pullman-kocsija zárta a sort.

MacGee berendezkedett, a holmijait kirakta a zsákjából, főlsleges dolgokat nem hozott magával.

- Az első ellenőrzést virradatkor tartjuk - mondta Jake a fekhelyén ülve, mialatt a szemüvegét tisztogatta. - Longfellow környékén hobók tanyáznak, olykor kedvük szottyán ingyen utazni. Az a pályaszakasz még nem veszélyes, a vonat harminc-harmincöt mérföldes sebességgel halad... Nemrégiben a Gila folyónál ilyen sebesség mellett néhány yegg majdhogynem teljesen kirabolt egy lezárt vagon. Sikerült megghiúsítanom az akciót, idejében közéjük pörkölttem az aprósörétes-puskával, úgyhogy leléceltek. Azt hiszem, egyikük a nyakát törte... Ezek a gazfickók összeállnak az indiánokkal vagy a mexikóiakkal, szervezeten fosztogatják a vagonokat, s később értékesítik a szerzeményeiket. Persze nem mindegyik akciójuk sikerül... A Gila folyónál résen kell lennünk, számíthatunk a mozdonyvezetőre is. Arrafelé egy Cameron Smith nevű csavargó a bandavezér. Jegyezd meg jól ezt a nevet, MacGee, hátha találkozol vele. Az egy elvetemült alak, kerüld el messziről!

Sötétedésig beszélgettek. Kávét főztek, megették a vacsorájukat, elszívtak egy-egy cigarettát, majd pihenni tértek.

Az egyetlen potyautas, aki San Antonióban szökött fel a vonatra, az egyik zárt vagonban, a zsákok között húzta meg magát. Lopott rendőrségi pisztolyt forgatott a kezében, négy töltény lapult a tárjában. Kettőt Jake-nek szánt. Úgy tervezte, golyót röpít a detektív fejébe, történjen akármi. Hajtotta őt a bosszúvágy, hetek óta készült a számla kiegyenlítésére, egyében se járt az esze. Az eset óta, amikor le kellett ugrania a vonatról, gyakran erős fájdalmat érzett a dereka tájékán, s ilyenkor sajgott a jobb karja. Tudta, addig nem nyugszik meg, amíg holtan nem látja Jake-et.

Virradatkor a vonat, érintve a mexikói határt, a Stockton-fennsík felé közeledett. Maga mögé hagyta a Pecos kanyargó medrét, s beleveszett a sziklás tájba.

Jake és MacGee forró kávét szűröcsölt, testüket átjárta a melegség. Az éjszaka kellemetlenül hidegnek bizonyult, fáztak a takarójuk alatt. A nappali forróságot hideg éjszaka követte. Nem szóltak egymáshoz, némán készülődtek. Magukra öltötték bélelt kabátjukat, s felcsatolták pisztolytokos derékszíjukat. MacGee, a Winchesterrel a kezében, Jake szemébe nézett.

- Ez a fegyver önbizalmat ad, mindjárt másként érzem magamat!

- A puska a mi meghosszabbított kezünk, MacGee...

- Rejlik benne valami igazság, főként ha azt akarjuk, hogy a potyautas ugorjon le a mozgó vonatról...

- Én megyek elsőnek. Mikor a szerelvény felénél leszek, gyere utánam. Füttyülni tudsz?

MacGee riadtan pislogott.

- Nem...

- Ez baj! No mindegy. Ha észreveszel valakit közöttünk, a pisztolyoddal lőj a levegőbe! Oké?

- Oké, Jake!

- Fordított esetben én füttyülni fogok. Egy fütty veszélyt jelent, ha pedig kettőt füttyentek, akkor gyere hozzám, bárhol is vagyok. Sose tanultál füttyülni, MacGee? Hol a jófenében nőttél te fel?

A potyautas a Pullman-kocsi tetején ült, nyúzott bakancsát húzta fel a lábára. Mezítláb ugrott át az utolsó vagon tetejére, nehogy meghallják a koppanást a detektívek. Óvatosan leereszkedett a Pullman-kocsi hátsó részére, arra a peronra, amelyet a detektívek ritkán használnak, úgy vélte, itt lehet a legnagyobb biztonságban. Éles fájdalom nyilallt a testébe, kénytelen-kelletlen meg kellett görnyednie. Kiegyenesedett, teleszívta a tüdejét friss levegővel, megmozgatta a jobb karját, nem akarta, hogy elgémberedjen.

Jake és MacGee, betartva a fél szerelvényhossznyi távot, négykézláb, széllel szemben nekivágott a vagonok menetközbeni ellenőrzésének. Araszolva haladtak előre, a hideg szél belemart az arcukba. A kocsik zöme azonos magasságú zárt vagon volt, ezeknél az ütközők feletti térközt könnyedén átugrálták. A nyitott vagonok okozták a nehézséget, ott mászniuk kellett.

Jake az egyik lapos vagon végében, egy ládának támaszkodva várta be a segédjét. Füttyörészve tisztogatta a szemüvegét.

- Mit tapasztaltál, MacGee?

- Nincs hobó a szerelvényen, azt hiszem.

- Gyűjtsunk rá. A mi esetünkben hinni kevés. Meg kell bizonyosodnunk róla.

MacGee fázósan letelepedett Jake mellé, elfogadott egy cigarettát.

- Jártál már Californiában?

- Még nem, ez az első utam.

Jake hosszasan fújta ki a füstöt, s a szeme sarkából MacGeere sandított.

- Mondd, nem viseltél te szakállat?

MacGee zavarodottan pislogott.

- Szakállat? Soha... Miért kérdezed?

- Valami eszembe jutott. Emlékeztetsz egy hobóra.

A potyautas kidugta a fejét a Pullman-kocsi mögül, leste, mikor jönnek visszafelé a detektívek. A vaslétrának támaszkodott, kezében a kocsi belsejéből zsákmányolt tartalék puskát szorongatta, s halkán beszélt magában. Eltökélte, végez a detektívekkel. Minekutána észrevette Jake-et, elfogta a remegés, s türelmetlenségében három lövést adott le rá.

Jake hasravezette magát. Nem maradt ideje lekapni a hátáról a Winchestert, a pisztolyát húzta elő. A lábát V alakban szétterpesztette, s mindkét kezét előrenyújtva jó erősen megmarkolta a fegyver agyát. Nem lőtt vaktában. Úgy tett, ahogy a kezdet kezdetén Millard tanította neki: megcélozta a vagon feletti síkot, az ellenfél fejének vélhető felbukkanási helyét, s várt.

A lövések kizökkentették MacGeet a gondolatvilágából. Ahogy felegyenesedve végignézett a végtelennek tűnő szerelvényen, az egyik vagon tetején meglátta Jake hasaló alakját. Eldördült még néhány lövés, aztán csend lett, csupán a vonat zakatolása hallatszott. MacGee a második sorozatnál a potyautast is megpillantotta: a Pullman-kocsi hátulsó peronján rejtőzött; miközben lőtt, a felsőteste kiemelkedett a vagon mögül. MacGee nem akarta, hogy Jake-et esetleg ez a valaki megölje. Nyomban akcióba lépett. A vagonok tetején haladva kiváló célponttá válna, ezért más megoldást választott. Leugrott a vonatról, s egy sziklatömb mögé húzódott. Féltérde ereszkedett, a puskáját lövésre készen tartotta.

Sorra elhaladtak előtte a vagonok. Embere a Pullman-kocsi hátulsó létráján hasalt teljesen mozdulatlanul. Vállához szorította a Winchestert, s kilőtte rá a tárat. A potyautas lebukott a vagonról, s élettelenül elterült a töltés tövében. MacGee kirohant a sínekre, a magasba lendítette a kezét, jelezte a hollétét.

A mozdonyvezető felfigyelt az incidensre, s fékezett. A fémek súrlódásának következtében szikrákat hánytak a kerekek, az éles csikorgás belehasított a környék csendjébe.

Midőn MacGee beérte az álló vonatot, Jake a holttest felett időzött.

- Szép munka, MacGee, ügyes cselhez folyamodtál - mondta elismerően. - Alaposan elbántál vele, ezt meg kell hagyni... De már halott volt, amikor szitává lőtted...

MacGee ekkor fedezte fel a potyautas homlokán tátongó, pisztolygolyótól eredő lyukat.

III.

Jake, kezét a feje alá téve, elnyúlt a fekhelyén, bámulta a Pullman-kocsi tetejét. Arról ábrándozott, milyen remek élete lesz Californiában, ha letelepszik valamelyik tengerparti városban. Elegendő pénzt gyűjtött már ahhoz, hogy abbahagyja a detektívkedést és új életet kezdjen. Megelégedte a veszélyeket és az öldöklést, nyugalomra vágyott.

MacGee a sarokba húzódott, onnan figyelte Jake-et. Gondolatban százszor lepergette, miként fogja megtenni azt, amire készül. Rádöbrent, a kivitelezés nem könnyű; el kell szánnia magát, hogy megtegye.

- Te nem akarsz aludni?

MacGee megrezzent a hang hallatán.

- Nem... még nem. Később fekszem le, nem vagyok álmos.

- Oké, MacGee. Reggelre Arizonába érünk, a pályának az a legveszélyesebb szakasza. A hobók ott szórakozásból vadásznak a detektívekre. Ha nem pihened ki magadat, holnapra reszketni fog a kezed, s elvétheted az ugrást is... úgyhogy aludj! Korán kelünk.

- Ne aggódj, Jake, lefekszem.

- Helyes. Most pedig csavard le a lámpát, zavar a fénye.

MacGee kis idő múltán beburkolódzott a hálósákjába, igyekezett nem gondolni semmire. Hamar elaludt. Fura álma volt... Azt álmodta, hobók ítélkeznek felette, s vízbefojtják...

Léptek zajára ébredt. Felült, meresztette a szemét. Jake alakja bukkant fel, amint a hátsó ajtóhoz csoszogott. Kiállt a peronra, a talpfákra vizelt a robogó vonatból.

- Aludj tovább - szólt, miután bejött -, még csak hajnali három van...

MacGee már nem aludt el. Majdnem egy teljes órán át vívódott a gondolataival, míg nem cselekvésre szánta el magát. Csendesen kikelt az ágyból, felhúzta a bakancsát, s felegyenesegett. Soha nem tapasztalt izgalom kerítette hatalmába, kétségei támadtak az akció kimenetelével kapcsolatosan, tartott a sikertelenségtől. Csövénél fogva megmarkolta a Winchesterét, s Jake ágyához lépett. Nézte, miként hortyog Jacob Calder, a legveszedelmesebbnek mondott vasúttársasági detektív. Levegőt szívott a tüdejébe, s egy kimért ütéssel fejbekölintotta őt. Remélte, nem sújtott le erősen. Ettől az ütéstől Jake-nek el kellett ájulnia.

MacGee gépiesen cselekedett, úgy, ahogy azt megannyiszor eltervezte. A vagon faláról leemelte a kötéltkeresztet, s jó szorosan az ágyhoz kötözte Jake-et. Jake teste megfeszült, a feje egy-egy erősebb rántásnál meg-megbicsaklott.

Akciójának első részét befejezve MacGee az ágya szélére huppant. Szerfölött elcsodálkozott azon, mennyire simán zajlott le minden. A sikerélmény felvillanyozta, immáron nem félt az akadályoktól. Erősnek érezte magát.

Jake nemsokára kinyitotta a szemét, meg akart mozdulni. A kötélen a húsába vágott, odaszorította őt az ágyhoz. A fájdalom belehasított a fejébe. Rémület suhant át az arcán, nem értette, mi történt vele.

- Mit jelentsen ez, MacGee? Mi folyik itt? Azonnal oldozz ki!

MacGee halkán szólalt meg:

- Ez a leszámolás órája. Nem oldozlak ki, megölnél engem is.

- Mit fecsegsz itt össze-vissza? Oldozz ki, ha mondom! Hogy képzeled ezt?

- Egyszerű az egész. Golyót röpítek beléd.

Jake szeme kimeredt, szeretett volna felemelkedni.

- Ez vicc?

- Nincs kedvem viccelni. Nehezen szántam rá magamat erre a cselekedetre, de meg kell tennem. Meg kell tennem azért is, mert elhatároztam, bosszút állok rajtad. Hidd el, nem könnyű...

Jake értetlenül bámult, kezdte felfogni, mire megy ki a játék. Hirtelen elöntötte a forróság, mardosta a féktelen düh.

- Mit tettem én neked?! Bántottalak valaha is?! Felelj!
- Tulajdonképpen nem bántottál...
- Akkor?! Mi a nyavalya bajod van velem?!
- Egyszer kényszerítettél.
- Kényszerítettelek?! Ne hülyíts! Mikor? És mire? Oldozz ki, beszéljük meg az ügyet! Mozdulj már! S add ide a szemüvegemet!
- Ne erőlködj, nem oldozlak ki. Meg foglak ölni.

Jake tekintete először fejezett ki félelmet. Szeme összeszűkül, ajkai remegtek.

- Miért?! Az istenért, miért?! Ki vagy te? Hobó vagy?
- A nevem MacGee, érd be ennyivel. Tavaly Louisianában találkoztam egy hobóval, hiányzott a jobb keze és sántított. Kiderült, hogy egyszer felkapaszkodott arra tehervonatra, amelyen te felügyltél. A puskád agyával pépessé verted a kezét, minek következtében lezuhant a vonatról. Két bordája beletört, a lába kibicsaklott, jobb kezét meg le kellett vágni. Azon a napon döntöttem el, hogy mégis végrehajtom dédelgetett elhatározásomat: hogy bosszút állok rajtad, amiért annak idején orvul lelőtted a társamat. Elszegődtem vasúttársasági detektívnek, hogy melléd kerüljek. Sokáig tartott, míg áthelyeztek. Azt is eltökéltem, hogy az első közös utunkon leszámolok veled. Érdekes módon bejött a dolog. Sajnálom, a reggelt már nem éred meg. Erőszakos halállal halsz meg, mint azok, akiket pályafutásod során a másvilágra küldtél. Ígérem, gyors halálot lesz, nem fogsz szenvedni. Hova kéred a golyót... a szívedbe vagy a fejedbe?

Jake a szája szélét harapdálta, halántékán kidagadtak az erek. Számára most az egyszer talán nem létezett kiút, kutyaszorítóba került, elérte őt is a végzet. Lőttek Californiának, lőttek neki is... Nincs más hátra, jutott az eszébe, esdekelnie kell az életéért, hátha az segít. Ez az utolsó szalmaszál, melybe belekapaszkodhat.

- Nem ölhetsz meg engem, MacGee... ezt nem teheted velem... nem lehetsz a hóhérom... Vannak még törvények... én...
- Megölhetlek. A fegyver most nálam van. Emlékszel? Valamikor te is mondtál ilyesmit...
- Lehet... számtalanszor mondtam. Akarsz pénzt? Van félrerakott pénzem, háromszáz dollár... mind a tiéd lehet! Csak ne ölj meg!
- Soha semmit nem tettem pénzért.
- Ne ölj meg, MacGee! Élni akarok! Anyám hazavár!
- Azok a hobók is élni akartak, akiket könyörtelenül megöltél. Aligha volt egyéb vágyuk, minthogy éljenek a maguk módján. Üres vagonokban utaztak, mivel nem volt pénzük vagy nem kívántak sebes lábaikkal az országúton vándorolni. Te ezt sohasem értheted meg, a másik oldalon álltál fegyverrel a kezében. Mindig volt cipő a lábodon, naponta ehettél, ágyban aludhattál... Mindenki meghal, még a vasúti detektívek is, nincs kivétel.
- Esküszöm, nem nyúlok hozzád, ha kiszabadítasz! Soha senki nem fogja megtudni, mi történt kettőnk között...
- Üres beszéd... - MacGee a kezébe fogta a Winchestert, s felállt. - Amennyiben kiszabadítanálak, a legelső adandó alkalommal lepuffantanál. Valóban soha senki nem tudná meg, mi történt kettőnk között. - Megcélozta Jake fejét. - Így sem fogja megtudni senki, mi is történt itt...

- Várj még! Ne tedd ezt, könyörgöm! - Elcsuklott a hangja. - Apám sírjára esküszöm, hogy nem foglak bántani. Higgy nekem! Mire jó, ha megölsz engem? Ne bolondozz!

- Jajgatsz, mint egy vénasszony... Ez nem méltó egy elszánt vasúti detektívhez. - MacGee lejjebb irányította a fegyver csövét. - Nem lövöm szét a fejed, meggondoltam magam. Még nem ismernének fel. Imádkozz! Tudsz imádkozni?

Jake egész testében remegett, rázta a hideg és erősen verejtékezett. Nem bírta elviselni a rászegezett puskacső látványát, ehhez nem szokott hozzá; ordítani kezdett. Szokatlanul magas hangok törtek fel a torkából, s csurgott a nyála.

MacGee undorodva nézte őt, majd közvetlen közélről szíven lőtte. Jake azonnyomban meghalt, nem szenvedett.

IV.

MacGee egy tarisznyába élelmet pakolt, magához vette Jake összes pénzét és a zsebóráját, s a legközelebbi kisváros állomásán, ahol a szerelvény lassított, leugrott a Pullman-kocsiról. Akciójának ezt a részét nem gondolta át, igyekezett elhagyni a helyszínt, hatalmába kerítette a szorongás. Remélte, valahogy eljut egy nagyvárosba, vagy ha mégsem, ellézensen ezen a környéken.

Későn vette észre a hobókat, kik lehetek legalább hatan. Egymástól különböző távolságban sündörögtek mögötte, akár a ragadozók, ha áldozatra lesnek.

- Mit akartok? - fordult feléjük MacGee.

- Kiszemeltünk téged, detektív... - dünnyögte az egyik, kezében pisztollyal hadonászva. Körülfogták őt, vicsorogtak rá.

- Velünk jössz! - hallatszott innen is meg onnan is. - A markunkban vagy! Nem fogsz több hobót kinyírni!

MacGee megrökönyödött. Homály borult a szemére, reflexei lelassultak. Fokozatosan ébredt rá arra, amire Jake előre figyelmeztette... Sajnálta, hogy fegyvert nem hozott magával. Csapdába került, s ezt s saját magának köszönhetette. Maradhatott volna a vonaton. A hobók lökdösték, hogy mozduljon már meg. Nem ellenkezett, engedelmeskednie kellett.

Mintegy másfél órát gyalogoltak a hepehupás terepen, agavék és kaktuszok között haladtak el, meredek hegygerinceket és hatalmas görgetegköveket kerültek meg. Egy vízmósban, a hobók tanyáján kötöttek ki. Útközben MacGee megpróbálkozott a szökéssel, kíséreinek gyűrűjén azonban nem jutott át, ráadásul orrba vágták, jelezvén, maradjon veszteg.

A függőlegesen emelkedő sziklafal barlangszerű bemélyedéseiből előkecmeregtek az itt-tartózkodó hobók, csavargók, yeggek, kinézők, gyűjtők és koldusok, s az érkezők köré sereglettek. Cameron Smith, a vezérük, félretolva az előtte ténfergőket, utat tört magának a gyülekezetben, s megállt az idegennel szemben.

- Motozzátok meg! - parancsolta.

MacGeetől elszedtek mindent, semmiye se maradt az életén és a ruházatán kívül.

- Vasúttársasági detektív vagy?

MacGee Cameron Smithre tekintett. Nem sejtette, kicsoda, egyszerű csavargónak nézte, aki tekintélyt harcolt ki magának ebben a vegyes társaságban. Ha elmondja az igazat, úgysem hisznek neki, legfeljebb kinevetnék. Következésképp mindegy, mit mond.

- Pénzre volt szükségem, más munka nem akadt...
- Tehát vasúttársasági detektív vagy.
- Újonc a szakmában, nem öltem meg egyetlen hobót sem...

Cameron Smith arcán a megvetés jelei mutatkoztak.

- Ez nem fontos. Gondolj arra, hogy ha most nem kapnak el téged, hány hobót löttél volna le... Különben gondolj arra, amire akarsz. - Hátat fordított MacGeenek, az ottlevőkhöz szólt: - Akasszátok fel... és párosával menjetek a fenébe, fáradt vagyok! Nincs ítélkezési ceremónia, kishal a fiú... Alkalomadtán azt a Jacob Caldert szúrjátok ki, az a nap itt ünnepnap lesz...

MacGeet megragadták, s elvezették a táborból. Ezúttal negyed órát gyalogoltak a sziklafalak között, a csordogáló folyó mentén. Amikor feljöttek a vízmosásból, a reggeli napfényben felvillant előttük a Southern Pacific Railways fényes vonala. MacGeet a töltéshez tuszkolták, egy pózna alá. A kiálló részen keresztül kötelet dobtak át, a hurkot a nyakára helyezték, közben az egyik hobó négykézlábra ereszkedett, hogy a hátára állíthassák az elítéltet. A kötel másik végét odaerősítették a póznához, minek következtében a szár megfeszült. Mindenünnen öblös röhögés hallatszott, a gyülekezetet szórakoztatta a kivégzés. Egy félig részeg hobó zsoldárt próbált énekelni, de oldalba rúgták, hogy hallgasson el.

Nolan MacGee, a kölyök, felnyögött. A feljövő napot látta, a ragyogás szinte elvakította.

- Meghalsz, detektív - suttogta magának.

Villamosszékben

Száztíz nappal a kivégzés előtt

I.

Ned Greger, mint mindig, a leghamarabb érkezett a bíróság épületébe. Ott toporgott a második emelet folyosóján, amíg nem jöttek a többiek. Eközben néhány szót váltott az időjárásról Slocombe-bal, a teremszolgával, ki komótosan hordozgatta az aktákat. Az öltöny rosszul állt Gregeren, anyaga már megkopott, s kifejezetten öregbítette őt, ezzel azonban egyáltalán nem törődött. Keveset adott magára.

- Helló, Ned! Hogy van? - üdvözltek őt sorra az érkezők, s elmentek mellette.

Mindannyian bevonultak a számukra fenntartott helyiségbe, amelynek ajtaján az ESKÜDT-SZÉKI TÁRGYALÓ felírás volt olvasható. Mrs. Trumplepie azonnal ablakot nyitott, hogy kiszellőztessen. A ventilátor már hónapok óta nem működött, bent áporodott levegő terjengett. A hosszú asztal körül párnázott székek sorakoztak, valamennyiüknek megvolt az állandó helye. Az asztalon még ott sorakoztak az előző tárgyalásról visszamaradt papírpoharak. Azóta itt nemigen takarított senki. Greger, zárkózott ember lévén, leült a székre, s elmélyült a Chronicle olvasásában, amelyet az épület előtti standon vásárolt. A többiek beszélgetésbe elegyedtek, itták a magukkal hozott termoszos kávé, egymást kínálgatták, cigarettáztak. Slocombe nehézkes mozdulatokkal összeszedte a papírpoharakat és kivitte a szemetet.

- Délelőtt Dawson bíró Eleanor Whitmoore ügyét tárgyalja először - jelentette ki Kellerman, az esküdszék elnöke. - A nő állítólag meggyilkolta a férjét... Micsoda időket kell megélnünk!

- Azt csak beszélük, hogy meggyilkolta - szólalt meg Frankie Dexter -, egyelőre nincs semmilyen terhelő bizonyíték. Az igaz, hogy neki volt rá indítéka, hisz Whitmoore gyakran megverte őt, nemegyszer kellett orvoshoz is fordulnia. Nem éltek kifejezetten házasetet. De nem Eleanor tette.

- Az a nő bűnös, tisztelt uraim, s ezt előbb-utóbb be is bizonyítják! - vélte Henderson Oates. Beszéd közben vastag szivart tartott a szájában, kövér volt, alig fért el a székben. Szuszogott és izzadt, homlokát állandóan törölgetnie kellett. - A vádat Walter Fromby képviseli, nála nincs kegyelem.

- Szerintem inkább várjuk meg a tárgyalás kimenetelét - mondta Patsy Kendall. - Én nem hangoztatnám, hogy Eleanor gyilkos. Ismerem őt, nem hiszem el, hogy képes lenne embert ölni. A gyilkosság inkább a férfiakra jellemző...

- Maguk nők kiszámíthatatlanok - motyogta Henderson Oates, s áttolta a szivarját a szája másik sarkába. - Hé, Ned - szólt rá Gregerre -, magának mi a véleménye?

Greger zavartan letette az újságot, tanácstalanul körülnézett, s vállat vont. - Azt hiszem, villamosszéket érdemel. Minden gyilkos villamosszéket érdemel. Ez a véleményem, Mr. Oates, amennyiben tényleg érdekli.

- Láta már egyáltalán Eleanor Whitmoore-t? - meredt Gregerre Frankie Dexter. - Láta már?

- Bevallom, még nem. Csupán a fényképét, a Chronicle-ben közölték a múlt héten.

- Gondoltam! Azt a fényképet el lehet dobni, olyannyira pocsék. Ha látta volna Eleanor Whitmoore-t, nem így beszélne. Én mondom magának, Ned!

Greger folytatta az újságolvasást. A hirdetések bújta, az adok-veszek rovat érdekelte. Agglegény létére a nők nem nagyon kötötték le a figyelmét, huzamosabb ideje elkerülte velük az érintkezést. Keserű tapasztalattal rendelkezett ezen a téren. Greger nem volt sem öreg, sem rosszképű férfi, középmagas, szélesvállú alkatával és kimért modorával akár hódíthatott is volna, ha többet fordít elhanyagolt külsejére. Magányosan élt egy külteleki házban, látogatói nem akadtak, hetente egyszer egy bejárónő takarított nála. Egyéb kapcsolatot nem tartott a város polgáraival. Hogy mégis mi módon sikerült őt megválasztani az esküdszék tagjává, sokak számára nyitott kérdés maradt. Valószínűleg annak köszönhetette ezt a megtiszteltetést, hogy vasárnaponként rendszeresen eljár a templomba, bőkezűen adakozott, s ezzel kivívta a pap és a hívők szimpátiáját.

A helyiségben tartózkodók nem tudták, hol dolgozik, miből él. Pontosabban egyiküket sem érdekelte különösebben Greger szürke személyisége; akadt más, előbbrevaló gondjuk.

II.

Eleanor nyugodtan ült a vádlottak padján két őrzője között. Vörös haja a vállára omlott, fejét hátravetette, s figyelmesen hallgatta Walter Fromby előadását. Frombyról az a hír járta, hogy egy szívtelen vén gazember, a pénzén és a hírnevén kívül semmi más nem foglalkoztatja, saját feleségét is tönkretette. Eleanor tisztában volt azzal, hogy kivethetik rá a legsúlyosabb ítéletet, s ennek érdekében Fromby képes olyan tényeket előhozni, amelyeknek az ismertetése végzetes is lehet. Védőügyvédjét, kit a bíróság hivatalból rendelt ki mellé, túlbecsülte, az első találkozásuk után kiderült, hogy ellenszenves. Hiába erőltette meg magát, az ügyvédet nem sikerült a bizalmába fogadni, az órákig elhúzódó négyszemközti beszélgetések sem vezettek sehová. Eleanor anyagilag nem állt olyan jól, hogy saját ügyvédet fogadhatott volna. Be kellett érnie egy kezdővel.

- Tisztelt bíróság! - folytatta Fromby. - A boncolási jegyzőkönyvből kiderült, hogy Scott Whitmoore reggel fél hétkor halálozott el. Ez az időpont szinte egybeesik azzal az időponttal, amikor Eleanor Whitmoore visszatért otthonába. A tejesember látta a vádlottat kiszállni az autóból. Érvelésünk szerint a vádlott bosszúvágyból egyetlen késszúrással kioltotta törvényes férjének az életét...

- Tiltakozom, bíró úr! - emelkedett szólásra a védőügyvéd. - A gyilkos személye és a gyilkosság indítéka még nincs megállapítva. Minthogy az idevágó jogszabályok alapján tanult kollégám egyelőre nem bizonyította be védencem bűnösségét, addig védencem ártatlan.

- A tiltakozást elfogadom - bólintott Dawson. - Folytassa, ügyész úr!

Fromby, a vád képviselője kivillagtatta fogait, majd zavartalanul folytatta mondandóját. - Érthető, tisztelt bíróság, hogy fiatal kollégám elfogult védencével szemben. Van rá oka: védence kétségtelenül gyönyörű nő... Engedjék meg, hogy az ügy egyértelműbbé tételének érdekében feltárjak néhány igen fontos tényt. A vádlott évekként ezelőtt már állt a bíróság színe előtt, az ellene felhozott vád alapján súlyosan megsebesítette egy konyhakéssel akkori barátját, Sam O'Connort. Indíték és bizonyíték hiányában azonban felmentették őt a vád alól, az ügyet pedig lezárták. Említést érdemel még az is, hogy Scott Whitmoore bal vállán késszúrástól eredő hegg található.

- Van még közölnivalója, ügyész úr? - kérdezte Dawson.

- Egyelőre nincs, bíró úr.

- Ügyvéd úr, magáé a szó!

Landau az esküdtszék emelvényéhez sétált. - Tisztelt bíró úr! Az esküdtszék tisztelt tagjai! Szeretném az esetet más oldaláról megközelíteni, ellentétben tanult kollégámmal, ki nem átgondolt híres alaposságával védencem múltjában vájkálni...

- Tiltakozom, bíró úr! - pattant fel ültéből Fromby. - És egyben megkérem fiatal kollégámat, gondosan válogassa meg a szavait.

- Igyekezzünk személyeskedés nélkül előrehaladni, uraim - indítványozta Dawson. - Folytassa, ügyvéd úr!

- Szeretném tanúként kihallgatni Eleanor Whitmoore-t.

Dawson Frombyra tekintett. - Ha a vád képviselőjének nincs ellenvetése, elrendelem Eleanor Whitmoore tanúkénti kihallgatását. Megkérem a vádlottat, fáradjon a tanúk emelvényéhez.

Eleanor felállt, s határozott mozdulatokkal az emelvényhez libegett. Magas, hosszúlábú, arányos alakú nő volt. Letéve az esküt várakozóan felnézett a bíróra.

- Eleanor Whitmoore - lépett az emelvény elé Landau -, mint tanút szeretném kihallgatni. Megkérem, mondja el, hogyan történt az eset azon a bizonyos július hetedikén.

- Nem emlékszem pontosan, min veszünk össze Scott-tal. Akkoriban gyakran veszekedtünk, Scott furcsán viselkedett. Úgy vettem észre, gondban van, s nem akarja velem megbeszélni a problémáit. Észrevehetően tartott valamitől vagy valakitől... Azon az estén megvert, ezért otthagytam őt, elkocsikáztam otthonról.

- Hová autózott?

- Úgy gondolom, ez nem tartozik az üggyhöz.

- Hátha van jelentősége a védelem szempontjából...

- Jogomban áll magánügyeimről nem beszélni!

- Kérem... Mi történt másnap reggel, miután visszatért az otthonába?

- A kisteherautóval leparkoltam a kocsifelhajtón, s bementem a lakásba.

- Kulcsra volt zárva az ajtó?

- Nem volt.

- Folytassa!

- Megéreztem, hogy valami nincs rendjén. A konyhába menet megláttam Scottot... Csupa vér volt a padló... Nem tudom, mennyi ideig tartott, míg magamhoz tértem. Később jutott eszembe, hogy fel kell hívnom a rendőrséget.

- Mivel magyarázza, hogy a tettes, ki azért lopakodott be a házukba, hogy megölje a férjét, nem hozott magával semmilyen fegyvert, hanem a kenyérszelő kést használta?

- Azt a tettetéstől kérdezze meg, Mr. Landau...

A teremben fojtott derűtség támadt.

- Hol tartja a kenyérszelő kést?

- A konyhában.

- Pontosabban?

- A konyhaasztalon. Nem a fiókban, ha erre gondolt.

- A férje, ahogy azt az egyik szemtanú állította, negyed hét körül kint járt, s benézett a garázsba. A halála előtt a konyhában tartózkodott, valószínűleg reggelizett, az asztalon található maradékok erre utaltak, előfordulhat tehát, hogy ott lepte meg őt a tettes. Dulakodásnak semmi jelét nem találták, ami azt jelenti, a tettesnek ismerősnek kellett lennie. A férje nyitva hagyta a bejárati ajtót, a tettes behatolt a lakásba, a konyhában észrevette a férjét, odament hozzá, talán beszélgettek is, azután felkapta a konyhaasztalon heverő kenyérszelő kést, s leszúrta őt. Így történhetett?

- Lehetséges...

- Egyelőre köszönöm, Mrs. Whitmoore.

Dawson a vád képviselőinek asztala felé nézett. - Óhajtja a tanút kihallgatni, ügyész úr?

- Igen, bíró úr.

- Öné a tanú!

Fromby az emelvény irányába haladva kezdte mondanivalóját: - Ha jók az értesüléseim, ön sokszor hordta haza a férjét...

- Igen... Egy időben gyakran előfordult.

- A férje körülbelül hat láb magas, megtermett alkatú volt. Mindig egyedül cipelte őt haza Lenny Bárájából, ha leitta magát?

- Ha nem akadt segítségem, kénytelen voltam egymagam megtenni. Olykor Bill Finegan segített.

- Következésképpen önnek kiváló a fizikai ereje. Nemdebar?

- Hogy jön ez ide?

- A férjét egyetlen késszúrással ölték meg. Aki tette, az nem lehet például egy gyöngé nő. Annak idején ön megsebesítette Sam O'Connort...

- Erről nem vagyok hajlandó beszélni. Az ügyet lezárták.

- A férje vállán is található volt egy késszúrástól eredő régebbi sebhely, állítólag ön okozta.

- Bizonyítsa be!

- Ugye nem éltek házasságot?

- Tiltakozom, bíró úr! - szólt közbe Landau. - Megkérem a vád képviselőjét, vonja vissza a kérdését!

- A tiltakozásnak helyt adok. Kérem az esküdtszék tisztelt tagjait, vegyék semmisnek a kérdést, s töröljék a jegyzőkönyvből. Folytathatja, ügyész úr!

- Elnézést, bíró úr. A vád úgy gondolja, hogy Eleanor Whitmoore lehet a tett elkövetője. Megvan a gyilkos fegyver, amelyen a vizsgálat során idegen ujjlenyomatokat nem találtak, valamennyi a Whitmoore-házaspártól származik. Nem valószínű, hogy rajtuk kívül a kést más valaki is a kezébe fogta volna. Nem utal semmilyen bizonyíték arra, hogy azon a reggelen esetleg egy idegen hatolt volna be a házba, mielőtt Eleanor Whitmoore hazaérkezett. Amennyiben pedig tényleg volt ott egy idegen és beszélgetett Scott Whitmoore-ral, aligha viselt kesztyűt. S mi oka lett volna hirtelen felindulásból gyilkolni? Nos, egyelőre befejeztem. Köszönöm, Mrs. Whitmoore!

- Tizenöt perc szünetet rendelek el! - mondta Dawson.

Greger furcsán érezte magát. Nem tudta, mi történik vele, ilyesmit már hosszú ideje nem tapasztalt önmagán. Egész idő alatt, míg a tárgyalás zajlott, le nem vette a szemét a vádlottról, sokszor nem is hallotta, mit beszélnek. Mikor Eleanor egy-egy ritka alkalommal felé nézett, Greger hátán végigfutkosott a hideg. Nem akarta elhinni, hogy megtörténhet vele még ilyesmi. Váratlanul érte a dolog: Eleanor emlékeztette őt valakire.

III.

Az esküdtszék tagjai a mintegy négy óra hosszát tartó tárgyalás után visszavonultak tanácskozni. Slocombe megérdeklődte, kinek hozhat enni- vagy innivalót. A tanácskozás elhúzódhat, az esküdtek némelyike ilyenkor rengeteg kávét vagy hamburgert fogyaszt. Henderson Oates a közeli kínai kifőzdéből hozatott magának egy dupla adag ottani specialitást, mert nem szerette a hamburgert, s engedélyezett magának egy üveg sört.

- Hölgyeim és uraim! - szólította meg a társait Kellerman, az esküdtszék elnöke. - Fontos döntéshozatal előtt állunk, ezért engedjék meg, hogy konstruktív munkára kérjem mindannyiukat. - Jelentőségteljesen tekintett Mrs. Trumplepie felé. - Lehetőleg kerüljük a fölösleges szócséplést. Amint az a tárgyalás folyamán kiderült, a vád képviselője meg van győződve arról, hogy előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság történt. A védelem úgy véli, nem Eleanor Whitmoore a tettes, kívülálló az elkövető. Mivel azonban ezt a rendőrség nem bizonyította, egyelőre állítás marad. A tettek nincsenek tanúi, tehát a vád feltételezése megalapozott. Rajtunk múlik a döntés: bűnös-e Eleanor Whitmoore, vagy nem bűnös. Kérem, bíraskodjunk!

Mrs. Trumplepie: - Ha ez olyan egyszerű volna... A védőügyvéd... hogy is hívják őt... eléggé felkészületlennek mutatkozott ebben az ügyben, megesküdnek rá, hogy először hallott Eleanor régebbi eseteiről. Mr. Fromby ismét villogtatta kiváló képességeit...

Callahan: - Nem Frombyról van szó, asszonyom!

Kowalsky: - Nekem az a véleményem, hogy több tényre van szükségünk. Amit felsorakoztattak, az kevés.

Kellerman: - Érje be ennyivel, Kowalsky, többet a nyomozók sem tudnak szolgáltatni. Hallhatta Lowato seriff tanúvallomását. Olvassa el még egyszer a rendőrségi jelentést, szerepel az anyagban. Térjünk végre rá a lényegre, az idő halad. A bíró még ma délután ítéletet akar hirdetni. Egyébként elárulom, felmentésről jogilag szó sem lehet...

Mrs. Trumplepie: - Nahát! Ez hallatlan! És ha az a szegény nő tényleg ártatlan?

Fleming: - A tények ellene szólnak. A kihallgatás során nem mondta el, miért veszekedtek, azt sem volt hajlandó megmondani, hova autókázott el az éjszaka kellős közepén. Viszont azt vallotta, nem ő szúrta le a férjét, ilyesmire képtelen lenne. De ezt csupán ő állítja. A nyomozók egyértelműen úgy vélik, kizárható a kívülálló tettes elmélete. Az a nő tehette, senki más!

Henderson Oates: - Fromby beigazolta, hogy régebben már megsebesítette a barátját és hogy Scott Whitmoore vállán is talán tőle származó kézzúrás nyoma látható! A tények azt sugallják, hogy Eleanor korántsem ártatlan leánya... Szerintem bűnös! Méghozzá visszaeső bűnös!

Mrs. Trumplepie: - Ezek kemény szavak, kedveském, nem gondolja?

Henderson Oates: - Nem vagyok a kedveskéje...

Kellerman: - Amennyiben úgy döntünk, hogy Eleanor bűnös, húsz év fegyházat vagy villamosszéket kaphat.

Frankie Dexter: - Egyértelmű közvetlen bizonyítékot Fromby sem mutatott fel. Hiba lenne elhamarkodottan ítélnünk. Az a véleményem, hogy ismeretlen tettes az elkövető. Eleanor ártatlan!

Jones: - Igen, Eleanor ártatlan is lehet!

Henderson Oates: - Nem lehet ártatlan, ha ő követte el a gyilkosságot, efelől semmi kétségem sincs! Mondhat bárki bármit, Eleanor büntetést érdemel. Egyszer már felmentették egy hasonló cselekedet elkövetésének felelőssége alól, most semmiképp nem maradhat büntetlenül. Ez esetben a szurkálás gyilkossággá fajult... Ha Scott Whitmoore nem halt volna meg, nemigen ragaszkodnék Eleanor szigorú megbüntetéséhez. Mi van akkor, tisztelt esküdszék, ha Eleanor a felmentést követően talál magának egy másik férfit, s őt is majd megszúrja? Ilyen lehetőséget nem kínálhatunk egy visszaesőnek! Mert, kérem tisztelettel... akárhogy is néz rám, Mrs. Trumplepie, Eleanor visszaeső bűnös! Ez fait accompli.

Jones: - Jól mondja, Mr. Oates! Bűnös!

Frankie Dexter: - Jones, maga néha olyan, akár egy papagáj...

Mrs. Trumplepie: - Én ragaszkodom ahhoz, hogy Eleanort felmentsük!

Callahan: - Egy bűnözőt az esküdszék nem menthet fel, asszonyom, ezt jegyezze meg!

Patsy Kendall: - Maguk férfiak mindent fekete-fehérben látnak.

Kellerman: - Meg kell állapítanom, hogy két nézet kezd kialakulni. Javaslom, hogy az ügy előrevitelének érdekében tartsunk szavazást!

A szavazás során Eleanort ugyanannyian tartották bűnösnek, mint amennyien ártatlannak. Hickock, Keach és Kowalsky egyelőre nem döntött, ezért mindhárman tartózkodtak.

- Greger, maga nem szavazott - jegyezte meg Kellerman.

- Alaposan meg kell fontolnom a döntésemet, Mr. Kellerman - mondta Greger. - Csak úgy egyszerűen nem küldhetünk senkit a fegyházba vagy a villamosszékbe. Az emberi élet felbecsülhetetlen értékű.

- Óh, Mr. Greger - örvendezett Mrs. Trumplepie -, maga nagyon jólelkű ember... Eddig ezt nem tapasztaltam!

- Ezek mind nemes gondolatok, Greger - bólintott Kellerman -, de fejtse ki konkrétan a véleményét.

Greger helyezkedett a széken, izgett-mozgott, míg meg nem találta a megfelelő kényelmes pózt. - Nekem az a véleményem, Mr. Kellerman, hogy az az ember, aki bünt követett el, bűnhődjék a tetteért. Arra az elhatározásra jutottam, hogy a mostani esetben a vádlottnak bűnhődnie kell. A fegyházbüntetés nem megfelelő büntetés. Azt akarom, hogy Eleanor Whitmoore villamosszékbe kerüljön! A büntetőtörvénykönyv szerint kiszabható rá a leg súlyosabb ítélet.

A helyiségben döbbenetes csend támadt, minden szem Gregerre szegeződött. Hitetlenkedve bámulták azt a férfit, akin eddig szinte valamennyien átnéztek.

- Ned, maga megbolondult - mondta Frankie Dexter. - Nem tudja, mit beszél!

- Egyáltalán nem bolondultam meg, Frankie! Láttam a nőt, s jól tudom, mit csinálok. Alaposan átgondoltam mindent.

- Csalódnom kell magában, Greger! - jelentette ki felháborodottan Mrs. Trumplepie. - Maga egy lelketlen gazember!

- Félkezz magát, asszonyom - csitította Callahan.

- Mrs. Trumplepie - folytatta Greger -, én könnyíteni szeretnék Eleanor Whitmoore sorsán...

- Könnyíteni?! Ez nevetséges! Azzal, hogy a halálba küldi?!

- Így is lehet fogalmazni.

- Nahát! Én mindaddig azt hittem, hogy maga egy normális ember!

- Őszintén sajnálom, Mrs. Trumplepie, de egyáltalán nem érdekel, hogy mit hisz.

- Ez felháborító! Kellerman! Meddig kell ezt túrnöm?!

- Ha mindenki olyan határozott lenne, mint Mr. Greger, már túllennénk az egészen... Na, kezdjük előlről!

Hosszantartó vita után sikerült többségi döntésre jutniuk. Henderson Oates módosított az álláspontján, s ugyanúgy szavazott, mint Greger. Hickock csatlakozott hozzájuk, végül Keach és Kowalsky is hasonló meggyőződésre jutott. Kellerman átment Dawson bíró irodájába, hogy közölje vele az esküdszék döntését.

- Ha Eleanort a bíró halálra ítéli - mondta Patsy Kendall -, akkor ez legfőképpen a maga lelkén fog száradni, Greger! Ezt soha ne feledje!

Greger nem szólt semmit, inkább hallgatott.

IV.

- Vádlott, álljon fel. Megkérem az esküdszék elnökét is, álljon fel. Tisztelt esküdszék, meghozta a döntését?

- Igen, bíró úr - válaszolt Kellerman.

- Bűnösnek vagy ártatlannak találják Eleanor Whitmoore-t az ellene felhozott vádban?

- Bűnösnek, bíró úr.

- Köszönöm. - Dawson megvárta, míg Kellerman leül. - Vádlott, kíván valamit mondani, mielőtt a bíróság kihirdeti az ítéletet?

Eleanor meglepődött, amikor Kellerman kimondta a döntést. A csalódottságon és az ürességen kívül semmi mást nem érzett, gondolatai kifogytak. Bízott abban, hogy az esküdszék nem ezt az ítéletet hozza. Tagjai között ott volt az egyik iskolatársnője, Patsy Kendall is... Gyűlölte azokat az embereket, akik most őt nézték.

- Nincs mit mondanom az elhangzottakkal kapcsolatban, tisztelt bíróság - jelentette ki. - Mit mondjon egy olyan ember, akit már úgys bűnösnek találtak? Hozza meg az ítéletet, tudom, mi vár rám!

Dawson kalapácsával az asztalra csapott. - Álljanak föl! A bíróság ítéletet hirdet!

A teremben tartózkodók felálltak, s valamennyien elcsendesedtek. Dawson először végignézett a padsorokon, majd a vád és a védelem képviselőinek az asztalán futtatta végig a tekintetét, s ezután szólalt meg. - A bíróság meghozta az ítéletet a Whitmoore-ügyben. - Rövid szünetet tartott. - Az itt megjelent vádlott szándékos emberölés elkövetésében bűnösnek találtatott. Eleanor Whitmoore, villamosszék általi halálra ítélem. Isten irgalmazzon a lelkének!

Negyvenkét nappal a kivégzés előtt

V.

Ned Greger az 1949-es típusú Chevroletjével, amelyet annak idején használt állapotban jutányos áron vásárolt egy autókereskedőnél, a Candelaria Roadról ráfordult az Albuquerque-t észak-déli irányban átszelő 25-ös államközi útra. Gyakorta ellátogatott a közeli Isleta Indián Rezervációba, otthonosan mozgott New Mexicónak ezen a területén. Az autórádióból halk rock and roll szólt, Greger vezetés közben tenyerével ütötte a ritmust a kormányon. A Rio Grandét átívelő híd előtt letért a 25-ösről, maga mögé hagyta Bosque Farmsot, s ráhajtott arra kavicsútra, mely Shining Boots roncsautó-telepére vezetett. A bejáratnál hatalmas reklámtábla hívta fel magára a figyelmet.

Greger a navaho indiánt régtől ismerte, amolyan barátság szövődött kettőjük között. Shining Boots a roncsok felvásárlásán kívül teherfuvarozással és munkagépek kölcsönzésével is foglalkozott, érdekszférája három megye határáig terjedt ki. Greger alkalomadtán besegített az üzletbe, vagy közvetített egy-egy munka felvállalásánál.

Shining Boots az irodának használt, sárgára festett lakókocsija előtt ülve észrevette a gépjármű okozta porfelhőt. Nem akadt semmi dolga, bagót rágott, ezért olykor nagyokat köpött.

Greger lefékezett a kavicsúton, kikapcsolta a motort, aztán mikor a por leszállt, kikelt a kocsijából. Becsapta az ajtót, s kinyújtózkodott. Reggel óta vezetett, ezen a napon több mint négyszáz mérföldet tett meg. Denverben, Colorado államban járt, személyes ügyeit intézte.

Shining Boots meg se mozdult, rága tovább a bagót. Greger odaballagott hozzá, s pár lépésre tőle, köpőtávolságon kívül, megállt vele szemben.

- Ya te'eh - köszönt navaho nyelven. - Mescalero Jackkel szeretnék beszélni, gondolom, te tudod, hol tartózkodik.

Shining Boots feltekintett rá.

- Ya te. Üzletről van szó?

- Jack tavaly meg akarta venni azt a házat, amelyben lakom. Ha mégis Albuquerque-ben óhajt letelepedni, mondd meg neki, hogy az a ház már eladó. Jöjjön el személyesen, megegyezhetünk. Egy héten belül beköltözhethet, elbúcsúzhat a Nagy Rezervációtól.⁸

- Jó, majd felhívom telefonon, megmondom neki. Tegnapelőtt Shiprockba utazott rokonlátogatásra, a To'ahedlinii nemzetség tagjaihoz... Hoztál whiskyt?

Greger a zakója belső zsebéből előhúzta az üveget, s átnyújtotta az indiánnak.

- Rendes fehér ember vagy te, Ned - mondta Shining Boots. - Nyíljanak virágok a lépteid nyomán! Tudnék a számodra egy indián squaw-t, nem navaho, hopi... Mít szólsz hozzá?

- Mennyi időre?

- Két-három hétig bizonyára kibírná veled, csak azután szökne meg. De ezalatt csinálhatsz neki gyereket. Nos?

- Köszönöm, inkább nem. Más terveim vannak.

⁸ Navaho Indián Rezerváció.

- Bolond vagy te, Ned, ha kihagysz egy ilyen lehetőséget. A squaw még alig ötven éves, pont neked való... Lehet, hogy mosna is rád! Ám ha nem kell, hát nem erőltetlek. - Nagyot köpött a földre. - Igaz, amit beszélnek Albuquerque-ben, hogy a Részezes Scottnak a nőjét halálra ítélték?

- Igaz. Még a siralomházban van, hamarosan kivégzik.

- Egyszer találkoztam vele Lenny Bárjában... Kár érte, szemrevaló nő. Szívesen kiszabadítanám a börtönből. - A messzeségbe merengett Greger válla fölött, a távoli hegyeket nézte. - Viszel Napsugár Heshke sírjára virágot?

Greger bólintott. Beült a kocsijába, s az indiántemető felé vette az irányt. A Chevrolet az egyenetlen úton nehezen bírta a meredek és kanyargós emelkedőket, néha-néha megrándult, rakoncátlanokodott egy kicsit. Greger időnként a lábával pumpálta a gázpedált, hogy felpörögjön a motor. A kocsit is ki kellene cserélnie, gondolta, elég rossz állapotban van már. Megérdemelne egy újat. A Chevrolet helyébe egy lehajtható tetős Cadillacet szeretett volna...

Nemsokára a sziklák mögül előbukkant a tisztás. Az út itt véget ért, körös-körül magas sziklafalak meredtek az égnek. Ez volt az indiántemető. Greger csomót érzett a torkában. Az évek múltával már kevésbé érzékenyült el, a szíve megkeményedett.

Megállt az egyik sírnál, s rátette a virágot. Ezt, eltérően a többitől, fejfával jelölték meg. A keresztény sírban Napsugár Heshke, a navaho lány aludta örök álmát.

Greger elidőzött a sírnál. Eltávolította a gázt és igazított a keresztfán. Emlékezetében lepergette mindazt, amit öt évvel ezelőtt közösen átéltek. A megismerkedés pillanatait, pár hónapig tartó szerelmüket... és a tragédiát. A lányt Bosque Farms területén fényes nappal ismeretlen tettesek megerőszakolták. Másnap Greger karjaiban halt meg. A rendőrség a nyomozás során nem erőltette meg magát, a tettesek nem kerültek elő. Szemtanúk állításai szerint fehér emberek voltak. Shining Bootsszal, Jimmy Azteckal és még három navahóval hónapokig kutattak az elkövetők után, fáradozásuk azonban eredménytelen maradt. Greger akkor változott meg.

Most úgy határozott, hogy véglegesen lezárja a múltját, többé már nem jön el ide.

A kivégzés napja

VI.

Amikor az őr kinyitotta a zárka acélajtáját, Eleanor a fémes zajra megrezzent. A priccsen ült, a padlót nézte, s valamiféle megfoghatatlan szomorúság áradt belőle. Rövidre nyírt haja fiús külsőt kölcsönzött neki, az arca sápadtnak látszott, némileg fogyott egy keveset. Amióta kimondták felette az ítéletet, alig tudta megkülönböztetni a napszakokat. Az ideje nagyrészt általában olvasással és rajzolással töltötte, őrzői engedékenyek voltak vele szemben, teljesítették kívánságait. A siralomházban levőkre eltérő szabályok vonatkoztak. Negyedik hónapja tartózkodott itt azzal a tudattal, hogy ha az ügyvédje ügyes, akár évekig is várhat az ítéletvégrehajtásra.

A zárkán nem volt ablak, csak egy fedett szellőzőnyílás, a napfény nem hatolhatott be. A mennyezeten lámpa égett, de ez inkább az állandó sötétséget juttatta Eleanor eszébe. Eddig egyetlen látogatója volt: Landau ügyvéd, ki néhány nappal ezelőtt közölte vele, hogy a kegyelmi kérvényét elutasították legfelsőbb szinten is, már nincs mit tennie. Eleanor sejtette, hogy az ügyvéd szabadulni akar tőle. Látogatása óta keveset aludt, felhagyott az olvasással és a rajzolással, jószerével órákon át a falat bámulta.

Úgy vélte, elérkezett az idő, mennie kell. Testén enyhe remegés futott végig, torka összeszorult. Felállt, miközben más irányba tekintett, nem a jövővény felé. Egyelőre nem fogta fel kellőképpen a vég közelségét. Milyen rideg szó a *kivégzés*, gondolta.

Bishop, ki egyebek mellett a börtönlelkészi feladatokat is ellátta, belépett a zárkába, s intett az őrnök, csukja be az ajtót. Eleanor lassan fordult felé, mintha nem is sejtene, mit akar, mi a célja a látogatásának. Pedig tisztában volt vele, hisz rendkívül bőséges vacsorát kapott, s az őrk megkérdezte, van-e valamilyen kívánsága...

- Én még soha nem jártam templomban - mondta Eleanor -, talán egyszer, nagyon régen, már nem emlékszem... Fölöslegesen fáradt ide. Mennyi időm van még hátra?

Bishop nem lepődött meg ezen a magatartáson. Leült Eleanor mellé, s megfogta a kezét.

- Téged is, ki hajdan elidegenültél cselekedeteidben gyönyörködő értelmű miatt, most megbékéltetett. Mert ki az egész törvényt megtartja, de vét egy ellen is, az egésznek megrontásában bűnös. Mindannyian sokféleképpen vétkezünk, de ki időben megbánja bűneit, feloldozást nyerhet. Fogadd meg az Úr szavát...

Éjszaka fél tizenegykor kopogtattak az ajtón. Bishop felállt, s nagyot sóhajtott: - Eljött a megbékélés ideje. Készülj fel, gyermekem.

A kivégzés órája

VII.

L. J. Gingrich szerette a dolgát percre pontosan végezni. Már tizenhét éve állt az igazságszolgáltatás alkalmazásában, természetesen másodállásban és titokban. Egyébiránt villanszerelő volt a szakmája. Néhányan azonban tudták róla, hogy hivatásos ítéletvégrehajtó. Az eltelt évek alatt, két alkalom kivételével, pontban éjszaka tizenegy órakor fordította el a kapcsolót, se később, se hamarabb. Munkája előtt rendszerint a rádió tízórai időjelzésekkel állította be másodpercnyi pontossággal svájci gyártmányú stopperóráját, s az előírásoknak megfelelően hajtotta végre az ítéletet. Pontosságára fölöttébb büszke volt, s ez a tulajdonság civil foglalkozására is vonatkozott.

A visszhangos folyosón lassú lépések zaja hallatszott ezen az éjszakán. Eleanor az örök kíséretében haladt a kivégzőhelyiség felé, bilincsbe verve és kopaszra borotvált fejjel. Bishop mögöttük lépkedett, halkán idézte a 23. zsoltárt. A kis csoportot maga a börtönigazgató vezette fel, személyesen kívánt részt venni a kivégzésen, nem bízta a helyettesére a ceremóniát.

A tanúk már elfoglalták a helyüket, s a folyosó irányába meredtek. A megyei bíróságról és a Chronicle-től is eljöttek, hogy végignézzék a kivégzést. Amikor Eleanor belépett a félhomályban úszó nagyhelyiségbe és az emelvényen megpillantotta az üresen tátongó villamosszéket, megcsuklott a térde, s arcát eltorzította a rettegés. Az egyik őrk elkapta, nehogy összeessen. Jéghidegnek érezte Eleanor testét, noha jól láthatóan izzadt.

A börtönigazgató kihirdette az ítéletet, s megkérdezte az elítéltektől, kíván-e valamit mondani a halála előtt.

Minekutána Eleanor nem reagált a kérdésre, beültették őt a durván megmunkált, keményfából faragott, magastámlájú karosszékbe - ezt nevezték villamosszéknek. Valamennyi helyen szorosan leszíjazták: a derekán, a csuklóján, a bokáján és a homlokán. Szájába vászondarabot gyömöszöltek. A technikus elhelyezte az elektródokat a testén, s a kábeleket a gépre kap-

csolta, végül a bőrlebenyes fémsisakot helyezte a fejére. Eleanornak másodpercei voltak hátra az életéből...

A villamosszék mögötti fülkében L. J. Gingrich az órájára pillantott. Csuklyát és bokáig érő köpenyt viselt, hogy ne legyen felismerhető. Pontban tizenegykor elfordította a kapcsolót.

Az elítéltnak két percen belül meg kell hálnia: először kétezer voltos rövid áramütés éri, majd ötvenhét másodpercig ötszáz volt erősségű áram kering a testében; ezután megismétlődik a folyamat: újabb kétezer volt és újabb ötszáz volt következik, s befejezésül még egy kétezer voltos áramütést kap.

Ám közvetlenül tizenegy óra előtt áramkimaradás történt. Tizenegy órakor elsötétedett minden. Midőn L. J. Gingrich elfordította a kapcsolót, a szerkezet már nem lépett működésbe. A kivégzést ennek ellenére az előírások figyelembe vételével hivatalosan megtörténtnek nyilvánították: a törvény rendelkezései szerint nem tehettek mást. Az áramkimaradás tizenöt percig tartott. A börtönigazgató sajnálkozását fejezte ki a kissé csalódott tanúk előtt, mondván, először fordult elő ilyesmi.

L. J. Gingrich még az éjszaka folyamán tökrészegre itta le magát, s összetörte az egyik vendéglő fényreklámját.

Mielőtt Eleanort szabadon engedték, orvosi kivizsgálás és kórházi megfigyelés alá vetették, nem történt-e valamiféle agykárosodása.

Tizenhat hónappal a kivégzés után

VIII.

A motel tulajdonosa a recepció ajtajának nyitódására előbújt a pult mögötti fülkéből, ahol a reggelijét fogyasztotta. Alacsony, hájas ember volt, hatalmas tokákkal az álla alatt. Az újonnan érkező pár hölgy tagján azonnali megakadt a szeme. Mindig alaposan megbámulta a vöröshajú, hosszúlábú, rendkívül csinos nőket. Most se cselekedett másként: tetőtől talpig végigmérte Eleanort.

- Isten hozta magukat! - üdvözölte őket széles mosollyal. - Miben állhatok a rendelkezésükre?
- Szobát szeretnénk két hétre.
- Szabadna tudnom a nevüket?
- Mr. és Mrs. Greger.

A tulajdonos beírta a vendégekönyvbe a házaspár nevét. Nem szerette, ha az érkezők saját maguk írják be, sokszor olvashatatlan némelyek írása.

- A 9-es szoba szabad - nézett fel. - Kétágyas, légkondicionált, fürdőszobás. Nászutasoknak fenntartott... Tessék, itt a kulcs. - Mosoly jelent meg az arcán. - Érezzék jól magukat a Blue Moonlight Motelben!

Eleanor belekarolt Gregerbe, s kísérteltak a recepcióról. A motel szobái egy keskeny teraszról nyíltak, melynek közelében élősvény húzódott hosszanti irányban; ez választotta el az épületet a parkolótól. A környék csendjét nem szegte meg semmi más, csak az autópálya idehallatszók halk zümmögése. Megkeresték a 9-es szobát, a zár nehezen nyílt, de elsőre sikerült kinyitni.

A szobában Eleanor lehuppant az ágyra, lerúgta a cipőjét, karjára támaszkodva hátradőlt. - Elég nyugodt helynek néz ki - mondta. - Alig van autó. Nem ilyenre számítottam. Neked hogy tetszik?

Greger körülnézett; miközben kinyitogatta a szekrényeket és bekukkantott a fürdőszobába, válaszolt: - Azt hiszem, megfelel... A tengerpart közel van, nincs nagy forgalom... Behozom a csomagokat.

Eleanor jóleső érzéssel fellélegzett, kinyújtózott, s megmozgatta a lábujjait. Szemügyre vette a helyiséget. A falon tájképeket ábrázoló olajfestmények függtek, az egyiken maga a Blue Moonlight Motel tekintett vissza. Az ablak redőnyét félig lehúzza hagyták, ezáltal bent félhomály honolt. A mennyezeti ventilátor krómozott felülete már nem fénylett úgy, mint újkorában, s a padlószőnyeg is megkopott az asztal és az ágy közötti részen. Semmi nem látszott piszkosnak: tisztaság és rend volt.

Eleanor hosszú idő után újra boldognak mondhatta magát, az élete rendeződött. Rájött arra, mozgalmas életet kell élnie ahhoz, hogy elfelejtse azokat a borzalmakat, amelyeket átélt. Megváltozott a helyzete, s remélte, ennél rosszabb már nem lesz. Greger személyében talán rátalált a számára ideális férfire. Egy éve ismerték egymást, s ezalatt az idő alatt sikerült kiismernie Gregert. Egy napon aztán rádöbbsen, hogy szerelmes belé...

Greger behozta a bőröndöket, s lerakosgatta az ágy mellé.

- Ned - szólta Eleanor -, hagyd azokat a kacatokat! Ráérünk kicsomagolni. Feküdj ide mellém!

- Jó volna előbb lezuhanyozni, hosszú volt az út...

- Csókolj meg! Most!

Greger Eleanor mellé ült, gyöngéden átfogta, s mélyen belenézett a szemébe.

- No mi lesz, Ned? - Eleanor megragadta Greger nyakát, s erőszakkal magához húzta őt. - Meddig várjak még?

- Szeretem, ha akaratos vagy, ilyenkor sokkalta vonzóbbnak tűnsz!

- Siess, Ned, megőrülök érted! - Eleanor szinte tépte férje ruháját, s igyekezett a magáétól is megszabadulni. Greger szorgalmasan besegített, versengve vetkőztették egymást. Mikor már csak egy-egy ruhadarab maradt rajtuk, elnevelték magukat. Eleanor odasimult Gregerhez. - Szoríts erősen, kívánlak!

Délig szeretkeztek, majd lezuhanyoztak és átöltöztek. Mindketten sortot és könnyű vászon-inget viseltek, úgy néztek ki, akár az egyetemisták. Egy közeli vendéglőben fogyasztották el az ebédjüket, halat rendeltek, az adag felét azonban a tányérjukon hagyták. A hőségre való tekintettel alig ettek belőle. Visszafelé menet az egyetlen vegyesboltban gyümölcsöt vásároltak, azt ették inkább.

Délután kicsomagoltak, s otthonosan berendezkedtek a motelszobában. Greger bekapcsolta a rádiót, a californiai adók egyikének zenei műsorát hallgatták.

- Kifogtuk a szezonvéget - jegyezte meg Eleanor, miután befejezte a körömlakkozást. Az egyrészes fürdőruhában, amelyet a tükör előtt öltött magára, remekül mutatott, Greger nem győzte csodálni az alakját. Eleanor körbejárta a helyiséget, úgy tett, mintha divatbemutatót tartana. - Hogy tetszem?

- Gyönyörű vagy, drágám, elkápráztatsz!

Összebújva, boldogan ballagtak le a tengerpartra. Azon a részen, ahova mentek, egy idősebb páron kívül senki más nem tartózkodott; a fürdőzők jóval arrébb csoportosultak. Lehetek legalább húszan, valamiféle labdajátékkal töltötték az időt, a gyerekek pedig színes papírsárkányokat eregettek. Eleanornak és Gregernek megfelelt a kihalt terület, nem óhajtottak maguk köré hangoskodókat.

Az egész part, ahogy azt az útmenti reklámtáblák nagybetűs szövege hirdette, minden igény kielégített. S ez - számukra - igaznak bizonyult. Három nap alatt kellemesen lebarnultak, élvezték a magányos együttlétet, s Eleanor még kíváncsibbá vált Greger szemében. Az első héten a nap egyik felét szeretkezéssel töltötték, a másikat strandolással. Greger meglepődött azon, milyen remekül úszik a felesége. Ennek ellenére mindig együtt futottak be a vízbe, sohasem távolodtak el egymástól. Néha éjszaka is kimentek a partra, nagyokat sétáltak a süppedő homokban, elnézték a csillagos eget, hosszasan beszélgettek, tervezgették a jövőjüket, s egyszer meztelenül megmártóztak a tengerben. Egy hét elmúltával a vendéglősök és az üzletesek már jó ismerősként köszöntötték őket. Greger sejtette, hogy Eleanor miatt ilyen udvariasak.

A következő hét elején lehült a levegő és eleredt az eső. Dörgött, villámlott, a part teljesen kihalt, a nyaralók az ablaküvegek mögül nézték a ködfátyolba burkolódzó, terebélyesen hullámozó tengert, vagy beültek egy italra a vendéglőbe, ahol biliárdozhattak is, ha kedvük tartotta.

- Menjünk moziba - javasolta az egyik délután Eleanor. - Valahol láttam Robert Taylort egy plakáton.

Háromnegyed óra kocsikázás után rátaláltak egy eldugott mozira Santa Monicában, Robert Taylor régebbi filmjét vetítették. Megnézték, aztán elmentek egy kínai vendéglőbe vacsorázni. Jóval éjjel után vergődtek haza a motelszobájukba, ahol még felbontottak egy üveg vörösbor.

A következő napon, ebédidő előtt, szemerkélő esőben kísértáltak a mólóhoz, mely negyed mérföldre húzódott a strandtól. A betonépítmény mélyen benyúlt a tengerbe, a végéről már el lehetett látni az öbölben megbúvó jachtkikötőre. Nekidőltek a korlátnak, s számolták a jachtok égnei meredő, csupasz árbocrúdjaikat.

- Ned, szeretnék egy jachtot.

- Azok ott az öbölben mind a gazdag üzletemberek jachtjai. Az az elkerített rész Stanley Harlow magánkikötője.

- Ki az a Stanley Harlow? Sose hallottam a nevét.

- Sikeres rajzfilmgyártó. Egyébként egykori osztálytársam, négy évig egy padban ültünk.

Eleanor szembefordult Gregerrel, s két kezébe fogta az arcát. - Ned, megkéred őt, hogy kölcsönözze az egyik jachtját? Hátha lesz olyan nagylelkű hozzád, az egykori osztálytárshoz...

- Sejtelmem sincs, mit szólna, ha felhívnám telefonon vagy ha beállítanánk a házába, s megkérném... évekig nem találkoztunk. Ő idegen környezetben mozog, lehet, hogy már meg sem ismerne, esetleg be se engednének minket hozzá!

- Ugyan, Ned! Attól, hogy valaki jómenő, még nem több bárki másnál. Kérd meg őt, Ned! Kérd meg a kedvemért! Telefonálj neki! Legalább egy délutánra hajózzunk ki... olyan izgalmas lenne! Ugye megteszed?

Másnap megint felmelegedett az idő és a tenger lecsendesedett. Eleanor őszintén meglepődött, midőn Greger bejelentette, hogy jachtkirándulásra indulnak. Greger megtudakolta, hol lehet kisebbfajta jachtokat kölcsönözni, s azonnyomban odatelefonált.

Néhány doboz sört és hamburgert vittek magukkal, s a vegyesboltban beszereztek egy-egy szalmakalapot, nehogy napszúrást kapjanak. Eleanor élvezte a nyílt tenger enyhén sós szagát, az arcát nekivetette a fel-feltámadó szélnek, s belógatta a lábát a vízbe. Néha Greger átengedte neki a kormányozást, s nő létére szerfölkött élvezte a tengerész szerepét. Egyetlen apróságot sajnáltak: hogy csak rövid ideig szeretkezhettek a kajütben...

A motelben eltöltött utolsó éjszakán Eleanor szomorúnak látszott. Már összecsomagoltak, a tulajdonossal rendezték a számlát, készen álltak a reggeli távozásra.

- Szívesen maradnék itt, Ned, remekül érzem magamat, California csodás!

- Alig láttunk belőle valamit...

- Nekem ez is elég... A jachtkirándulás volt a legpompásabb, azzal kifejezetten megleptél. Szeretlek. - A helyiségben a mennyezeti ventilátor csendes berregésén kívül semmi egyéb nem hallatszott. Eleanor odafészkelődött a férjéhez. - Hamar eltelt a két hét, nagyon hamar, fel sem tűnt, olyan gyorsan követték az események egymást... Igazán gyönyörű és felejthetetlen napjaink voltak... Túl régen részesültem ekkora mennyiségű élményben... valamikor cserkészéveimben lehettem ilyen felszabadult!

- Legközelebb elmehetünk Floridába, ha te is úgy akarod. Lakik ott egy régi barátom... gyermekkorunkban ismerkedtünk meg, érdekes történet, elmondom...

Greger addig mesélt, amíg Eleanor álomba nem szenderült. Pihenésre volt szükségük.

Kialudtak magukat, s korán reggel nekivágtak a hosszadalmas útnak. Felváltva vezettek. Greger új Cadillacje, egy lehajtható tetős, falta a mérföldeket, maga mögé utasítva több járművet.

San Bernardinónál tértek rá a 15-ös államközi útra, áthaladtak a Mojave sivatagon, s Las Vegasig meg se álltak. Délután Nevadát és Arizonát elhagyva Utah területén autóztak tovább Cedar Cityig. Másnap hajnalban folytatták útjukat a 15-ösön. Cove Fortnál ráhajtottak a 70-esre, amelyen eljutottak Colorado államba. Itt új otthon várt rájuk, távol Albuquerque-től, egy másik városban.*

Harmincegy hónappal a kivégzés után

IX.

Patsy Kendall az áruház lépcsőjéről pillantotta meg Eleanort. - Hahó, Eleanor! - integetett felé, s utat törve magának az emberek forgatagában, lefutott a lépcsőn.

Eleanor a hang irányába fordult. Kezében bevásárlótáskát tartott, indult volna kifelé.

Patsy Kendall ott termett előtte. Sötét napszemüveget és mélyen kivágott blúzt viselt.

- Nahát! - lepődött meg Eleanor. - Patsy! Hogy kerülsz te ide? Micsoda véletlen!

Régi barátnőkhöz illően megölelték egymást, s mindketten örültek a váratlan találkozásnak. Egyszerre kezdtek el beszélni, aztán elnevették magukat.

- Üljünk be a Pelican's bárba, Patsy, itt van nem messze. Ünnepeljük meg a találkozást!

- Kitűnő ötlet! Úgy örülök, hogy ilyen remek színben látlak! Jó a hajad...

* A két utolsó bekezdés a kötetből valahogy kimaradt; jómagam szükségesnek tartom.

A bárban kiválasztottak egy ablak melletti bokszt. Kávét és tejszínes fagylaltot rendeltek, s alig várták, hogy beszélhessenek.

Patsy Kendall megérintette Eleanor kezét. - Semmit nem változtál, ahogy így elnézlek, ugyanolyan remek az alakod, mint amilyen volt. Mindig irigyeltelek érte! Boldognak is látszol... Itt laksz Denverben? Mesélj magadról, Eleanor! Mi történt veled?

- Megváltozott körülöttem a világ, Patsy. Teljesen új környezetben élek, új emberek között, s ez megnyugtató hatással van rám. Igyekszem elfelejteni a múltat, a múlt élek. S te? Hogy megy a sorod? Mit csinálsz itt?

- Képzeld... továbbképző tanfolyamon veszek részt! A munkahelyemről engem javasoltak, gyakorló titkárnő vagyok egy kereskedelmi cégnél, s ha elvégzem ezt a tanfolyamot, magasabb fizetési kategóriába lépek. Nem gondoltam arra, hogy pont itt, Colorádóban találkozzunk... Azt hittem, a szüleidnél vagy Renóban. Emlékszel még Brandon Lewisra, tudod, arra a magas, szőke, jóképű fiúra, aki állandóan veled akart táncolni a bálokon... Ő a főnököm! Ha Brandon nincs, soha nem lett volna belőlem titkárnő. Gürizhettem volna a bérelszámoló osztályon! Neki köszönhetem, hogy részt vehetek ezen a tanfolyamon. S te mit csinálsz?

- Most éppenséggel bevásároltam. Hétfőnként rendszeresen eljövök az áruházba, s azokat a nélkülözhetetlen dolgokat veszem meg, amelyeket másutt nem tudok beszerezni...

- Ahogy megfigyeltem, ma árkedvezményt adnak az egyes részlegeken. Én is vettem apróságokat...

Erről-arról beszélgettek még, észre sem vették, mennyire múlik az idő. Patsy Kendall az órájára nézett. - Te jó ég, mindjárt elkésem! Ne haragudj, Eleanor, mennem kell, rossz néven veszik, ha valaki elkésik a délutáni előadásról. Remélem, még találkozunk!

Patsy Kendall elkísérte Eleanort a parkolóig, segített neki vinni a bevásárlótáskát. Egy vadonatújnak látszó Ford kisteherautó mellett álltak meg. Eleanor kinyitotta a kabinajtót, s bepakolta a holmiját. - Ha valamikor erre jársz, keress fel, Greenwood Village-ben, a kertvárosban lakom az Algonquin Streeten...

Éppen búcsúzkodtak, amikor egy szakállas, overallos ember igyekezett bicegve feléjük.

- Mrs. Greger! - kiabálta. - Mrs. Greger! Várjon!

Patsy Kendall előbb az idegenre nézett, aztán Eleanorra. Hirtelen nem talált szavakat. A szakállas ekkorra odaért melléjük. Az overall olajszagot árasztott, valamilyen műhelyből érkezhetett.

- Mrs. Greger - kezdte lihegve -, milyen szerencse, hogy látom. Magukhoz készültem, de bedöglött a motorom. Tudtam, hogy ma itt megtalálom. Joe Bakersfield hozott ide a kocsiján... Adja oda ezt a csomagot Nednek, a két átalakított csavarkulcs van benne.

- Köszönöm, Coogan, átadom. Ned örülni fog neki.

- Ned Greger a férjed?! - kérdezte meglepődve Patsy Kendall, miután a szakállas elbicegett. A tekintete megmerevedett, a szája széle rángatódzott. - Az a Ned Greger, ki az esküdtszéknek volt a tagja? Hiszen ő juttatott téged a villamosszékbe! Ő szorgalmazta a halálbüntetést! Ő volt a te hóhérod!

Eleanor elsápadvá meredt Patsy Kendallra, s észrevehetően remegni kezdett a térde.

- Eleanor! Te ezt nem tudtad?!

X.

Greger, maga előtt tolva a fűnyírógépet, elnézte a házuk előtti zöld területet, amelyet sikerült olyasformára átrendezniük, mint ahogy azt Eleanorral elképzelték. Hátra volt még az élősvény megnyesése, de Greger ezen a napon már nem fogott hozzá. Még ellenőriznie kellett szolgálati gépkocsijának a motorját, pár napja furcsa zörejeket észlelt benne. Úgy gondolta, egyelőre nem viszi a szervizbe, talán magától is rájön, mi az, ami nincs rendben. Az élénk színű furgon a ház előtt parkolt, oldalán a General Electric Company felírás volt olvasható. Ennél a cégnél dolgozott Greger. Éjszakai szolgálat várt rá, pihenni nem szándékozott, inkább elszórakozott a fűnyírással. Csodálkozással állapította meg, hogy örömet leli ebben a tevékenységben. Fel sem figyelt arra, hogy a feleségének már rég itthon kellene lennie...

A Ford kisteherautó két utcasarokkal távolabb a járdaszegély mellett várakozott a fák árnyékában. Eleanor a kormányra támaszkodva meredt maga elé, a teste megfeszült, az ujjai kifehéredtek a szorítástól, nehezen szedte a levegőt; szeretett volna megnyugodni, mielőtt hazaér. A Patsy Kendall-lal való találkozás felébresztette benne a múltat, azokat az eseményeket, amelyekre gondolni sem akart - amelyeket jószerével már kitörölt az emlékezetéből. Az utóbbi másfél évben nem gondolt rájuk, hála a férjének. És most felbukkan valaki, aki mindezt egycsapásra tönkreteszi. Újfent rátört a remegés, emlékezetében felvillant a kivégzőhelyiség képe és a villamosszék körvonala. Érezte, valami elhatalmasodik benne, átveszi énjének irányítását, lebénítja őt, a sötét mélységbe rántja. Átélt már ilyesmit, arra azonban nem emlékezett, hogy hányszor, s hogy mi történt azután.

Egyszeriben rengeteg emlékkép tolult elébe, kavargtak az agyában, váltották egymást a borzongató élmények. Az esküdszék tagjainak az arcát nehezen elevenítette fel, elmosódott arnyakra emlékezett, az arcvonások sokuknál nem rajzolódott ki, csupán sziluettek sejlettek fel. Egy pöffeszkedő hájas alak, egy szikár öregasszony és egy James Cagney-típusú férfi maradt meg az emlékezetében Patsy Kendall-lon és az esküdszék elnökén kívül. A többieknek az arcvonásai elvesztek. Hol az ügyészt látta, miközben magyaráz, hol az esküdszék elnökét, amint kimondja a döntő szót. Hallószervében újra és újra, egyre hangosabban visszacsengett a bíróság ítélete, szinte belereszketett a súlyába. Emellett még ismeretlen hangokat hallott, lehettek léptek egy folyosóról, vagy akár a saját léptei is, aztán az egész egybefolyt, és súlyos tömegként közeledett felé, körülvette, ránehezedett... Nyomasztó érzés volt, zúgni kezdett a feje. Hallotta már máskor is ezt a különös zúgást. Két kezét a fülére szorította, s felkiáltott: - Ne!

Eleanor feleszmélt; ijedten hátravetette magát az ülésen, a lélegzete is elállt. Homályosan látott, káprázott a szeme. Időbe tellett, amíg magához tért. Kicsit kábult volt, olyan érzés töltötte el, mintha lidérces álmából ébredne fel. Látása lassan kitisztult, a zúgás megszűnt, az utca zaja ölelte körül. Visszazökkent a jelen valóságába, de a múlt gondolata ott lappangott valahol az agyában.

Minekutána kiengedték a kórházból, teljesen összetörtté és magatehetetlenné vált. A szülei már tizenhat éves kora óta nem törődtek vele, kirekesztették őt a családból: se az anyjára, se az apjára nem számíthatott, a kapcsolatuk annak idején végleg megszakadt. Ha Greger nem karolja fel, bizonyára beleroskadott volna a megrázkódtatásokba. Ő lett az egyedüli támasza, hozzá bizalommal fordulhatott. Hálával tartozott a sorsnak, hogy a legmegfelelőbb időben hozta őt össze vele.

S most, évekkel később kellett megtudnia, kicsoda is a férje. Nem kételkedett Patsy Kendall szavaiban, hisz rá tisztán emlékezett. Gregerre, mint az esküdszék tagjára nem bírt visszaemlékezni, az ő arcát nem jegyezte meg. Egy dolog nem fért a fejébe: miért hallgatta el Greger előle, hogy azon a tárgyaláson ő is ott ült az esküdtek között... Biztosan megvolt rá az

oka, hogy ne említse! Ez a tény sokkolta Eleanort. Fülébe csengtek Patsy Kendall kegyetlen szavai: *Ő juttatott téged a villamosszékre! Ő szorgalmazta a halálbüntetést! Ő volt a te hóhérod!*

Ismét meghallotta azt a bizonyos zúgást... Előbb távolról, majd mind közelebből, egyre erősödve és terebélyesedve. Tennie kellett valamit, hogy elmúljon a kísértés. Beindította a motort, s rátaposott a gázpedálra. A Ford, porfelhőt kavarva maga mögött, elviharzott a járdaszegély mellől.

Lamar Banks őrmester, miközben csigatempóban haladva a kertváros utcáit fürkészte a volán mögül, egyszerre két rágógumit gyömöszölt a szájába, eggyel nem érte be. Szeretett erre járórögni, a kertváros volt körzetének legnyugodtabb része, itt még kirívó erőszakos bűncselekmény nem történt. Ráfordult az Algonquin Streetre, óvatosan hajtott a játszadozó gyerekek miatt. Bekapcsolta az autórádiót, Duke Ellington számait sugározták, aztán beolvasták a legfrissebb híreket. Megint az oroszok, dűnnyögte Banks, mindig az oroszok...

A 114-es számú ház mellett elhaladva kimellőzte a General Electric Company parkoló furgonját, s lehúzódt az út szélére. Füttyöresztett, kedvelte a dzsesszt. Csak később jutott el a tudatáig, hogy látott valami szokatlant, amire nem figyelt oda kellőképpen. Azonnal lefékezett, sebesen visszafarolt egészen a 114-es számig. Alaposan szemügyre vette a kocsifelhajtó közelében parkoló kisteherautót.

A Ford orra belefürödött a élősövénybe, a kerekei felszántották a gyepet és letarolták a tamariszkuszbokrokat. A baloldali kabinajtó nyitva maradt, a motor halkan berregett. Valami nincs rendben, vélte Banks.

Lehalkította az autórádiót, s kikelt. Szétnézett, a rágógumit kivette a szájából, s ledobta az útra. Rántott egyet a nadrágján, megigazította a pisztolytartóját, hogy a fegyver a keze ügyében legyen, s felbaktatott a ház bejáratáig. Az ajtót tárva hagyták, mindenütt csend honolt. Banks óhatatlanul bajt sejtett. Fülelt egy ideig, mielőtt belépett a lakásba. Hiába tartotta vissza a lélegzetét, nem észlelt semmiféle hangot: se gyanúsat, se egyebet.

A kintről beömlő napfényben tágas hall tárult elé. Amerre nézett, tarka virágokat látott. A szőnyeg elnyelte lépteinek még a neszt is. Beérve az előszobába, úgy érezte, mintha figyelnék őt. Négy helyiség nyílt innen. Nem volt ideje rá, hogy bekukkantson az összesbe. Hirtelen nyöszörgés szűrődött ki valahonnan. Sarkon fordult, s egy félig nyitott ajtón át beláthatott a konyhába. A hang onnan jött; másodszor is meghallotta. Közvetlenül az ajtó mögött a padlón egy sarkán álló cipőn akadt meg a szeme. Banks megdöbbent. Minden kétséget kizáróan valaki elterülve fekszik a konyhában, állapította meg. Tüstént a lehető legrosszabbra gondolt. Nem maradt más hátra, mint hogy megbizonyosodjon róla. Maga előtt tartott pisztollyal óvatosan a konyhába araszolt. Feltételezése szerint a nyöszörgés nem a padlón fekvőtől származott, hanem valaki mástól. Szokatlan látvány fogadta, ilyesmire egyáltalán nem számított. Össze kellett szednie magát... a sok vér megrémítette. Ekkor már nyilvánvalóvá vált: Greenwood Village is bővíti a súlyos bűncselekmények számát.

- Ne mozduljon! - mondta kissé révetegen. - És dobja el a kést!

Harminchat hónappal a kivégzés után

XI.

Az autóbusz rövid ideig vesztegelt a megállóban, éppen addig, amíg kitette egyetlen utasát. Zuhogott az eső, sötét felhők telepedtek a városra, lehűlt a levegő. A kora reggeli órában az utcák elnéptelenedetteknek tunk, járókelőt elvétele lehetett látni. Bishop behúzott nyakkal sietett az ereszt alá, menedéket keresve a zápor elől. Ballonkabátjának gallérját feltúrte,

tekintetével taxi után kutatott. Nem ismerte a várost, először járt itt. Ilyen zord időben gyalog nem vágott neki az utcáknak, nem szeretett volna eltévedni.

Félórás várakozás után sikerült leintenie egy arra haladó szabad taxit. Abba a szállodába vitette magát, amelyben előzőleg szobát foglaltatott. A régimódi hotel elhagyatottnak látszott, ráfért volna a tatarozás. Bishopot ez csöppet sem zavarta; a Metropolis kielégítette rövidtávú igényeit. Csupán egy éjszakát szándékozott benne eltölteni.

A szobájában felsóhajtott. Kinyitotta az ablakot, hadd áramoljon be a friss levegő. Megállt az egyik előtt, s a város panorámáját nézve elmerengett. A szél esőpermetet sodort az arcába, kénytelen volt hátrább húzódni. Olyan tetre szánta el magát, melyre eltérő körülmények között még gondolni se mert.

- Az Úr megbocsát nekem... Egész biztosan megbocsát... - Megfordult, s letérdelt az ágy mellé, hogy imádkozzon.

A délelőtti hátralévő részét pihenéssel és elmélkedéssel töltötte, lélekben felkészült a találkozásra. A Római Rituálét lapozgatta, annak egyes fejezeteit tanulmányozta. Ebédjét a szomszédos bisztróban fogyasztotta el, majd kávé és aprósütemény mellett várakozott. Az esőtől fénylő utcát bámulta, a rohanó embereket, a megelevenedett életet. Rá kellett döbbennie arra, hogy hivatásából eredően többet foglalkozik az elmúlással, mint magával az élettel.

Amikor az utcán leintette a taxit, valamiféle sohasem tapasztalt szorongást érzett. Érdekes módon ifjúkori csínytevései jutottak az eszébe... - Hova lesz az út? - kérdezte a sofőr, miután felvette utasát.

- Ööö... Khm... Vigyen az... állami börtönhöz... s ne hajtson túl gyorsan!

Mintegy húszperces autózás után megérkeztek. Az épületkomplexum a város külső övezetében helyezkedett el, távol a lakott területtől. Bishop rendelkezett írásos engedéllyel, így beengedték őt. Fehérre festett, csupasz falú helyiségbe vezették, ahol várakoznia kellett.

Rövidesen bekísérték Eleanort. Meglátván a papot, meglepetés tükröződött az arcán. Az örök magukra hagyta őket.

- Nem gondoltam, hogy felkeres - szólalt meg Eleanor. - A hír az érkezéséről tegnap meglepett, mindamellett meg is örvendeztetett. Azóta izgatottan vártam erre a pillanatra. Talán ez az utolsó alkalmam, hogy kitárulkozzak... Soha nem gyóntam, de most megteszem! Az éjszaka eltöprengtem felette, s megpróbáltam imádkozni. Furcsamód kicsit feloldódtam... Azt hiszem, magának kötelessége a gyónási titok megtartása... igaz?

- Khm... pontosan erről szeretnék beszélni... tudniillik... az újságból értesültem az ítéletről...

- Hallgasson meg... Kérem! Már nincs erőm magamba fojtani a bánatomat... képtelen vagyok viselni azt a súlyos terhet, amelyet évek óta hordozok. Valakinek el kell végre mondanom mindent... Ugye megért? Az itteni börtönlelkész eddig elkerült engem, pedig megüzente, hogy hamarosan felkeres a zárkában. Kérem... hallgasson meg! Ugye, meghallgat... atyám?

Bishop bólintott. - Könnyíts a lelken, gyermekem.

És Eleanor beszélt.

- ...tizenhat éves koromban anyám és apám már alig törődött velem, lekötötte őket a saját különbejáratú magánéletük. Később elváltak, anyám összeállt a szeretőjével, egy Howard Kubelik nevű link alakkal. Az ő unszolására anyám magához vett, úgyhogy velük éltem mindaddig, amíg... Howard ittasan meg nem erőszakolt. Megfenyegetett, hogy eltöri a karomat és nyomorékká tesz, ha valaha is elárulom az esetet anyámnak vagy bárki másnak. Elszöktem tőlük, otthagytam az iskolát, nem óhajtottam se anyámat, se Howardot látni.

Oklahomába mentem. Egyik városból a másikba sodródtam, különböző helyeken tanyáztam, csavarogtam, fokozatosan haladtam a züllés felé. Eközben ismerkedtem meg Markkal. Ez az ismeretség arra volt jó, hogy szembenézzek a kendőzetlen valósággal. Lényegében Mark se tett egyebet, mint Howard Kubelik... A barátai vittek be a kórházba, Mark ugyanis megfutamodott a szünni nem akaró vérzés láttán. Sokáig a kórházban feküdtem, míg nem az orvosok az operáció mellett döntöttek. Ezután közölték velem, hogy... soha nem lehet gyereke... Howard Kubeliknek köszönhetően. Tizenhét éves voltam, magányos, szomorú és elkeseredett. Hónapokig tartott az elviselhetetlen, sokkos állapot, megkíséreltem az öngyilkosságot is.

- ...Sam O'Connort véletlenül ismertem meg, s találkozásunkból barátság szövődött. Kansasban, a topekai nagynénjénél laktunk majdnem egy félévig. Kapcsolatunk normálisan indult, Sam boldoggá tett. Jóllehet nem ismertem őt kellőképpen, mégis szükségem volt rá. Talált magának munkát, már-már úgy látszott, megváltozik a helyzetünk. Tévedtem. Mivel közel került hozzám, így történhetett meg, hogy vak voltam... Sam megkérte a kezemet, el akart venni feleségül. Egy gyöngye pillanatában elűjságolta, hogy a nagynénje órá hagyná a vagyonát, ha megházasodna. Egyszeriben megértettem a mesterkedéseit, rájöttem az udvarlás háttérében megbúvó céljára. Ebből ilyenformán nem kértem. Összeszólalkoztunk, s oda fajult a dolog, hogy dühömben felkaptam a kezemügyében heverő konyhakést... és megsebesítettem őt. Tárgyalás lett az esetből, de az esküdszék felmentett. Búcsút intettem Topekának, visszatértem Albuquerque-be. Akkortájt már anyám Howard Kubelikkal Renóban élt, oda költözködtek. Nem lepett meg a hír, sőt örültem neki.

- ...három évig felszolgálóként dolgoztam a Gentle Giant nevű bárban, szépen kerestem, volt egy tágas bérlakásom. Igyekeztem messziről elkerülni a kétes kapcsolatokat, kalandokba nem bocsátkoztam. Komolyan vettem az életemet, leszámoltam a múlttal, hiszen ifjúságomban kevés örömet leltem. Szabadidőmben könyvtárakba és képművészeti kiállításokra jártam, rengeteget olvastam, tanfolyamokra iratkoztam be, spanyolul tanultam, elsajátítottam a gépirást, otthonomban festegettem... Tulajdonképpen ez az életmód se elégített ki igazán, hiányzott egy megértő társ... Egyik napon, a munkaidőm letelte előtt, egy megnyerő külsejű, szakállas férfi moziba hívott... Szerettem moziba járni, bolondja voltam a filmeknek. Legyűrhetetlen vágy ébredt fel bennem egy tartós kapcsolat megteremtése iránt, ezért elfogadtam a meghívást. A férfit Scott Whitmoore-nak hívták és tizenhárom évvel volt idősebb nálam. Egy fuvarozó cégnél dolgozott. Rövid időn belül feleségül mentem hozzá, tetszetős reményeket táplálva. Miután elmondtam neki, hogy nem lehet gyerekünk, inni kezdett, Lenny Bárja lett az otthona... A környezete ráaggatta a Részeges Scott gúnynevet, s szégyenbe hozott engem is. Nehezen viseltem el a kellemetlenségeket, reméltem, előbb-utóbb napirendre térünk felette, ámde nem ez történt... Házasságunk hamarosan romba dőlt, ráadásul Scott durva lett és verni kezdett. Beláttam, hibát követtem el: az operációról említést kellett volna tennem neki mindjárt az első beszélgetés alkalmával, akkor rögvést kiderül, hogyan tovább. Biztosra veszem, faképnél hagyott volna, ha megtudja...

- ...legboldogabb éveimet Ned Gregerrel töltöttem. Őszintén bevallom, én szólítottam le őt az utcán... meg akartam ismerkedni vele. Bizalmat ébresztett bennem a puszta megjelenése, valamiféle kisugárzás áradt belőle. Annyiszor mentünk el már egymás mellett, hogy elszántam magamat, s egyszerűen elébe álltam. Nagy szükségét éreztem a társas létnek, az ítélet minden következménye kikészített. Gregerbe a legjobbkor botlottam bele... Valamennyi találkozás alkalmával libabőrös lettem és bizsergést éreztem a testemben. Ez a férfi kell nekem!, biztattam magamat. Olyasmit fedeztem fel benne, ami kifejezetten vonzott. Rajta is láttam, hogy tetszem neki. Erről azonban hosszú ideig hallgatott... S ami tényleg megfogott, az a mosolya volt! Ez az ismeretség elősegítette, hogy kilábaljak a lelki válságból.

Körülbelül másfél évig jártunk együtt, elmeséltem neki az egész életemet. Mellette szinte átformálódtam, sikerült leküzdenem azt a bizonyos kisebbségi érzést, melyet ilyen állapotban magamban hordoztam... Hónapok teltek el, míg vágyaink beteljesülhettek... Nem támadott le az első adandó alkalommal, mint Mark vagy Scott... nem volt tolakodó, mint Sam. Ez lényeges előnyt jelentett a kapcsolatunkban. Megkaptam tőle azt, amire régóta vágyódtam: a szeretetet és a gyöngédséget. Gyönyörű érzés volt... Megtanította, mi az a bensőséges szerelem.

Először életemben megtervezhettem a férjhezmeneteletem. Neddel megbeszéltük az előkészületeket... aztán sorjában megvalósítottuk célkitűzéseinket. Egy évi és három hónapi boldog házasságunkat Patsy Kendall felbukkanása tette tönkre...

- ...az orvosi kivizsgálások során semmiféle rendellenességet nem találtak nálam, holott most már biztos vagyok abban, hogy létezik egy másik énem... kell hogy létezzen, különben képtelen vagyok magyarázni a történeteket. Ő akkor kerekedik felül, ha dühös leszek... tudat alatt átalakulok, elvesztem valódi éneimet, s borzalmas dolgokat művelek. Atyám... engem a másik énem tett tönkre... megfosztott attól a férfitől, akit imádtam... megszabadított attól is, kit gyűlöltem. Végeredményben megfosztott az életemtől is... de velem együtt hal meg! Kivégzik, akárcsak engem!

Szörnyű történéseken mentem keresztül, megrémülök önmagamtól. Álmaimban néha látom Nedet vagy Scottot, gyakran vágatok egy fekete lovon ismeretlen férfiak társaságában. Verejtékezve riadok fel a zárkámban, azt hiszem, elérkezett az utolsó óráim. Reszketek az idegességtől, harapdálom az ujjaimat... Jólesik, ha fájdalmat érzek.

Szeretném meggyónni a bűneimet... Oldozzon fel, atyám, kérve kérem!

Eleanor leszegette a fejét és sírt.

- Nyugodj meg, gyermekem - érintette meg az asztal felett Eleanor kezét Bishop -, megteszem mindazt, ami tőlem telik. Nekem sem könnyű, hidd el... Hosszú vívódás során mérlegeltem a dolgot, elutazzam-e ide, avagy ne. Arra az elhatározásra jutottam, hogy egyetlen megoldás létezik: fel kell tárnom az igazságot. A lelkiismeretem sohasem hagyja nyugton, ha ezt nem tenném meg. Előre jelzem, nehéz lesz szembesülnöd az igazsággal... Az igazság olykor keményen lesújt. Mindenekelőtt légy erős, mert amit elmondok, az hihetetlennek tűnik majd!

Nos hát röviden a lényeg... Ned Greger abba a hitközösségbe tartozott, amelyikben én látom el a papi teendőket. Még mielőtt feleségül vett volna téged, felkeresett a templomban, s beavatott a titkaiba. Megnyilvánulása nem tekinthető kifejezetten gyónásnak, nem a gyóntóban mondta el a közlendőjét, következésképpen engem nem köt olyan szorosan a gyónási titoktartás szabálya, mindazonáltal, bevallom őszintén, hallgatnom kellene róla... A helyzet viszont megkívánja, ne így cselekedjem. Az ad erőt, hogy a megbékélés érdekében járok el.

Gregert az egyházközösség jóvoltából beválasztották az esküdszék tagjai közé, rátermetnek bizonyult az igazság felismerésében. Így történt meg, hogy tagja volt a Whitmoore-ügyben szereplő esküdszéknek. Ha ő nem ragaszkodik a legsúlyosabb büntetéshez, feltehetően húsz évi fegyház várt volna rád... Elképzelni is szörnyű, mit jelent húsz évig zárt környezetben sínylődni, mit jelent ilyen fiatalon a szabadság elvesztése, mit jelent a kilátástalan életmód... Greger elérte, hogy halálbüntetést kapj... Nagyon kérek, ne szólj közbe. Hallgass végig, akkor mindent megértesz!

Természetesen az esküdszék tagjai, kik nem akartak a halálba küldeni, megharagudtak Gregerre, amiért hajthatatlan maradt. Őt azonban nem érdekelte a többiek ellenszenve, végigvitte a tervét: villamosszékbe juttatott... Megmagyarázhatatlan tett volt az akkor! Rajtunk kívül soha senki nem fogja megtudni az indítékot...

Greger a tárgyaláson látott meg téged először, s az első pillantásra beléd szeretett. Ezután született meg az ötlete... Tervet eszelt ki, s amíg te a siralomházban az ítéletvégrehajtásra vártál, gondosan előkészítette a terepet. Eladta a házat, albérletbe költözött, kivette az összes megtakarított pénzét a bankból, s Denverben vásárolt házat. Ez lett később az új otthonotok... Ő maga szintén jelentős változáson esett át, noha csupán külsőleg: mértéktartó eleganciával öltözködött és a régi autóját újra cserélte... hogy felfigyelj rá!

Greger ismerte a kivégzés időpontját, s ugyanott dolgozott, ahol az ítéletvégrehajtó. Mindketten az albuquerque-i áramelosztó központ alkalmazásában álltak, Greger volt a fődiszpécser. A kivégzés éjszakájára saját magára osztotta a szolgálatot. Az ítéletvégrehajtóról tudta, hogy másodállásban, hóhérként is a pontosság megszállottja. Enélkül aligha sikerült volna a terve... Greger egy mesterségesen előidézett meghibásodás ürügyén tizenöt percre előírás-szerűen lekapcsolta az egész városban az áramot... Ez egyidőben történt a kivégzés órájával. Midőn az ítéletvégrehajtó működésbe hozta a villamosszéket, a börtön már nem kapott áramot a hálózatról.

Greger imigyen tett szabaddá téged, hogy megszerezzen magának. Az áramkimaradás érted történt, az irántad táplált végtelen szerelmi fellángolás hatására... hisz egyéb lehetőség a helyzetednél fogva nem létezett... Eleanor!... Vérzik a kezed!... Őrség! Orvost!

Eleanor megkövülten hallgatta Bishopot. Észre se vette, hogy átharapta a mutatóujját.

Öt perccel a kivégzés előtt

XII.

A nő, akit a „halál folyosón” kísértek, nem hasonlított önmagára, kopaszra nyírt feje megváltoztatta vonzó külsejét. Kisírt, vérekes szeme szomorúságot árasztott, cserepes ajkai remegtek a zokogástól. Torkát szorongatta a félelem. Bal kezén kötés fehérlett. Lassan ment, szeretne volna meghosszabbítani utolsó perceit, de az időt nem tágíthatta. Minden reménye elveszett, már csak a csoda segíthet rajta. Gregerre gondolt, arra a férjére, kit imádott. Ő annak idején tényleg csodát művelt.

A kivégzőkamránál tartózkodók Eleanorra tekintettek; néhányuk a többszörös gyilkost látta benne, nem a nőt. Az előtérben, egymás mellett két megtermett férfi állt: Shining Boots és Jimmy Aztec. Kissé távolabb tőlük még egy szélesvállú navaho és egy nagydarab arapaho várakozott teljes nyugalommal. Valamennyiükön szinte feszült a szolid polgári öltözk. Greger hozzátartozóiként lehettek jelen az ítéletvégrehajtáson. Senki sem sejtette, hogy valójában nem azok.

Shining Boots keményen dolgozott az akció előkészítésén. Igen sokat köszönhetett Bishopnak, ki részletesen megrajzolta a börtön alagsori folyosóinak és termeinek elhelyezkedését. A „halál folyosó” falának berobbanása kintről nem egyszerű munka, szakértelmet igényel... Shining Boots sikerre számított. Kint levő egyik indián társa robbantási specialista...

A kamrában meggyulladt a lámpa, s Eleanor a látványtól visszahőkölt. Tíz lépés választotta el a villamosszéktől...

.oOo.